

РАХУНКОВА ПАЛАТА

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішення Рахункової палати
від 31.08.2021 № 18-З

ЗВІТ

**про результати аудиту ефективності використання коштів державного
фонду регіонального розвитку**

Київ 2021

ЗМІСТ

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ / АБРЕВІАТУР	3
ПРЕАМБУЛА	6
ВСТУП	9
I. СТАН РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОПОЗИЦІЙ РАХУНКОВОЇ ПАЛАТИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ПОПЕРЕДНЬОГО АУДИТУ	10
II. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ ДЕРЖАВНОГО ФОНДУ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ	12
3.1. <i>Планування та виконання видатків Фонду</i>	19
3.2. <i>Ефективність управління коштами Фонду на місцях</i>	25
3.3. <i>Діяльність комісії при Мінрегіоні з оцінки та відбору інвестиційних програм і проєктів регіонального розвитку</i>	32
3.4. <i>Стан внутрішнього контролю в Мінрегіоні з питань використання коштів Фонду</i>	35
IV. АНАЛІЗ ТА ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ ДЕРЖАВНОГО ФОНДУ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ І СПІВФІНАНСУВАННЯ З МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ	38
4.1. <i>Законність використання бюджетних коштів</i>	38
4.2. <i>Ефективність використання бюджетних коштів</i>	63
4.3. <i>Дотримання законодавства про публічні закупівлі, містобудівну діяльність, регіональну політику та бухгалтерський облік</i>	72
V. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ НАСЛІДКИ ВИКОНАННЯ БЮДЖЕТНОЇ ПРОГРАМИ	80
ВИСНОВКИ	86
ПРОПОЗИЦІЇ	95
ДОДАТКИ	97

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ / АБРЕВІАТУР

БКУ	- Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456 (зі змінами і доповненнями)
ГКУ	- Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436 (зі змінами і доповненнями)
ККУ	- Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 № 2341 (зі змінами і доповненнями)
КУпАП	- Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 № 8073 (зі змінами і доповненнями)
ЦКУ	- Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435 (зі змінами і доповненнями)
Закон № 280	- Закон України від 21.05.1997 № 280 «Про місцеве самоврядування в Україні» (зі змінами і доповненнями)
Закон № 996	- Закон України від 16.07.1999 № 996 «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» (зі змінами)
Закон № 922	- Закон України від 25.12.2015 № 922 «Про публічні закупівлі» (зі змінами і доповненнями)
Закон № 3038	- Закон України від 17.02.2011 № 3038 «Про регулювання містобудівної діяльності»
Закон № 2629	- Закон України від 23.11.2018 № 2629 «Про Державний бюджет України на 2019 рік» (зі змінами і доповненнями)
Закон № 294	- Закон України від 14.11.2019 № 294 «Про Державний бюджет України на 2020 рік» (зі змінами і доповненнями)
Порядок № 995	- Порядок затвердження титулів об'єктів, будівництво яких здійснюється із залученням бюджетних коштів, коштів державних підприємств, установ та організацій, а також кредитів, наданих під державні гарантії, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 08.09.1997 № 995 (зі змінами та доповненнями)
Порядок № 1764	- Порядок державного фінансування капітального будівництва, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 27.12.2001 № 1764 (зі змінами)
Порядок № 466	- Порядок виконання підготовчих та будівельних робіт, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 13.04.2011 № 466 (зі змінами)
Загальні умови підяду № 668	- Загальні умови укладення та виконання договорів підяду в капітальному будівництві, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 01.08.2005 № 668 (із змінами)
Порядок № 560	- Порядок затвердження проектів будівництва і проведення їх експертизи, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 11.05.2011 № 560
Порядок відбору проєктів № 196	- Порядок підготовки, оцінки та відбору інвестиційних програм і проєктів регіонального розвитку, що можуть реалізовуватися за

рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 18.03.2015 № 196 «Деякі питання державного фонду регіонального розвитку» (із змінами)

- Постанова № 117 - постанова Кабінету Міністрів України від 23.04.2014 № 117 «Про здійснення попередньої оплати товарів, робіт і послуг, що закуповуються за бюджетні кошти» (втратила чинність)
- Постанова № 1070 - постанова Кабінету Міністрів України від 04.12.2019 № 1070 «Деякі питання здійснення розпорядниками (одержувачами) бюджетних коштів попередньої оплати товарів, робіт і послуг, що закуповуються за бюджетні кошти»
- Постанова № 224 - постанова Кабінету Міністрів України від 20.03.2020 № 224 «Про затвердження переліку товарів (у тому числі лікарських засобів, медичних виробів та/або медичного обладнання), необхідних для виконання заходів, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню, локалізацію та ліквідацію спалахів, епідемій та пандемій гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, операції з ввезення яких на митну територію України та/або операції з постачання яких на митній території України звільняються від оподаткування податком на додану вартість»
- ДБН Б.2.2-5:2011 - Державні будівельні норми України. Благоустрій територій. Планування та забудова міст, селищ і функціональних територій (зі змінами), затверджені наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 28.10.2011 № 259
- ДСТУ Б Д.1.1-1:2013 - Національний стандарт України. Правила визначення вартості будівництва (затверджені наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 05.07.2013 № 293)
- ДСТУ-Н Б Д.1.1-2:2013 - Національний стандарт України. Настанова щодо визначення прямих витрат у вартості будівництва (затверджена наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 27.08.2013 № 405)
- ДСТУ БД.2.2-6:2016 - Національний стандарт України. Ресурсні елементні кошторисні норми на будівельні роботи. Бетонні та залізобетонні конструкції монолітні (затверджені наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 06.05.2016 № 117)
- АМКУ - Антимонопольний комітет України
- ДПСУ - Державна податкова служба України
- Держкомстат - Державний служба статистики України
- МОН - Міністерство освіти і науки України
- Мінфін - Міністерство фінансів України

КМДА	- Київська міська державна адміністрація
ОДА	- обласна державна адміністрація
РДА	- районна державна адміністрація
ДНЗ	- дошкільний навчальний заклад
ВРП	- валовий регіональний продукт
НВК	- навчально-виховний комплекс
ПКД	- проєктно-кошторисна документація
регіональна комісія	- регіональна комісія з оцінки та проведення попереднього конкурсного відбору інвестиційних програм і проєктів регіонального розвитку, що можуть реалізовуватися за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку
СЗШ	- середня загальноосвітня школа

ПРЕАМБУЛА

Підстава для проведення заходу державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) (далі – аудит): стаття 98 Конституції України, статті 4, 7 Закону України «Про Рахункову палату», План роботи Рахункової палати на 2021 рік, доручення для виконання повноважень члена Рахункової палати на забезпечення здійснення заходу державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) від 17.02.2021 № 18-11, Програма аудиту ефективності використання коштів державного фонду регіонального розвитку, затверджена заступником Голови Рахункової палати Майснером А. В. 09.03.2021 (зі змінами).

Мета аудиту: встановлення фактичного стану справ щодо обґрунтованості планування, розподілу, своєчасності і повноти перерахування, економності, продуктивності, результативності та законності використання у 2019 – 2020 роках коштів державного фонду регіонального розвитку (далі – Фонд, ДФРР), стану внутрішнього контролю розпорядників бюджетних коштів.

Предмет аудиту: кошти за КПКВК 2761070 «Державний фонд регіонального розвитку» (головний розпорядник – Міністерство розвитку громад та територій України), статистична, бюджетна звітність та інша інформація про стан їх надання та використання, розрахунки за вказаними видатками. Нормативно-правові та інші документи, які регламентують питання надання та використання, механізм управління та контролю за витрачанням у 2019 – 2020 роках коштів Фонду.

Масштаб аудиту: аналіз правильності визначення та розподілу, своєчасності і повноти перерахування та використання коштів Фонду у 2019 – 2020 роках – **12070 млн грн** (з них за 2019 рік – 7170 млн грн, за 2020 рік – 4 900 млн грн), у тому числі в регіонах, охоплених аудитом, **5072,5 млн грн**, з них перевірено на предмет законності, економності, продуктивності та результативності використання коштів на місцях – **2239,8 млн грн** (з них за 2019 рік – 1264,2 млн грн, за 2020 рік – 975,6 млн грн).

Об'єкти аудиту: Міністерство розвитку громад та територій України (далі – Мінрегіон);

у **Вінницькій області** – Управління будівництва Вінницької обласної державної адміністрації (далі – ДКБ Вінницької ОДА); Департамент капітального будівництва Вінницької міської ради (далі – ДКБ Вінницької міськради); Державне підприємство «Архітектурно-будівельний інжиніринг» (далі – ДП «Архітектурно-будівельний інжиніринг»);

у **Донецькій області** – Донецька обласна державна адміністрація (далі – Донецька ОДА); Покровська районна державна адміністрація (далі – Покровська РДА); Комунальне некомерційне підприємство «Обласна клінічна психіатрична лікарня м. Слов'янськ» (далі – КНП «Обласна психіатрична лікарня»);

у **Дніпропетровській області** – Департамент капітального будівництва Дніпропетровської обласної державної адміністрації (далі – ДКБ Дніпропетровської ОДА); Департамент житлово-комунального господарства та будівництва Дніпропетровської обласної державної адміністрації (далі – ДЖКГ Дніпропетровської ОДА); Департамент благоустрою та інфраструктури Дніпропетровської міської ради (далі – ДБІ Дніпропетровської міськради);

у **Львівській області** – Львівська обласна державна адміністрація (далі – Львівська ОДА); Управління капітального будівництва Львівської обласної державної адміністрації (далі – УКБ Львівської ОДА); Комунальне підприємство Львівської обласної ради «Технічний нагляд» (далі – КП «Технагляд»); Зимноводівська сільська рада Львівського району (далі – Зимноводівська сільрада);

в **Одеській області** – Управління капітального будівництва Ізмаїльської міської ради Ізмаїльського району (далі – УКБ Ізмаїльської міськради); Комунальна установа «Центр обслуговування комунальних закладів та установ Захарівської селищної ради Роздільнянського району Одеської області» (далі – Центр обслуговування Захарівської селищної ради); Навчально-виховний комплекс «Балтська загальноосвітня школа І-ІІІ ступеня № 3 – колегіум» Балтської міської ради (далі – Балтський НВК № 3); Авангардівська селищна рада; Овідіопольська селищна рада;

у **Харківській області** – Департамент капітального будівництва Харківської обласної державної адміністрації (далі – ДКБ Харківської ОДА); Південна міська рада Харківського району (далі – Південна міськрада); Управління молоді, спорту та іміджевих проєктів Ізюмської міської ради (далі – Управління молоді Ізюмської міськради); Наталинська сільська рада;

у **м. Києві** – Комунальна корпорація «Київавтодор» (далі – КК «Київавтодор»); Комунальне підприємство виконавчого органу Київської міської ради (КМДА) «Спортивний комплекс» (далі – КП «Спортивний комплекс»); Комунальне підприємство з питань будівництва житлових будинків «Житлоінвестбуд-УКБ» (далі – КП «Житлоінвестбуд-УКБ»); Комунальне підприємство «Солом'янка – Сервіс» Солом'янської районної в місті Києві державної адміністрації (далі – КП «Солом'янка – Сервіс»).

Надсилання запитів: ДПСУ, КМДА, Департаменту запобігання надзвичайним ситуаціям ДСНС України, Центральній геофізичній обсерваторії імені Бориса Срезневського, Київській міській школі вищої спортивної майстерності, Головному управлінню СБУ у місті Києві та Київській області, державній установі «Управління збірних команд та забезпечення спортивних заходів «Укрспортзабезпечення».

Критерії оцінки ефективності використання коштів:

продуктивність – досягнення найкращого співвідношення між результатами діяльності розпорядників та одержувачів коштів і використаними для досягнення таких результатів коштами державного бюджету;

результативність – повнота забезпечення за рахунок коштів Фонду виконання інвестиційних програм і проєктів регіонального розвитку, що мають на меті розвиток регіонів, створення інфраструктури індустриальних та інноваційних парків, спортивної інфраструктури і відповідають пріоритетам, визначеним у Державній стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року та регіональних стратегіях розвитку;

економність – досягнення розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів максимального результату при використанні визначеного бюджетом обсягу коштів;

законність – дотримання нормативно-правових актів при прийнятті управлінських рішень уповноваженими органами (посадовими особами) в процесі розподілу та використання коштів Фонду.

Критерії оцінки ефективності управління коштами Фонду: обґрунтованість визначення потреби і розподілу коштів Фонду між територіями, пріоритетності фінансування об'єктів (напрямів); своєчасність відкриття асигнувань; повнота перерахування та використання коштів.

Критерії оцінки стану внутрішнього контролю: спроможність системи внутрішнього контролю головного розпорядника та розпорядників нижчого рівня бюджетної програми запобігати неефективному та незаконному використанню коштів державного бюджету.

Методи проведення аудиту: аналіз нормативно-правових, розпорядчих актів та інших документів, що регулюють порядок надання, розподілу та використання коштів Фонду; дослідження результатів та методів роботи об'єктів аудиту щодо цього; документальна перевірка; аналіз статистичної, фінансової, бюджетної звітності; проведення обстежень, контрольних обмірів та опитувань; фотодокументування встановлених порушень/недоліків; отримання пояснень; аналіз інформації центральних і місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, одержаної на запити з питань аудиту.

Початкові обмеження щодо проведення аудиту:

часові – 2019–2020 роки;

географічні – Вінницька, Донецька, Дніпропетровська, Львівська, Одеська, Харківська області та м. Київ.

Термін проведення аудиту: березень – серпень 2021 року.

За результатами контрольних заходів складено 27 актів.

ВСТУП

Державний фонд регіонального розвитку, який започатковано у 2012 році, є бюджетною програмою зі спеціальним механізмом фінансової підтримки впровадження регіональної політики держави, який дозволив запровадити в Україні фінансування проєктів регіонального розвитку на конкурсній основі та відповідно до державної і регіональних стратегій розвитку та планів заходів з їх реалізації. В основі механізму відбору проєктів лежить багаторівневий конкурсний відбір (відповідними комісіями на місцевому та центральному рівнях), за результатами якого відібрані проєкти затверджуються Кабінетом Міністрів України.

На місцевому рівні до складу комісій включаються представники органів, які їх утворили, органів місцевого самоврядування, територіальних органів центральних органів виконавчої влади, регіональних відділень всеукраїнських асоціацій органів місцевого самоврядування, наукових, інших установ та громадських об'єднань, до сфери діяльності яких належать питання соціально-економічного, інвестиційного та/або регіонального розвитку територій, а також для проведення оцінки інвестиційних програм і проєктів можуть залучатися незалежні експерти. На центральному рівні до складу комісії залучаються члени Комітету Верховної Ради України з питань бюджету.

У 2019 році на інвестиційні програми і проєкти регіонального розвитку, що фінансуються коштами Фонду, у державному бюджеті первинно було передбачено **7,67 млрд грн**, у 2020 році – **7,5 млрд гривень**.

Результати попереднього контрольного заходу – аудиту ефективності використання коштів державного фонду регіонального розвитку, проведеного у першому кварталі 2019 року, засвідчили неповною мірою досягнення головної мети видатків Фонду – підвищення рівня конкурентоспроможності регіонів, формування базису їх зростання, усунення регіональних диспропорцій у доступі населення до базових соціальних, комунальних та інших послуг.

Відібрані у 2017, 2018 роках проєкти регіонального розвитку переважно спрямовувались на розв'язання нагальних соціальних проблем. На забезпечення економічного розвитку регіонів спрямовувались лише одиничні проєкти. Крім того мав місце нерелевантний та несвоєчасний розподіл коштів Фонду за інвестиційними програмами та проєктами регіонального розвитку.

Значні обсяги видатків Фонду у 2019–2020 роках, зазначені вище ризики управління цими коштами та повернення у 2019 році до державного бюджету як невикористаних майже **1,7 млрд грн** визначають актуальність теми аудиту.

І. СТАН РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОПОЗИЦІЙ РАХУНКОВОЇ ПАЛАТИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ПОПЕРЕДНЬОГО АУДИТУ

Попередній аудит ефективності використання коштів державного фонду регіонального розвитку, яким охоплено видатки 2017–2018 років, проведено у 2019 році (Звіт за результатами аудиту затверджено рішенням Рахункової палати від 26.03.2019 № 7-1).

За результатами розгляду вказаного рішення Рахункової палати Кабінет Міністрів України доручив (доручення Прем'єр-міністра України від 15.05.2019 № 13943/1/1-19) віцепрем'єр-міністру України – Міністру регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України (скликання), Міністру фінансів України, головам обласних, Київської міської держадміністрацій розглянути результати аудиту, вжити заходів та про результати поінформувати Рахункову палату і Кабінет Міністрів України, у разі потреби внести в установленому порядку пропозиції.

Станом на липень 2021 року рекомендація Рахункової палати щодо поновлення положення статті 24¹ БКУ про створення Фонду винятково у загальному фонді державного бюджету **не виконана**. Дія абзацу другої частини першої статті 24¹ БКУ щодо визначення обсягу ДФРР в розмірі не менше 1 відсотка прогнозного обсягу доходів загального фонду проєкту державного бюджету **щороку зупиняється** розділом «Прикінцеві положення» закону про держбюджет на відповідний рік, що призводить до виділення коштів Фонду в обсягах менших, ніж передбачено БКУ.

У 2019 та 2020 роках за кошти Фонду не створено жодного індустріального або/та інноваційного парку, а також не внесено змін до Порядку відбору проєктів № 196 у частині запровадження економічних стимулів для забезпечення внесення обласними та Київською міською держадміністраціями Мінрегіону пропозицій у строк, установлений частиною третьою статті 24¹ БКУ – до 1 травня року, що передує плановому (норма діяла до 2021 року).

Мінрегіону за результатами попереднього аудиту було рекомендовано:

- підготувати та внести Кабміну в установленому порядку зміни до Порядку відбору проєктів № 196 в частині визначення додаткових критеріїв відбору проєктів регіонального розвитку, що фінансуються за рахунок Фонду та забезпечують досягнення позитивних економічних змін у регіонах, і встановлення мінімальної квоти у розмірі 20 відс. спрямування коштів Фонду на інвестиційні програми, що сприятиме підвищенню бізнес-спроможності регіонів;
- забезпечити обґрунтоване та своєчасне (з урахуванням встановлених законодавством пріоритетів і строків) формування відповідних пропозицій щодо розподілу коштів Фонду за адміністративно-територіальними одиницями та інвестиційними програмами і проєктами регіонального розвитку;

- привести відповідні розпорядчі акти Мінрегіону з питань внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту у відповідність із вимогами Порядку здійснення внутрішнього аудиту та утворення підрозділів внутрішнього аудиту (затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 28.09.2011 № 1001, зі змінами) та Основних засад здійснення внутрішнього контролю розпорядниками бюджетних коштів (затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 12.12.2018 № 1062), зокрема розглянути питання щодо створення, замість сектору, відділу внутрішнього аудиту Мінрегіону.

Аудитом засвідчено, що **Мінрегіоном частково реалізовано рекомендації Рахункової палати**, надані за результатами попереднього контрольного заходу.

Так, на виконання рекомендації щодо забезпечення обґрунтованого та **своєчасного** формування відповідних пропозицій про розподіл коштів Фонду за адміністративно-територіальними одиницями та інвестиційними програмами і проєктами регіонального розвитку у 2020 році розпорядженням Кабінету Міністрів України від 26.02.2020 № 211-р, за поданням Мінрегіону, з дотриманням строку, визначеного частиною п'ятою статті 24⁻¹ БКУ (із змінами, внесеними згідно із Законом України від 22.11.2018 № 2621-VIII), у тримісячний строк із дня набрання чинності законом про державний бюджет розподілено 4 752,4 млн грн, що становить 63,4 відс. затвердженого обсягу Фонду.

Постановою Кабінету Міністрів України від 05.04.2021 № 299 внесені зміни до Порядку відбору проєктів № 196: оцінка та попередній конкурсний відбір інвестиційних програм і проєктів регіонального розвитку здійснюватиметься в межах окремих **технічних завдань**, погоджених Мінрегіоном. Вказане можна вважати виконанням рекомендації щодо підготовки та внесення Кабміну в установленому порядку змін до Порядку відбору проєктів № 196 в частині визначення додаткових критеріїв відбору проєктів регіонального розвитку.

У листі Мінрегіону від 21.04.2021 № 7/19/5933-21, надісланому в регіони, визначено: технічні завдання щодо оцінки та попереднього конкурсного відбору програм і проєктів, які фінансуватимуться за кошти ДФРР у 2022 році, мають відповідати двом пріоритетам регіонального розвитку на період до 2027 року, визначеним у Державній стратегії регіонального розвитку на 2021 –2027 роки, а саме:

прискорення економічного зростання регіонів та територій (створення точок економічного зростання (реалізація проєктів, що створюють додаткові робочі місця та мають позитивний соціально-економічний ефект) в містах середнього і малого розміру; розбудова інфраструктури індустріальних парків на території регіону; створення центрів підтримки бізнесу; реалізація проєктів водопостачання та водовідведення; розбудова мережі технопарків; створення центрів креативної економіки; забезпечення росту темпів зайнятості сільського населення (створення нових робочих місць у сільській місцевості));

розвиток мережі надання якісних публічних послуг (розбудова мережі закладів освіти (загальноосвітні та дошкільні навчальні заклади, навчально-виховні комплекси, професійно-технічні навчальні заклади, передані до комунальної власності територіальних громад); реалізація проєктів спортивної інфраструктури (ДЮСШ, басейни, спорткомплекси, фізкультурно-оздоровчі комплекси, спортивні майданчики, стадіони); комплексне відновлення закладів охорони здоров'я що забезпечують надання вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги; розбудова мережі ЦНАП, а також сервісних центрів з надання послуг громадянам сільських територій; створення центрів безпеки у територіальних громадах, не забезпечених відповідною інфраструктурою).

Мінрегіоном також повідомлено про розроблення проєктів законів: **«Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо підвищення ефективності використання коштів державного фонду регіонального розвитку»** (zareєстровано у Верховній Раді України від 08.10.2020 за № 4200 і надіслано на опрацювання до профільних комітетів Верховної Ради України); **«Про внесення змін до Закону України «Про засади державної регіональної політики»**», що впроваджує трирівневу систему стратегічного планування: держава – регіон – громада (проєкт за № 5323 від 01.04.2021 Верховна Рада України прийняла у першому читанні 01.06.2021); **«Про особливості стимулювання регіонального розвитку»** (проєкт zareєстровано за № 5649 від 10.06.2021).

На виконання рекомендації Рахункової палати 06.08.2020 в Мінрегіоні замість сектору створено відділ внутрішнього аудиту (наказ Мінрегіону від 06.08.2020 № 182).

Отже, із 7 рекомендацій, наданих за результатами попереднього аудиту, наразі **реалізовано три**, ще дві перебувають на стадії виконання, **не виконано дві рекомендації** (щодо створення Фонду винятково у загальному фонді держбюджету і у розмірі не менше 1 відсотка прогнозного обсягу доходів загального фонду проєкту державного бюджету).

II. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ ДЕРЖАВНОГО ФОНДУ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

✓ Основні правові, економічні, соціальні, екологічні, гуманітарні та організаційні засади державної регіональної політики як складової внутрішньої політики України визначає Закон України від 05.02.2015 № 156 «Про засади державної регіональної політики» (далі – Закон № 156).

Згідно із статтею 2 Закону № 156 метою державної регіональної політики є створення умов для динамічного, **збалансованого розвитку України та її регіонів**, забезпечення їх соціальної та економічної єдності, підвищення рівня

життя населення, додержання гарантованих державою соціальних стандартів для кожного громадянина незалежно від його місця проживання.

Частиною другою статті 20 Закону № 156 встановлено, що механізмами фінансування державної регіональної політики є, зокрема, програми і заходи, включаючи інвестиційні програми (проекти), **що реалізуються за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку**. Згідно з частиною першою статті 21 Закону № 156 джерелами фінансування державної регіональної політики є, зокрема, кошти Державного бюджету України (зокрема, кошти Фонду).

✓ Абзацом першим частини першої статті 24¹ БКУ (із змінами, внесеними згідно із Законом України від 20.12.2016 № 1789-VIII) передбачено, що Фонд створюється у складі державного бюджету.

Відповідно до абзацу другого частини першої статті 24¹ БКУ (із змінами, внесеними згідно із законами України від 20.12.2016 № 1789-VIII , від 06.12.2018 № 2646-VIII) при складанні проєкту Державного бюджету України державний фонд регіонального розвитку визначається **в обсязі не менше 1 відсотка** прогнозного обсягу доходів **загального фонду** проєкту Державного бюджету України на відповідний бюджетний період.

Дію абзацу другого частини першої статті 24¹ БКУ **зупинено**: на 2019 рік – Законом України від 23.11.2018 № 2629 «Про Державний бюджет України на 2019 рік» (пункт 3 розділу «Прикінцеві положення»); на 2020 рік – Законом України від 14.11.2019 № 294 «Про Державний бюджет України на 2020 рік» (пункт 3 розділу «Прикінцеві положення»).

Згідно з частиною другою статті 24¹ БКУ (в редакції, чинній до 01.01.2021) **кошти Фонду спрямовуються на виконання інвестиційних програм і проєктів регіонального розвитку** (у тому числі проєктів співробітництва та добровільного об'єднання¹ територіальних громад), що мають на меті розвиток регіонів, створення інфраструктури індустриальних та інноваційних парків, спортивної інфраструктури і відповідають пріоритетам, визначеним у Державній стратегії регіонального розвитку та відповідних стратегіях розвитку регіонів, а також на реалізацію проєктів – переможців «Всеукраїнського громадського бюджету» (далі – ВГБ). На реалізацію інвестиційних програм і проєктів регіонального розвитку, що мають на меті розвиток спортивної інфраструктури та енергоефективності державних і комунальних навчальних та медичних закладів², передбачається не менше 10 відс. коштів Фонду за кожним з таких

¹ З 14.10.2020, ураховуючи набрання чинності змінами, внесеними до статті 24¹ БКУ згідно із Законом України від 17.09.2020 № 907, в абзаці першому частини другої статті 24¹ слова «та добровільного об'єднання» **виключено**.

² З 01.01.2020, ураховуючи набрання чинності змінами, внесеними до статті 24¹ БКУ згідно із Законом України від 14.11.2019 № 293, в абзаці другому частини другої статті 24¹ слова «державних і комунальних навчальних та медичних закладів» **замінено словами** «державних і комунальних закладів освіти та охорони здоров'я».

напрямів, а на реалізацію проєктів – переможців ВГБ – не більше 10 відс. коштів Фонду.

Статтею 28 Закону № 2629 установлено: у 2019 році, як виняток з положень статті 24¹ БКУ, 50 відс. коштів Фонду розподіляються Кабінетом Міністрів України на реалізацію пріоритетів економічного зростання та підвищення рівня життя громадян. Водночас статтею 29 Закону № 2629 передбачено, що, як виняток з положень частини третьої статті 24¹ БКУ, народні депутати України можуть подавати до Мінрегіону пропозиції з переліком і описом інвестиційних програм і проєктів регіонального розвитку, що сформовані відповідно до частини другої цієї статті Кодексу та можуть реалізовуватися за рахунок коштів Фонду у 2019 році.

Відповідно до частини третьої статті 24¹ БКУ³ (із змінами, внесеними згідно із законами України від 20.12.2016 № 1789-VIII, від 22.11.2018 № 2621-VIII) Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольські міські державні адміністрації **до 1 травня року**, що передуює плановому, подають центральному органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної регіональної політики, пропозиції з переліком і описом інвестиційних програм і проєктів регіонального розвитку, що сформовані відповідно до частини другої цієї статті, пройшли попередній конкурсний відбір відповідно до законодавства (у тому числі програм і проєктів щодо розвитку спортивної інфраструктури, погоджених з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері фізичної культури і спорту, та проєктів – переможців ВГБ) та можуть реалізовуватися за рахунок коштів Фонду у наступному бюджетному періоді.

Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної регіональної політики (**Мінрегіон**), **утворює комісію** для оцінки та відбору програм і проєктів, **до складу якої входять члени Комітету Верховної Ради України з питань бюджету** за рішенням цього комітету (чисельністю не менше 50 відс. складу такої комісії). **Така комісія** на підставі поданих пропозицій (крім пропозицій щодо програм і проєктів, погоджених з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері фізичної культури і спорту, та проєктів – переможців ВГБ) **здійснює оцінку та відбір зазначених програм і проєктів на конкурсних засадах** у межах індикативного прогностичного обсягу коштів Фонду з дотриманням таких критеріїв розподілу між Автономною Республікою Крим, областями та містами Києвом і Севастополем: **80 відс. коштів** – відповідно до чисельності населення, яке проживає у відповідному регіоні; **20 відс. коштів** – з урахуванням рівня соціально-економічного розвитку регіонів відповідно до показника

³ Із змінами, внесеними згідно із Законом України від 22.11.2018 № 2621 «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України» (далі – Закон № 2621).

валового регіонального продукту в розрахунку на одну особу (для регіонів, у яких цей показник менше 75 відсотків середнього показника по Україні).

За результатами здійснення оцінки та встановлення відповідності поданих інвестиційних програм і проєктів регіонального розвитку вимогам законодавства, **Мінрегіон** на підставі рішення відповідної комісії та з урахуванням програм і проєктів, погоджених з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері фізичної культури і спорту, і результатів відбору проєктів – переможців ВГБ, до **1 серпня року**, що передуює плановому, **подає Кабінету Міністрів України для затвердження пропозиції щодо розподілу коштів Фонду з переліком відповідних програм і проєктів.**

Аналізом нормативно-правового забезпечення використання коштів Фонду встановлено, що **визначений алгоритм (методика) розподілу 20 відс. коштів Фонду між регіонами**, у яких показник ВРП в розрахунку на одну особу менше 75 відс. середнього показника по Україні, не є справедливим.

Зокрема, зазначене у статті 24¹ БКУ визначення розподілу 20 відс. коштів Фонду з урахуванням рівня соціально-економічного розвитку регіонів не дає чіткої відповіді на питання: розвиток яких регіонів держава додатково стимулює за рахунок цих коштів – регіонів, у яких показник ВРП у розрахунку на одну особу є **найменшим** серед регіонів, де ВРП у розрахунку на одну особу менше 75 відс. середнього показника по Україні, чи регіонів, у яких цей показник є **найбільшим** серед відібраних.

Слід зазначити, що постановою Кабінету Міністрів України від 05.04.2021 № 299 пункт 3 Порядку використання коштів № 196 доповнено абзацом: під час розрахунку розподілу коштів Фонду використовуються дані, оприлюднені на офіційному вебсайті Держстату станом на останню актуальну дату.

При розподілі коштів Фонду на 2019 рік Мінрегіон використовував дані Держстату щодо наявного населення станом на 1 листопада 2018 року, на 2020 рік – дані щодо наявного населення станом на 1 листопада 2019 року та показник ВРП у розрахунку на одну особу за 2016 та 2017 роки.

Розподіл 20 відс. коштів Фонду на 2019 та 2020 роки (до внесених змін згідно із Законом України від 13.04.2020 № 553 «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2020 рік», який набрав чинності з 18.04.2020, до Закону № 294) здійснено Мінрегіоном пропорційно чисельності населення тих регіонів, показник ВРП у розрахунку на одну особу яких менше 75 відсотків середнього показника по Україні (13 та 12 регіонів відповідно). Аналіз розрахунку цього розподілу засвідчив, що при практично однаковому рівні показника ВРП у розрахунку на одну особу по Тернопільській та Донецькій областях (38593 та 39411 грн відповідно), Тернопільській області розподілено 5,9 відс. усіх коштів Фонду, а Донецькій – 23,5 відс., тобто у 4 рази більше.

При застосуванні нового алгоритму при розподілі 20 відс. коштів Фонду (після внесених змін згідно із Законом України від 13.04.2020 № 553 «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2020 рік», який набрав чинності з 18.04.2020, до Закону № 294) такі диспропорції зменшено. При зазначеному підході підсумовуються показники ВРП у розрахунку на одну особу тих регіонів, де він є меншим за 75 відс. середнього показника по Україні, та визначається коефіцієнт для кожного з цих регіонів шляхом співвідношення показника ВРП у розрахунку на одну особу певного регіону до сумарного їх значення. Визначений таким чином коефіцієнт множиться на 20 відс. коштів Фонду. Питома вага розподілених коштів Тернопільській та Донецькій областям є майже однаковою – 7,9 та 7,8 відс. загального обсягу розподілених коштів. Водночас при застосуванні цього алгоритму **більше коштів** розподіляється тим регіонам, де показник ВРП у розрахунку на одну особу є **більшим**. Так, Луганській області, де значення показника ВРП у 2019 році дорівнювало 16301 грн, розподілено 27 031,1 тис. грн, Житомирській – при показнику ВРП у 62911 грн розподілено 104 322,1 тис. гривень. Отже, оскільки більше коштів отримують ті регіони, у яких показник ВРП є більшим, підтримка регіонів **із низьким рівнем ВРП** у розрахунку на одну особу є **незначною**.

Довідково. Здійснений під час аудиту перерахунок розподілу 20 відс. коштів Фонду на 2019 рік із застосуванням нового алгоритму Мінрегіону засвідчив, що Донецькій, Закарпатській та Луганській областям розподілено коштів Фонду на 361,4 млн грн більше, а Волинській, Житомирській, Івано-Франківській, Рівненській, Сумській, Тернопільській, Херсонській, Хмельницькій, Чернівецькій та Чернігівській областям не додано цієї суми.

На 2021 рік розподіл 20 відс. коштів Фонду здійснено Мінрегіоном для тих регіонів, де показник ВРП у розрахунку на одну особу є меншим за 75 відс. середнього показника по Україні. Розподіл здійснено пропорційно показника ВРП цих регіонів відносно сумарного їх значення. Таким чином, більше коштів розподілено тим регіонам, де показник ВРП є більшим, та «обділено» регіони (крім Донецької області), де показник ВРП у розрахунку на одну особу є найменшим.

Отже, **необхідно уточнити алгоритм розподілу 20 відс. коштів Фонду між відповідними регіонами** (наприклад, внутрішнім актом Мінрегіону передбачити рівномірний розподіл обсягу 20 відс. коштів Фонду між усіма регіонами, де показник ВРП в розрахунку на одну особу менше 75 відс. середнього показника по Україні).

Програми і проєкти, що реалізуються за рахунок коштів Фонду, мають співфінансуватися з місцевих бюджетів **на рівні 10 відсотків**. Ця норма не є однозначною і, як свідчить нижче наведений факт, потребує додаткового врегулювання.

Так, у **Харківській області** загальний рівень співфінансування проєкту «Фізкультурно-оздоровчий комплекс «Донець» по вул. Капітана Орлова, 47, у м. Ізюмі – реконструкція з улаштуванням басейну (коригування)» зі спеціального фонду міського бюджету м. Ізюм становив 30,6 відс., проте такий

показник забезпечений головним чином за рахунок коштів субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій (15 727,1 тис. грн, або 25,9 відсотка). Частка коштів власних доходів міського бюджету м. Ізюм становила 2 867,3 тис. грн, або 4,7 відсотка.

Внаслідок нормативного неврегулювання питання співфінансування з місцевих бюджетів проєктів та заходів, що реалізуються за рахунок Фонду (зокрема, через невстановлення норми про те, що джерелами співфінансування з місцевих бюджетів не можуть бути міжбюджетні трансферти з державного бюджету місцевим бюджетам), можливим є використання як співфінансування з місцевого бюджету коштів міжбюджетних трансфертів, що, з одного боку, є позитивним, бо дозволяє концентрувати видатки з державного бюджету за різними бюджетними програмами на досягненні головних цілей, а з іншого – не відповідає суті абзацу шостого частини третьої статті 24¹ БКУ.

Згідно з частиною п'ятою статті 24¹ БКУ⁴ розподіл коштів Фонду за адміністративно-територіальними одиницями та інвестиційними програмами і проєктами регіонального розвитку та проєктами – переможцями «Всеукраїнського громадського бюджету» затверджується Кабінетом Міністрів України за погодженням з Комітетом Верховної Ради України з питань бюджету у тримісячний строк із дня набрання чинності законом про державний бюджет (в редакції чинній до 2021 року).

Порядок підготовки, оцінки та відбору інвестиційних програм і проєктів регіонального розвитку, що можуть реалізовуватися за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку, затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 18.03.2015 № 196 «Деякі питання державного фонду регіонального розвитку»

Довідково. Згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 03.04.2019 № 457 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 18 березня 2015 р. № 196» (далі – Постанова № 457), яка набрала чинності з 05.06.2019, назву зазначеного порядку викладено у новій редакції – **Порядок підготовки, оцінки та відбору інвестиційних програм і проєктів регіонального розвитку та проєктів – переможців «Всеукраїнського громадського бюджету», що можуть реалізовуватися за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку.**

Порядок відбору проєктів № 196 визначає механізм підготовки, оцінки та відбору інвестиційних програм і проєктів регіонального розвитку та проєктів – переможців ВГБ, що могли відповідно до статті 24¹ БКУ⁵ реалізовуватися за рахунок Фонду (далі – інвестиційні програми і проєкти)⁶.

Слід зазначити, що спрямування коштів Фонду на реалізацію проєктів – переможців ВГБ було передбачено змінами, внесеними до БКУ Законом № 2621, тобто з січня 2019 року, та статтею 27 Закону № 2629, проте до Порядку відбору

⁴ Зі змінами, внесеними Законом № 1081, які набрали чинності з 01.01.2020.

⁵ Зі змінами, внесеними Законом № 2621, які набрали чинності з 01.01.2019.

⁶ Пункт 1 зі змінами, внесеними Постановою № 457.

проектів № 196 внесено відповідні зміни (пункт 4¹) лише з **05.06.2019**. Цим пунктом, зокрема, передбачено, що для відбору проектів – переможців ВГБ Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські держадміністрації **затверджують положення**, в якому визначають порядок ініціювання, подання проектів ВГБ та персонального голосування громадян за них. На кінець 2019 року **такі положення більшістю облдержадміністрацій** (крім Львівської, Полтавської і Чернігівської ОДА) **не були затверджені**, що унеможливило використання асигнувань, виділених на фінансування проектів – переможців ВГБ. Через зазначене потенційні ініціатори (громадяни України віком від 18 років, заявники, наукові установи та громадські організації) не мали можливості подавати на розгляд відповідні проекти, як це передбачено пунктом 4¹ Порядку відбору проектів № 196 (в редакції станом на 05.06.2019).

Як наслідок, Законом України від 31.10.2019 № 265 «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2019 рік» статтю 27 Закону № 2629 виключено, а Законом України від 15.12.2020 № 1081-IX «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України» внесено зміни до частини другої статті 24¹ БКУ: з 2021 року спрямування коштів ДФРР на реалізацію проектів - переможців ВГБ не здійснюється. Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 05.04.2021 № 299 Порядок відбору проектів № 196 викладено в новій редакції, згідно з якою пункт 4¹ з цього Порядку виключено.

Згідно з пунктом 8 Порядку відбору проектів № 196 формування узагальненого переліку інвестиційних програм і проектів, що можуть реалізовуватися на відповідній території, здійснюється Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими держадміністраціями за результатами оцінки та відбору, проведених регіональними комісіями.

Порядок використання коштів державного фонду регіонального розвитку, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 18.03.2015 № 196 «Деякі питання державного фонду регіонального розвитку» (далі – Порядок використання коштів № 196), згідно з пунктом 1 визначає механізм використання коштів Фонду, обсяг яких затверджується законом про державний бюджет на відповідний рік (далі – бюджетні кошти).

Пунктом 6 Порядку використання коштів № 196⁷ було визначено, що бюджетні кошти спрямовуються на виконання інвестиційних програм і проектів регіонального розвитку (у тому числі проектів співробітництва та добровільного об'єднання територіальних громад), що мають на меті розвиток регіонів, створення інфраструктури індустриальних та інноваційних парків, спортивної

⁷ Пункт 6 в редакції постанови Кабінету Міністрів України № 574.

інфраструктури і відповідають пріоритетам, визначеним у Державній стратегії регіонального розвитку та відповідних регіональних стратегіях розвитку.

Згідно з пунктом 6¹ Порядку використання коштів № 196 замовники будівництва (центральні та місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування) забезпечують під час розроблення проєктної документації для реалізації інвестиційних програм і проєктів, що пов'язані з будівництвом (нове будівництво, реконструкція, реставрація, капітальний ремонт), а також під час закупівлі транспортних засобів загального користування, шкільних автобусів, обов'язкове врахування потреб осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення.

Отже, нормативно-правовими актами загалом врегульовано питання порядку конкурсного відбору інвестиційних програм і проєктів регіонального розвитку. Водночас наявний алгоритм розподілу між регіонами 20 відс. коштів Фонду з урахуванням рівня їх соціально-економічного розвитку не є справедливим. Крім того, не урегульовано питання співфінансування проєктів регіонального розвитку з місцевих бюджетів, що створює ризики невикористання та неефективного використання коштів Фонду.

ІІІ. ФІНАНСОВЕ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ ДЕРЖАВНОГО ФОНДУ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

3.1. Планування та виконання видатків Фонду

✓ Відповідно до бюджетного запиту за КПКВК 2761070 (форма 2019-2) фінансування бюджетної програми **на 2019 рік** заплановано Мінрегіоном за загальним фондом (за КЕКВ 3210) у сумі 8 910,0 млн грн (в межах обсягу, визначеного в інструктивному листі Мінфіну).

Згідно зі статтею 37 БКУ Мінрегіоном листом від 20.09.2018 № 7/7.3/9497-18 подано Мінфіну **уточнений бюджетний запит** на 2019 рік, зокрема, визначено обсяги і джерела фінансування Фонду відповідно до показників проєкту Закону України від 15.09.2018 № 9000 «Про Державний бюджет України на 2019 рік». За даними уточненого бюджетного запиту за КПКВК 2761070 на 2019 рік, обсяг запланованих коштів ДФРР збільшено до **9 100 ,0 млн грн** (загальний фонд, КЕКВ 3210).

Відповідно до бюджетного запиту за КПКВК 2761070 (форма 2020-2), доведеного Мінфіну листом від 10.09.2019 № 7/7.3/14423-19, фінансування бюджетної програми **на 2020 рік** заплановано Мінрегіоном за загальним фондом (КЕКВ 3210) у сумі 9 500,0 млн грн (в межах обсягу, визначеного в інструктивному листі Мінфіну).

✓ Фактично Законом № 2629 затверджено бюджетні призначення за КПКВК 2761070 «Державний фонд регіонального розвитку» у сумі **7 670,0 млн грн**, у тому числі за загальним фондом 6 670,0 млн грн (видатки розвитку), за спеціальним – 1 000,0 млн грн (видатки розвитку).

Змінами, внесеними до Закону № 2629 згідно із Законом України від 31.10.2019 № 265 «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2019 рік» (набрав чинність з 09.11.2019), бюджетні призначення за загальним фондом КПКВК 2761070 **зменшено** на 500,0 млн грн, а статтю 27 Закону № 2629 щодо спрямовування на фінансове забезпечення реалізації проєктів – переможців ВГБ коштів ДФРР у сумі 500,0 млн грн **виключено**.

Слід зазначити, що листом від 14.10.2019 № 7/7.1/16082-19 Мінрегіон звертався до Мінфіну щодо внесення зазначених змін до бюджетних призначень, з огляду на **нестворення обласними та Київською міською державними адміністраціями умов** відповідно до вимог пункту 4¹ Порядку відбору проєктів № 196 (розроблення онлайн-платформи, на якій має відбуватися голосування за проєкти-переможців ВГБ, що повинна забезпечити ідентифікацію голосуючих осіб). У листі повідомлено, що на 01.10.2019 встановлені вимоги **не виконано жодною обласною та Київською міською держадміністраціями, що створює ризики невиконання відповідної бюджетної програми та невикористання бюджетних коштів в обсязі 500,0 млн гривень**.

Отже, з урахуванням внесених змін затверджені бюджетні призначення за КПКВК 2761070 **на 2019 рік становили 7 170,0 млн грн**, у тому числі за загальним фондом 6 170,0 млн грн, за спеціальним – 1 000,0 млн гривень.

Законом № 294 **на 2020 рік** Мінрегіону затверджено бюджетні призначення за КПКВК 2761070 за загальним фондом у сумі 7 500,0 млн грн (видатки розвитку).

Таким чином, первинно затверджені в законі про держбюджет на 2019 та 2020 роки обсяги ДФРР в сумах **7 670,0 млн грн та 7 500,0 млн грн** відповідно є значно меншими за обсяги, визначені Мінрегіоном за загальним фондом у складених ним бюджетних запитах (2019 рік – 9100,0 млн грн та 2020 рік – 9500,0 млн гривень). При цьому затвердженням законом про держбюджет на 2019 рік видатків ДФРР у складі спеціального фонду державного бюджету, які взагалі не планувалися головним розпорядником, **створило ризики нереалізації інвестиційних програм і проєктів регіонального розвитку у разі ненадходження коштів до Фонду**.

У подальшому змінами від 13.04.2020 до Закону № 294 (секвестр бюджету у зв'язку із заходами, спрямованими на подолання пандемії COVID-19) бюджетні призначення за КПКВК 2761070 **зменшено до 4 900,0 млн грн**, тобто на 2600,0 млн гривень.

✓ Через затвердження розпорядженням Кабінету Міністрів України переліку проєктів, які фінансуються у 2019 році за рахунок ДФРР, **15.05.2019** та

його погодження Комітетом Верховної Ради України з питань бюджету 29.05.2019, **виділення асигнувань Фонду розпочато з червня** (а не з травня, як передбачено помісячним розписом) та здійснювалося протягом року з недотриманням помісячного розпису.

Виділення асигнувань спеціального фонду характеризувалося нестабільністю. Так, станом на 01.08.2019 розпорядженням Кабінету Міністрів України за об'єктами розподілено 876,7 млн грн коштів спеціального фонду, розписом на цей період затверджено видатки у сумі 500,0 млн грн, фактично виділено 144,0 млн грн, тобто на 356,0 млн грн менше затвердженого.

Виділення асигнувань загального фонду у 2020 році більш відповідало помісячному розпису та розпочалося з травня в сумі 1500,0 млн гривень. Водночас затверджені на листопад асигнування в сумі 750,0 млн грн в повному обсязі з держбюджету у цьому періоді не виділялися, а виділені були у грудні, хоча ці кошти розписом не передбачені.

Аудитом встановлено, що затримки з виділенням асигнувань за бюджетною програмою КПКВК 2761070 у 2019 році зумовлені, зокрема, суб'єктивними причинами і призвели до негативних наслідків.

Так, листом від 23.07.2019 до Прем'єр-міністра України звернувся керівник Офісу Президента України з проханням тимчасово **призупинити фінансування** рішень Кабінету Міністрів України, визначених у розпорядженнях Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 492-р (по Фонду) та від 10.07.2019 № 500-р (по субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій), до ухвалення **остаточного рішення новим складом Кабінету Міністрів України**. Зазначений лист Кабінетом Міністрів України (доручення від 07.08.2019 № 25448/2/1-19) доручено розглянути Мінрегіону, Мінфіну, Мін'юсту та Казначейству в межах компетенції.

На засіданні Уряду, яке відбулося 14.08.2019, доручено Мінфіну разом з Мінрегіоном **забезпечити, починаючи з серпня, фінансування програм і проєктів регіонального розвитку відповідно до розпоряджень Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 492-р та від 10.07.2019 № 500-р шляхом збалансування необхідних видатків.**

Мінрегіон у листі від 21.08.2019 у зв'язку з **необхідністю завершення будівельно-монтажних робіт до настання осінньо-зимового періоду, здійснення енергозберігаючих заходів на об'єктах до початку активної стадії опалювального сезону**, попросив розглянути можливість **наближення видатків ДФРР**, передбачених у загальному фонді державного бюджету на листопад–грудень 2019 року, на вересень–жовтень в обсязі 435,0 млн грн щомісячно. Без врахування пропозицій Мінрегіону щодо наближення видатків Фонду, Мінфіном здійснено **віддалення видатків ДФРР** у загальній сумі

1251,1 млн грн (загальний фонд) шляхом перенесення їх виділення з травня–серпня **на вересень–грудень 2019 року**.

Крім того, наприкінці 2019 року Прем'єр-міністром України доручено (доручення від 17.12.2019 № 46351/0/1-19) Мінфіну, Казначейству та головним розпорядникам бюджетних коштів забезпечити тимчасове до кінця бюджетного року **припинення проведення платежів** та реєстрації бюджетних зобов'язань щодо видатків та надання кредитів загального фонду державного бюджету (крім захищених видатків бюджету, визначених статтею 55 БКУ, та видатків, визначених підпунктом 1 пункту 2 постанови Кабінету Міністрів України від 11 жовтня 2016 року № 710 «Про ефективне використання державних коштів»).

Листом від 18.12.2019 №7/7.1/20380-19 Мінрегіоном подано Мінфіну та Казначейству інформацію про пріоритетність проведення видатків: видатки за бюджетною програмою 2761070 «Державний фонд регіонального розвитку» визначено **першочерговими**.

Станом на 26.12.2019 програми і проєкти, затверджені розпорядженням Кабінету Міністрів України від 15.05.2019 № 351-р «Про інвестиційні програми і проєкти регіонального розвитку, що можуть реалізовуватися у 2019 році за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку» (зі змінами), профінансовані у повному обсязі.

Асигнування Фонду, передбачені розписом на листопад 2020 року, відкриті Казначейством для Мінрегіону лише **21 грудня 2020 року**, але станом на **23.12.2020** інвестиційні програми і проєкти регіонального розвитку цього року профінансовані у затвердженому обсязі.

Порушення розпису надходження коштів Фонду мало негативні наслідки для їх використання.

Так, кошти Фонду **Львівська ОДА** одержала у повному (запланованому) обсязі, але із запізненням від 1 до 6 місяців, що призвело до використання значних обсягів коштів у грудні (2019 року – 56,3 відс., 2020 року – 21,5 відс.) та виконання ремонтно-будівельних робіт у несприятливий зимовий період.

Затримки із надходженням коштів Фонду мали місце і у 2020 році. Так, на рахунок **КП «Спортивний комплекс»** (м. Київ) кошти Фонду у 2020 році надійшли в обсязі відкритих асигнувань (27 774,1 тис. грн), проте 24 433,2 тис. грн з них, що становить 88 відс. асигнувань, – в кінці бюджетного року (23–24.12.2020). З цієї причини, а також через відсутність підписаних актів приймання виконаних будівельних робіт, кошти в сумі **17 499,7 тис. грн, або 63 відс.**, не були використані і **повернуті до держбюджету**, що свідчить про неефективне управління коштами Фонду.

Узагальнену інформацію щодо призначень і видатків Фонду у 2019 та 2020 роках наведено у таблиці 1.

Таблиця 1

**Зведені відомості щодо затвердження, фінансування та використання коштів
бюджетної програми за КПКВК 2761070 у 2019 та 2020 роках**

млн грн

Роки	Затверджено призначень (зі змінами)	Розподі- лено асигнувань	Залишок не- розподіле- них асигнувань	Касові видатки	Відс. використан- ня регіонами	Обсяг невикорис- таних регіонами коштів
2019	7 170,0	6 896,3	273,7	5 486,1	79,6	1 410,2
2020	4 900,0	4 872,9	27,1	4 370,9	89,7	502,0

У 2019 та 2020 роках асигнування ДФРР виділені у затверджених обсягах – 7170,0 млн грн та 4900,0 млн грн відповідно.

Обсяг **нерозподілених** за програмами і проєктами коштів у 2019 році становив **273,7 млн грн** (у т. ч. за загальним фондом – 175,4 млн грн, спеціальним – 98,3 млн грн), або **3,8 відс.** затвердженого обсягу річних призначень (зі змінами), у 2020 році – **27,1 млн грн**, або **0,6 відс.**, що є неефективним управлінням коштами ДФРР на центральному та місцевому рівнях. Зазначений залишок обліковувався на рахунках Мінрегіону.

Відомості щодо затвердження, фінансування та використання коштів ДФРР у 2019–2020 роках у розрізі регіонів наведені в **Додатку 1** до Звіту.

У 2019 і 2020 роках найбільше коштів ДФРР розподілено Донецькій області – 754,6 і 461,7 млн грн відповідно (або 11 і 9,4 відс.), найменше Кіровоградській – 128,8 і 87,2 млн грн (1,8 відс. щороку).

На реалізацію інвестиційних програм і проєктів у 2019 році виділено **6896,3 млн грн** (у т. ч. за загальним фондом – 5994,6 млн грн, спеціальним – 901,7 млн грн), у 2020 році – **4872,9 млн грн** (за загальним фондом). У 2019 році **використано** 5 486,1 млн грн, або **79,6 відс.** виділених регіонам асигнувань (загальний фонд – 4805,8 млн грн, спеціальний – 680,3 млн грн), у 2020 році – 4370,9 млн грн, або **89,7 відс.** розподілених регіонам асигнувань. У цілому порівняно із затвердженими призначеннями виконання бюджетної програми становило: 2019 рік – **76,5 відс.**, 2020 рік – **89,2 відсотка**.

Обсяг невикористаних у 2019 році коштів Фонду становив **1683,9 млн грн**, або 23,5 відс. затверджених призначень (з них не використано на місцях 1 410,2 млн грн, або 20,4 відс. розподілених асигнувань); у 2020 році – **529,1 млн грн**, або 10,8 відс. затверджених призначень (з них не використано на місцях 502,0 млн грн, або 10,3 відс. розподілених). Причини невикористання значних обсягів коштів зазначено нижче.

У 2019 році по 6 регіонах рівень використання коштів Фонду перевищив 90 відс. (Хмельницька область – 99 відс., Рівненська – 96 відс., Львівська, Тернопільська області та м. Київ – 95 відс., Івано-Франківська – 94 відсотки).

Найнижчий рівень використання коштів Фонду мала Полтавська – 56,2 відс., Херсонська – 57 відс. та Одеська – 58,4 відс. області.

У семи регіонах, де проведено аудит, на реалізацію проєктів у 2019 році передбачено видатків за Фондом на загальну суму 2 967,0 млн грн (що становить **41 відс.** усіх річних призначень по Фонду), з яких не розподілено між інвестиційними програмами і проєктами 249,7 млн грн (з них Донецька область – 131,9 млн грн, м. Київ – 93,3 млн грн, Харківська область – 24,5 млн грн). Касові видатки становили 2 105,5 млн грн (або **77,5 відс.** розподілених асигнувань). По цих регіонах сукупно не використано і повернуто до державного бюджету коштів Фонду в сумі 612,1 млн грн, або **22,5 відс.** розподілених асигнувань, з них найбільше: Донецька область – 235,4 млн грн (31,2 відс.); Одеська – 134,7 млн грн (41,6 відс.); Дніпропетровська – 122,4 млн грн (28 відсотків).

У 2020 році використання коштів ДФРР покращилося (у 15 регіонах⁸ перевищив 90 відсотків).

Регіонам, охопленим аудитом, у 2020 році розподілено бюджетних призначень на загальну суму 1 888,2 млн грн (**38,5 відс.** усіх річних призначень Фонду), касові видатки становили 1 692,0 млн грн, не розподілено між інвестиційними програмами і проєктами 13,0 млн грн, не використано і повернуто до державного бюджету всього 183,3 млн грн (з них найбільше: м. Київ – 53,0 млн грн (19,2 відс.); Дніпропетровська область – 52,1 млн грн (17,8 відс.), Одеська – 28,6 млн грн (13 відс.); Донецька – 21,8 млн грн (9 відсотків)).

Всього у 2019 році кошти ДФРР у сумі **5 486,1 млн грн** та співфінансування з місцевих бюджетів у сумі **1 811,5 млн грн** використано на реалізацію **658** інвестиційних програм і проєктів регіонального розвитку; у 2020 році – **4 370,9 млн грн** та **1 571,1 млн грн** відповідно на реалізацію **452** проєктів. При цьому середня вартість однієї інвестиційної програми/проєкту була вищою від планових показників і становила: у 2019 році – 8 337,5 тис. грн; у 2020 році – 9 670,1 тис. гривень.

Відомості про напрями використання коштів ДФРР у 2019 та 2020 роках наведено у таблиці 2.

⁸ Вінницька, Донецька, Житомирська, Закарпатська, Запорізька, Івано-Франківська, Луганська, Львівська, Миколаївська, Полтавська, Рівненська, Харківська, Хмельницька, Чернівецька та Чернігівська області.

Таблиця 2

Зведені відомості про напрями використання коштів ДФРР у 2019 і 2020 роках

Сфера використання	2019 рік			2020 рік		
	кількість проектів	касові видатки ДФРР, тис. грн	відс. касових видатків ДФРР	кількість проектів	касові видатки ДФРР, тис. грн	відс. касових видатків ДФРР
Всього	658	5 486,1	100	452	4 370,9	100,0
Освіта:	256	1 948,1	35,5	230	2 233,6	51,1
у т. ч. ДНЗ	60	371,6	6,8	81	790,9	18,0
школи	196	1 576,5	28,7	149	1 442,7	33,1
Водопостачання, водовідведення	43	401,3	7,3	12	247,3	5,7
Соцзахист	5	28,3	0,5	3	10,7	0,2
Дороги, транспортна інфраструктура	46	551,2	10,0	16	198,5	4,5
Культура	36	238,3	4,3	19	135,1	3,0
Спорт	126	1 032,6	18,8	107	942,2	21,7
Охорона здоров'я	93	939,1	17,1	53	522,4	12,0
ЦНАП, центри безпеки громадян	21	160,2	3,0	6	51,6	1,1
Інше	32	187,0	3,4	6	29,4	0,7

Слід зазначити, що у грудні 2019 року використано 2 389,4 млн грн, або **43,6 відс.** загального обсягу використаних коштів; у грудні 2020 року – 1413,2 млн грн, або **32,3 відсотка**.

За даними Казначейства, за бюджетною програмою станом на 01.01.2020 обліковувалася кредиторська заборгованість у сумі 13,8 млн грн, станом на 01.01.2021 – 11,4 млн гривень.

Як у 2019 році, так і у 2020 році, кошти Фонду переважно використано на три соціальні галузі – **освіта** (35,5 та 51,1 відс. коштів відповідно), **спорт** (18,8 відс. та 21,7 відс.) та **охорона здоров'я** (17,1 відс. та 12,0 відс.), що сукупно становить 71,4 та 84,8 відс. загального обсягу касових видатків Фонду відповідно. На **прискорення економічного зростання регіонів та територій** (шляхом розбудови інфраструктури індустріальних парків та мережі технопарків, створення центрів підтримки бізнесу, креативної економіки та нових робочих місць у сільській місцевості) кошти Фонду **не спрямовувались**.

3.2. Ефективність управління коштами Фонду на місцях

На ефективність використання коштів Фонду впливає своєчасність та якість відбору інвестиційних програм і проектів, що визначено головним

завданням діяльності регіональних комісій. Аудитом встановлено численні недоліки в організації цієї роботи.

✓ **Несвоєчасне внесення пропозицій**

Відбір інвестиційних програм і проєктів регіонального розвитку практично у всіх регіонах, де проведено аудит, здійснювався із недотриманням визначених законодавством дат.

Зокрема, у **Вінницькій області** відбір на 2019 рік регіональна комісія почала здійснювати лише в другій половині року, що передувало плановому.

Львівською ОДА відбір проєктів на 2019, 2020 роки проводився із затримкою у **8-11 місяців** (не у році, що передувало плановому, а у поточному), що не відповідає вимогам абзацу першого пункту 3 Порядку відбору проєктів № 196. Зазначене спричинено, за інформацією Департаменту економічної політики Львівської ОДА, запізненим доведенням Мінрегіоном планових обсягів коштів Фонду для ОДА (на 2019 рік – листом від 24.01.2019, на 2020 рік – листом від 24.12.2019).

✓ **Внесення пропозицій щодо об'єктів без проєктної документації**

Встановлено окремі випадки внесення регіональними комісіями пропозицій про включення до узагальнюючого переліку проєктів будівництва, які на той час не мали затвердженої в установленому порядку проєктної документації. Цим порушено вимоги підпункту 1 пункту 7 Порядку відбору проєктів № 196 (в редакції, чинній з 14.04.2017).

Так, регіональною комісією у **Дніпропетровській області** відібрано і надано Департаменту економічного розвитку ОДА для додаткового включення до узагальнюючого переліку проєкт реконструкції ділянок водогону Губиниха – Гвардійське та Видвиженець – Перещепине Новомосковського району Дніпропетровської області. Про внесення змін до узагальнюючого переліку Департамент економічного розвитку ОДА повідомив Мінрегіон листом від **14.02.2019**, проте договір про закупівлю робіт з розробки робочої документації за цим проєктом укладено ДЖКГ Дніпропетровської ОДА **13.03.2019**. Отже, проєкт вартістю **7655,4 тис. грн** (в тому числі 6155,4 тис. грн кошти Фонду) відібрано регіональною комісією і включено Департаментом економічного розвитку ОДА до узагальнюючого переліку без затвердженої в установленому порядку проєктної документації.

Без затвердженої проєктної документації (знаходилась на стадії проходження експертизи) за пропозицією **ДКБ Вінницької ОДА** до узагальнюючого переліку включено три проєкти, які у 2019 році профінансовано на **36 975,3 тис. гривень**.

✓ **Недотримання правил відбору програм і проєктів**

Одним із суттєвих недоліків організації управління коштами Фонду у звітному періоді було невиконання вимог абзацу другого пункту 8 Порядку

відбору проєктів № 196 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 26.10.2016 № 766, яка набрала чинності з 08.11.2016): інвестиційні програми і проєкти, календарні плани реалізації яких становлять більше одного року і які, починаючи з 2015 року, фінансуються за рахунок коштів ДФРР, включаються щороку обласними та Київською міською держадміністраціями до узагальненого переліку інвестиційних програм і проєктів до завершення їх реалізації відповідно до календарних планів.

Через недотримання цих вимог у **Вінницькій області** до переліку проєктів, які можуть реалізовуватися за рахунок коштів Фонду, в 2019 та 2020 роках не включались, не фінансувались та станом на травень 2021 року не завершені 4 проєкти, на реалізацію яких до 2018 року включно використано коштів ДФРР у загальній сумі **82 423,9 тис. гривень**.

Водночас на реалізацію 11 проєктів, що не визначені Стратегією збалансованого розвитку Вінницької області на період до 2020 року, затвердженою рішенням 38 сесії Вінницької обласної ради шостого скликання від 24.06.2015 № 893, у 2019–2020 роках спрямовано **113 935,4 тис. грн** коштів Фонду (в тому числі у 2019 році – 69 922,5 тис. грн, у 2020 році – 44 013,0 тис. гривень).

У цілому, за інформацією Мінрегіону, станом на **01.01.2021** регіони мали **171 незавершений проєкт** на загальну суму **7,4 млрд грн** з тих, що фінансувались у 2019–2020 роках, але **не включені до фінансування за рахунок коштів Фонду у 2021 році**.

Так, Львівська область – 23 проєкти – «довгобуди», які недофінансовані на 764,2 млн грн, Запорізька – 11 проєктів із непрофінансованою кошторисною вартістю 516,7 млн грн, м. Київ – 4 проєкти – «довгобуди», для завершення яких потрібно 2,4 млрд гривень.

КК «Київавтодор» подала для участі у конкурсному відборі інвестиційних програм і проєктів проєкт «Будівництво автомобільної дороги на ділянці між вул. О. Довбуша та Броварським проспектом у Дніпровському районі м. Києва» на суму **65 344,5 тис. грн** (зі змінами), відібраний регіональною комісією, хоча він не мав проєкту землеустрою, що можливо згідно з законодавством лише за певних умов. Зокрема, в заявці і поданих документах не зазначено, що частина земельної ділянки, яка потрапляє під забудову, є територією КП «Дарницьке лісопаркове господарство» КО «Київзеленбуд» та має статус лісопаркової зони.

Довідково. Відповідно до статті 23 Земельного кодексу України до внесення до Державного земельного кадастру відомостей про функціональні зони зміна цільового призначення земельних ділянок здійснюється за проєктами землеустрою щодо їх відведення. Зміна цільового призначення земельних ділянок погоджується, зокрема, у разі зміни цільового призначення земельних ділянок державної та комунальної власності природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення, історико-культурного, лісогосподарського призначення, внаслідок якої земельні ділянки виводяться із складу таких категорій, а також зміни цільового призначення земель, визначених пунктом "б" частини першої статті 150 цього Кодексу, – з Кабінетом Міністрів України (частина сім ст. 20 Земельного кодексу України).

З огляду на відсутність проекту землеустрою, який передбачає зміну цільового призначення земельної ділянки, при виконанні робіт на зазначеному об'єкті виникла необхідність коригування напрямку траси, геометричних параметрів автомобільної дороги та, відповідно, ПКД. Це призвело до неможливості подальшого виконання будівельних робіт на об'єкті. У зв'язку з цим КК «Київавтодор» неодноразово зверталася до Департаменту транспортної інфраструктури виконавчого органу Київської міської ради (КМДА) як головного розпорядника бюджетних коштів з проханням перерозподілити обсяги фінансування, проте цього не було зроблено. У результаті до державного бюджету у 2020 році повернуто як невикористані **23 859,7 тис. гривень**.

КП «Житлоінвестбуд-УКБ» (м. Київ) у 2017 році виступило ініціатором участі в конкурсі проекту «Реконструкція легкоатлетичного манежу школи вищої спортивної майстерності (із збереженням функцій) на проспекті Павла Тичини, 18 у Дніпровському районі м. Києва». Починаючи з 2018 року, цей проект фінансувався із залученням коштів Фонду і згідно з пунктом 12 Порядку відбору проектів № 196 (в редакції від 14.07.2017), пунктом 6 Переліку документів, які подаються регіональній комісії для участі у конкурсному відборі інвестиційних програм і проектів регіонального розвитку (далі – Перелік документів, які подаються регіональній комісії), і пунктом 12 Переліку документів, які подаються Мінрегіону для оцінки відповідності вимогам законодавства інвестиційних програм і проектів регіонального розвитку (далі – Перелік документів, які подаються Мінрегіону), що можуть реалізуватися за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку, затверджених наказом Мінрегіону від 24.04.2015 № 80, мав бути погоджений з Мінмолодьспортом, але фактично цього не було зроблено. Протягом 2019 – 2020 років проект профінансовано в сумі 244 358,3 тис. грн, з них кошти Фонду – **46 198,8 тис. гривень**.

Наведені вище невідповідності гальмують одержання соціально-економічного ефекту від здійснених у розвиток регіонів інвестицій.

✓ Невикористання коштів Фонду через неефективне управління ними на місцях

Неефективне управління коштами Фонду у 2019–2020 роках, що спричинило повернення невикористаних коштів до державного бюджету, встановлено у 6 з 7 регіонів, охоплених аудитом, на загальну суму **325,5 млн грн**, з них у Дніпропетровській області – 154,9 млн грн, Донецькій – 62,8 млн грн, Вінницькій – 23,3 млн грн, Харківській – 22,5 млн грн, Львівській – 20,6 млн грн та м. Києві – 41,4 млн гривень.

Так, **ДКБ Дніпропетровської ОДА** у 2019 році не використано за призначенням і повернено до державного бюджету загальною сумою **61 635,6 тис. грн**, або **24 відс. відкритих асигнувань**, в тому числі **56 981,0 тис. грн** через неефективне

управління коштами, що полягало у несвоєчасному вжитті заходів з підготовки ПКД, отримання позитивного висновку експертизи і дозволу на проведення будівельних робіт, а також через неналежний контроль за виконанням договірних зобов'язань підрядними організаціями.

Зокрема, внаслідок нездійснення фінансування об'єкта «Комунальний позашкільний навчальний заклад «Палац дитячої та юнацької творчості Центрально-Міського району» в м. Кривому Розі – реконструкція будівлі» через відмову у видачі дозволу на виконання будівельних робіт в липні 2019 року органом архітектурно-будівельного контролю (неподання документів, необхідних для прийняття рішення про видачу дозволу, та подання документів, які не відповідають вимогам законодавства), не використано 20 000,0 тис. грн, які до кінця бюджетного року ОДА на інші об'єкти не перерозподілено.

Через проведення коригування ПКД та отримання із затримкою експертного висновку за двома об'єктами (Комунальний заклад «Дніпропетровський обласний перинатальний центр із стаціонаром», Комунальний позашкільний навчальний заклад «Дитячо-юнацька спортивна школа №3» Криворізької міської ради) не використано та повернено до держбюджету 19 916,1 та 6 531,7 тис. грн коштів Фонду відповідно.

Крім того, внаслідок недотримання генпідрядником календарного графіка виконання робіт з реконструкції залу для боксу в Комунальному спеціалізованому навчальному закладі спортивного профілю «Дніпропетровське вище училище фізичної культури» Дніпропетровської обласної ради не використано 10 533,2 тис. грн (використано більше 48 відс. відкритих асигнувань).

У ДБІ Дніпровської міськради через коригування проєктних рішень кожного із 6 затверджених проєктів і, як наслідок, розірвання договорів підряду, у **2019 році** не використано і повернено до державного бюджету **50 635,6 тис. грн**, або 34,2 відс. відкритих асигнувань, що свідчить про неефективне управління фінансовими ресурсами на цю суму.

ДКБ Харківської ОДА не використано за призначенням і повернено до державного бюджету у **2019 році** загалом **4 784,1 тис. грн**, або 7,7 відс. відкритих асигнувань (у зв'язку з тим, що дозвіл на виконання будівельних робіт отриманий лише у жовтні 2019 року, з настанням несприятливих погодних умов для виконання певного виду робіт). У **2020 році** департаментом повернено до держбюджету як невикористані **5 085,9 тис. грн**, або 6,3 відс. відкритих асигнувань (з них 3963,1 тис. грн у зв'язку з неможливістю виконати певний обсяг робіт через несприятливі погодні умови та з точки зору технології будівельного виробництва; 1122,7 тис. грн – у зв'язку з економією коштів).

Загалом питома вага коштів Фонду, повернених розпорядниками – об'єктами аудиту до державного бюджету як невикористані **через неефективне**

управління ними, у загальній сумі повернених у 2019–2020 роках до держбюджету коштів становила більше **40 відсотків**.

✓ **Недотримання умов співфінансування проєктів з місцевих бюджетів**

Більшість перевірених у Вінницькій, Дніпропетровській, Донецькій, Львівській, Одеській, Харківській областях та м. Києві проєктів, на які спрямовано кошти Фонду у 2019–2020 роках, були забезпечені співфінансуванням з відповідних місцевих бюджетів у розмірі не менше 10 відс., що відповідає вимогам абзацу шостого частини третьої статті 24¹ БКУ. Водночас у 4 з 7 регіонів встановлено випадки недотримання нормативу про співфінансування, за розрахунками контрольної групи, на загальну суму **227,6 млн гривень**.

Так, у **Донецькій області**, попри затверджені рішенням Олександрівської селищної ради видатки на співфінансування з селищного бюджету двох проєктів (капремонти дитсадка «Журавка» і Олександрівської ЗОШ) у сумах 1409,3 та 5035,7 тис. грн відповідно, в 2019 році касові видатки з місцевих бюджетів за цими проєктами не здійснювались, хоча використано 2 834,6 та 22 820,4 тис. грн коштів Фонду відповідно.

У 2020 році селищною радою не забезпечено співфінансування з місцевих бюджетів трьох проєктів на загальну суму **8 753,4 тис. гривень**. Зокрема, за проєктом «Реконструкція Очеретинської дільничої лікарні» відсутнє співфінансування при здійсненні видатків за рахунок коштів Фонду на суму 2327,4 тис. грн; за проєктом «Капремонт дитсадка «Журавка» співфінансування становило 2,5 тис. грн, або лише 0,2 відс. виділених на це у 2019–2020 роках 1 409,3 тис. грн; за проєктом «Капремонт Олександрівської ЗОШ» – 16,4 тис. грн, або 0,3 відс. виділених 5 035,6 тис. гривень.

У **Вінницькій області** у 2019 році, попри вжиті ДКБ Вінницької ОДА заходи, не забезпечено співфінансування на рівні 10 відс. чотирьох проєктів, які реалізовувалися за рахунок коштів Фонду, на загальну суму **255,7 тис. грн**, у 2020 році – одного об'єкта (недофінансовано на **33,3 тис. грн**), чим порушено вимоги підпункту 3 пункту 7 Порядку відбору проєктів № 196 (в редакції, чинній з 05.06.2019).

У **Львівській області** невиконання місцевими бюджетами зобов'язань щодо співфінансування мало вкрай негативні наслідки для виконання проєктів.

Так, у пропозиціях Львівської ОДА (лист від 26.06.2019) до Мінрегіону обсяг співфінансування за 50 проєктами, що фінансувались за рахунок Фонду, визначений у сумі 348 145,5 тис. грн, у т. ч. за рахунок місцевих бюджетів – 234 549,7 тис. грн, інших джерел (не вказано яких) – 113 595,8 тис. гривень. Хоча підпунктом 3 пункту 7 Порядку відбору проєктів № 196 передбачено співфінансування з місцевих бюджетів на рівні 10 відс., у 2019 році задекларовано співфінансування у сумі 348 145,5 тис. грн, що становило 50,4 відс. загального обсягу видатків з урахуванням коштів Фонду

(343 042,9 тис. грн). Це у 5 разів перевищує норму і є позитивним, проте вже на етапі планування **цей показник є доволі сумнівним**.

Рішеннями про місцеві бюджети планові обсяги співфінансування визначені в сумі 159 813,3 тис. грн (тобто значно менше 348 145,5 тис. грн), а касові видатки становили лише 136 570,1 тис. грн (у 2,5 раза менше). При цьому планову суму коштів Фонду для Львівської області у 2019 році (343 042,9 тис. грн) не зменшено і профінансовано у повному обсязі.

Недофінансування з місцевих бюджетів у Львівській області на загальну суму **211 575,4 тис. грн** стало однією з причин невикористання і повернення до державного бюджету коштів Фонду та незавершення у 2019 році 9 пускових об'єктів (34,6 відс. їх загальної кількості).

В **Одеській області** співфінансування з міського бюджету на реконструкцію загальноосвітньої школи, замовником якого є УКБ Ізмаїльської міськради, у 2019 році становило 6 257,2 тис. грн, або **6,4 відс.** залишку кошторисної вартості станом на 01.01.2019, що не відповідає вимогам підпункту 3 пункту 7 Порядку відбору проєктів № 196. У **Балтському НВК № 3** цієї ж області співфінансування з місцевого бюджету робіт з реконструкції школи у 2019 і 2020 роках здійснено на рівні **5,6 та 0,9 відс.** залишкової кошторисної вартості станом на 01.12.2019 і 09.04.2020 (недофінансовано, за розрахунками контрольної групи, **2 623,2 та 4 364,5 тис. грн** відповідно). Водночас у **Центру обслуговування Захарівської селищної ради** обсяг співфінансування з місцевого бюджету на об'єкті – капремонт НВК в с. Захарівка – становив лише 0,01 відс., а у 2020 році співфінансування взагалі не було (недофінансовано 6 651,6 і 3 462,2 тис. грн відповідно), що призвело до **неекономного використання** коштів Фонду та додаткового навантаження на державний бюджет у цих сумах.

Факти неналежного співфінансування проєктів встановлено також за результатами аналізу звітності регіонів, у яких контрольні заходи в межах аудиту безпосередньо не проводились: за 2019 рік – по **42** проєктах, обсяг недофінансування, за розрахунками, – **7,9 млн грн**, за 2020 рік – по **15** проєктах, обсяг недофінансування – **5,0 млн гривень**.

✓ На виконання пункту 9 Порядку відбору проєктів № 196 наказом Мінрегіону від 24.04.2015 № 80 затверджено Перелік документів, які подаються Мінрегіону для оцінки відповідності вимогам законодавства інвестиційних програм і проєктів регіонального розвитку, що можуть реалізуватися за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку (далі – Перелік № 80). Пунктом 8 Переліку № 80 передбачено для проєктів, що впроваджуються в поточному році, подання копій рішень органів місцевого самоврядування про співфінансування проєктів з місцевого бюджету, завірених в установленому порядку, а для перехідних проєктів та проєктів, що впроваджуватимуться у наступному році, – гарантійного листа органу місцевого самоврядування

(спільний гарантійний лист у разі співфінансування проєктів з різних місцевих бюджетів) про передбачення співфінансування проєктів з місцевого бюджету.

У порушення пункту 8 Переліку № 80 **Львівською ОДА** включено до переліку і подано Мінрегіону 19 проєктів (38,0 відс.) з обсягом фінансування за рахунок коштів ДФРР у 2019 році на суму **97 136,8 тис. грн**, які не мали рішень чи гарантійних листів органів місцевого самоврядування про співфінансування на 280 104,7 тис. гривень. Як наслідок, планові обсяги співфінансування з місцевих бюджетів становили 71 153,7 тис. грн, або у 3,9 раза менше від пропозицій, наданих Мінрегіону листом від 26.06.2019.

3.3. Діяльність комісії при Мінрегіоні з оцінки та відбору інвестиційних програм і проєктів регіонального розвитку

Важливою складовою управління коштами Фонду на центральному рівні є діяльність Комісії для оцінки та відбору інвестиційних програм і проєктів регіонального розвитку, що можуть реалізовуватися за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку, утвореної при Мінрегіоні, до складу якої входять члени Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (далі – Комісія)⁹.

Таку Комісію утворено наказом Мінрегіону від 23.03.2017 № 59, до складу якої протягом 2017–2020 років та I кварталу 2021 року неодноразово вносилися зміни, насамперед у зв'язку зі змінами керівництва міністерства.

Так, згідно з наказом Мінрегіону від **13.02.2019** № 17 головою Комісії призначено Міністра регіонального розвитку, будівництва і житлово-комунального господарства України Зубка Г. Г., секретарем Комісії – директора Департаменту впровадження пріоритетних проєктів регіонального розвитку Мінрегіону Бондарчук Н. Л.; членами Комісії – 18 членів Комітету Верховної Ради України з питань бюджету. Всього до складу Комісії згідно з цим наказом увійшло 39 осіб. Згідно з наказом Мінрегіону від **16.09.2019** № 212 до складу Комісії внесено зміни та затверджено новий її склад, до якого увійшли 26 посадових осіб, у тому числі 13 народних депутатів України (за згодою). Головою Комісії визначено Міністра Бабака А. В.

Протягом 2019, 2020 років Комісією проведено **11 засідань** (у 2019 році – 7, у 2020 році – 4), за результатами яких ухвалено відповідні рішення, оформлені протоколами засідань Комісії, підписані головою або заступниками голови Комісії, а також секретарем Комісії.

Аналіз протоколів засідань Комісії та відповідних листів ОДА і КМДА, надісланих Мінрегіону, засвідчив, що **усіма держадміністраціями** подання Мінрегіону відповідних пропозицій здійснено з порушенням термінів, визначених частиною третьою статті 24¹ БКУ (до 1 травня року, що передує

⁹Згідно з частиною третьою статті 24¹ БКУ.

плановому). Фактично пропозиції на 2019 та 2020 роки подавалися переважно протягом року, в якому безпосередньо проводилося фінансування за кошти Фонду, відповідно, їх затвердження здійснено у такому ж році.

Зазначене призвело до порушення Мінрегіоном у 2019–2020 роках термінів подання на затвердження Кабінету Міністрів України пропозицій щодо розподілу коштів Фонду з переліком відповідних програм і проєктів, визначених частиною третьою статті 24¹ БКУ (до 1 серпня року, що передує плановому).

Це також зумовило затвердження Кабінетом Міністрів України у 2019 році за поданням Мінрегіону розподілу частини загального обсягу коштів Фонду за адміністративно-територіальними одиницями та інвестиційними програмами і проєктами **лише у травні** (розпорядження Кабінету Міністрів України від 15.05.2019 № 351-р), що є порушенням встановлених частиною п'ятою статті 24¹ БКУ строків (у тримісячний строк із дня набрання чинності законом про державний бюджет).

Окремі регіони надали Мінрегіону узагальнені пропозиції із значним запізненням (вже після першого засідання Комісії), що унеможливило їх включення до переліків, які початково надавалися на затвердження Кабінету Міністрів України. Так, на час засідання Комісії 27.02.2019 не було пропозицій на 2019 рік від Житомирської, Львівської, Хмельницької та Чернігівської ОДА.

Загалом, за даними Мінрегіону, із розглянутих на засіданнях 27 лютого та 21 березня **2019 року** пропозицій ОДА щодо 384 проєктів на суму 4 283,7 млн грн, Комісією схвалено та рекомендовано включити до проєкту відповідного розпорядження Кабінету Міністрів України **341** проєкт на суму **3 317,2 млн грн** (за наявності бюджетних призначень на 2019 рік у сумі **7 170,0 млн гривень**).

При цьому до значної частини із рекомендованих проєктів Комісією надано зауваження (зокрема, здійснення перерахунку кошторисної вартості без надання обґрунтування, невизначення (непідтвердження) джерел фінансування, невідповідність вимогам щодо фінансування проєкту протягом четвертого року), які слід було усунути до надсилання проєкту розпорядження на розгляд Кабінету Міністрів України.

Інші **43 проєкти**, що суттєво не відповідали умовам і критеріям, визначеним Порядком відбору проєктів № 196, у 2019 році **Комісією були відхилені**.

Подібно у **2020 році** на дату першого засідання Комісії (20.02.2020) не подали пропозицій Сумська та Черкаська ОДА.

Із запропонованих ОДА 454 проєктів на суму 5 863,9 млн грн, Комісією рекомендовано включити до проєкту розпорядження Кабінету Міністрів України частину проєктів із зауваженнями (відсутність погодження з Мінмолодьспортом, неналежне оформлення проєктної документації, ознаки завищення вартості, можливе дублювання робіт за рахунок інших проєктів).

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 26.02.2020 № 211-р¹⁰ початково затверджено перелік щодо фінансування 379 проєктів (83,5 відс. розглянутих) в обсязі 4 752,4 млн грн (загальний фонд), або 63,4 відс. загального обсягу виділених коштів. До цього переліку не включено жодного проєкту у Закарпатській, Одеській, Сумській та Черкаській областях.

Зазначене призвело до необхідності додаткового розгляду Комісією протягом 2019, 2020 років пропозицій та проєктів (наданих додатково та доопрацьованих ОДА відповідно до вимог законодавства), а також неодноразового ухвалення рішень про внесення змін до вже затверджених Кабінетом Міністрів України переліків інвестиційних програм і проєктів (за зверненнями ОДА).

Довідково. Так, після затвердження розпорядженням Кабінету Міністрів України від 15.05.2019 № 351-р Переліку інвестиційних програм і проєктів регіонального розвитку, що можуть реалізовуватися у 2019 році за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку, в тому числі тих, що фінансуються з метою погашення кредиторської заборгованості, зареєстрованої органами Державної казначейської служби станом на 1 січня 2019 р (далі – Перелік 2019 року), яким передбачено обсяг фінансування **3 317,2 млн грн**, відбулося ще **6 засідань**, за результатами яких до Переліку 2019 року **тричі** вносилися зміни і доповнення (розпорядження Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 492-р, від 09.10.2019 № 935-р та від 04.12.2019 № 1191-р), з урахуванням яких загалом затверджено фінансування проєктів у регіонах в обсязі **6 896,3 млн гривень**.

Подібно у 2020 році після затвердження розпорядженням Кабінету Міністрів України від 26.02.2020 № 211-р Переліку інвестиційних програм і проєктів регіонального розвитку, що можуть реалізовуватися у 2020 році за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку, у тому числі тих, що фінансуються з метою погашення кредиторської заборгованості, зареєстрованої органами Державної казначейської служби станом на 1 січня 2020 р. (далі – Перелік 2020 року), яким передбачено обсяг фінансування **4 752,4 млн грн**, відбулося ще **3 засідання** Комісії, за результатами яких до Переліку 2020 року також **тричі** вносилися зміни і доповнення (розпорядження Кабінету Міністрів України від 13.05.2020 № 543-р, від 09.10.2020 № 1253-р та від 23.11.2020 № 1471-р), з урахуванням яких загалом затверджено фінансування проєктів у регіонах в обсязі **4 872,9 млн гривень**.

За результатами додаткового опрацювання обласними та Київською міською державними адміністраціями переліків проєктів щодо виключення або зменшення обсягу фінансування, Комісією на засіданні 17.09.2019 за участі представників усіх регіонів схвалено внесення змін до 26 проєктів на суму понад 224 млн грн та відповідних змін до розподілу коштів Фонду на 2019 рік.

Отже, Комісія загалом виконувала свої функції.

Разом з тим Комісією в порушення пункту 12 Порядку відбору проєктів № 196¹¹, пункту 6 Переліку документів, які подаються регіональній комісії та пункту, 12 Переліку документів, які подаються Мінрегіону, **без**

¹⁰ «Про інвестиційні програми і проєкти регіонального розвитку, що можуть реалізовуватися у 2020 році за рахунок коштів Державного фонду регіонального розвитку».

¹¹ в редакції від 14.07.2017.

погодження Мінмолодьспортом схвалено проєкт «Реконструкція легкоатлетичного манежу школи вищої спортивної майстерності (із збереженням функцій) на просп. Павла Тичини, 18 у Дніпровському районі м. Києва», відібраний регіональною комісією та поданий КМДА, який у подальшому включено до розпорядження Кабінету Міністрів України від 15.05.2019 № 351-р з обсягом коштів Фонду на суму **42,9 млн гривень**.

Суперечливим є рішення Комісії щодо проєкту, до вартості якого Комісія раніше мала зауваження.

Так, Комісією схвалено та включено до переліків проєктів, що реалізуються за рахунок коштів Фонду у 2019, 2020 роках, проєкт «Реконструкція з добудовою середньої загальноосвітньої школи № 22 на Відрадному проспекті, 36-в у Солом'янському районі». Кошторисна вартість цього проєкту впродовж 2018 – 2020 років змінювалася тричі і на даний час збільшилася більше ніж у 2 рази (з 127,8 млн грн до 365,0 млн гривень).

Під час засідання Комісії у 2019 році (протокол від 11.04.2019 № 3) заступник Міністра розвитку громад та територій України зауважив, що показники цього проєкту (вартість 1 учня/місця, вартість 1 м² площі забудови, тощо) значно перевищують вартісні показники аналогічних проєктів, що реалізуються за кошти державного бюджету, і було вирішено додатково опрацювати питання підстав коригування і збільшення вартості проєкту. Водночас через декілька місяців проєкт включено до переліку проєктів, що можуть реалізовуватися у 2019 році за рахунок коштів ДФРР¹².

Касові видатки за цим проєктом загалом за весь період реконструкції становили 323,7 млн грн, у тому числі кошти Фонду – **115,8 млн гривень**. Строк реалізації проєкту – 2017–2021 роки, роботи на об'єкті мають бути завершені у 2021 році за рахунок коштів бюджету м. Києва.

У цілому аудит засвідчив, що довготривалість процесу формування Переліків 2019 та 2020 років, зумовлена, зокрема, неналежною підготовкою проєктів. Зазначене створило ризики своєчасності реалізації таких проєктів у заплановані терміни.

3.4. Стан внутрішнього контролю в Мінрегіоні з питань використання коштів Фонду

Частиною третьою статті 26 БКУ встановлено, що розпорядники бюджетних коштів в особі їх керівників організовують внутрішній контроль і внутрішній аудит та забезпечують їх здійснення у своїх установах і на підприємствах, в установах та організаціях, що належать до сфери управління таких розпорядників бюджетних коштів (чинна з 11.01.2019).

¹² Затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 492-р.

У Мінрегіоні внутрішній контроль за дотриманням законності та забезпеченням ефективності управління і використання коштів Фонду, досягненням результатів відповідно до встановленої мети, виконанням завдань і планів покладено на відповідні структурні підрозділи органу.

Відповідальними у Мінрегіоні з питань, які підлягали аудиту, у зазначеному періоді згідно з розподілом обов'язків та повноважень були: заступник Міністра Парцхаладзе Л. Р. (до 02.10.2019), Міністр Бабак А. В. (з 11.11.2019 по 04.02.2020), заступник Міністра Москаленко В. В. (з 24.03.2020 по 29.04.2020), Міністр Чернишов О. М. (з 14.08.2020 по 12.10.2020), заступник Міністра Лукеря І. М. (з 13.10.2020), а також за весь період, охоплений аудитом, – директор департаменту впровадження пріоритетних проєктів регіонального розвитку Бондарчук Н. Л., директор фінансового департаменту – головний бухгалтер Касіяник А. В.

Результати аудиту засвідчили, що систему внутрішнього контролю в Мінрегіоні належно не сформовано.

Так, незважаючи на затвердження постановою Кабінету Міністрів України від 12.12.2018 № 1062 Основних засад здійснення внутрішнього контролю розпорядниками бюджетних коштів (далі – Основні засади № 1062) і внесення цією ж постановою змін до постанови Кабінету Міністрів України від 28.09.2011 № 1001, у Мінрегіоні не затверджено єдиного внутрішнього документа, який би регламентував діяльність з управління ризиками.

Зокрема, не розроблено внутрішніх документів за окремими напрямками діяльності щодо механізму ідентифікації, оцінки ризиків та відповідного реагування на них. Не визначено відповідальних посадових осіб за здійснення координації процесів управління ризиками, не проведено ідентифікації ризиків у міністерстві загалом та в кожному структурному підрозділі зокрема.

Натомість у звітах про стан організації та здійснення внутрішнього контролю за 2019 та 2020 роки, що із запізненням подані Мінфіну, повідомляється, що Мінрегіон використовує у своїй діяльності Інструкцію з організації внутрішнього контролю (затверджена наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 30.12.2016 № 345).

Відповідно до зазначеної Інструкції на сектор (відділ) внутрішнього аудиту покладено обов'язок здійснення заходів з організації внутрішнього контролю та управління ризиками, що не відповідає пункту 3 Основних засад № 1062.

***Довідково.** Пунктом 3 Основних засад № 1062 передбачено, зокрема, розмежування внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту – внутрішній аудит здійснюється для оцінки функціонування системи внутрішнього контролю в установі, надання рекомендацій щодо її поліпшення без безпосереднього здійснення заходів з організації внутрішнього контролю, управління ризиками і прийняття управлінських рішень про управління фінансовими та іншими ресурсами.*

Отже, у Мінрегіоні в порушення пункту 3 Основних засад № 1062 не забезпечено дотримання принципів, на яких ґрунтується внутрішній контроль, зокрема не розмежовано внутрішній контроль та внутрішній аудит.

Протягом 2019 року – I півріччя 2020 року в міністерстві функціонував сектор внутрішнього аудиту, пізніше – відділ внутрішнього аудиту. У Положенні про Відділ внутрішнього аудиту, затвердженому наказом Мінрегіону від 06.08.2020 № 182, враховані вимоги Порядку здійснення внутрішнього аудиту та утворення підрозділів внутрішнього аудиту (затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 28.09.2011 № 1001 із змінами¹³).

Встановлено, що до планів діяльності підрозділу з внутрішнього аудиту Мінрегіону на I та II півріччя 2019 року, I та II півріччя 2020 року заходи щодо оцінки управління коштами Фонду чи стану внутрішнього контролю за цим напрямом не включалися та, відповідно, не проводилися.

З огляду на виявлені факти недотримання вимог законодавства при організації системи внутрішнього контролю в Мінрегіоні, а також численні факти порушень бюджетного законодавства, законодавства з питань закупівель та з питань містобудівної діяльності на місцях (наведені у підрозділі 3.2 розділу III і розділі IV Звіту), можна зробити висновок: **система внутрішнього контролю в Мінрегіоні не забезпечує належної реалізації превентивної функції попередження порушень та недоліків при використанні коштів Фонду.**

Висновки до розділу III

Мінрегіоном та окремими розпорядниками коштів місцевих бюджетів Вінницької, Дніпропетровської, Донецької, Львівської, Одеської, Харківської областей та м. Києва у 2019–2020 роках не забезпечено повного і ефективного виконання бюджетної програми «Державний фонд регіонального розвитку» за видатками.

Потреба у коштах Фонду визначена Мінрегіоном відповідно до вимог статті 24¹ БКУ (в розмірі не менше 1 відсотка прогнозного обсягу доходів загального фонду державного бюджету), проте розподіл коштів Фонду між регіонами за показником ВРП не був обґрунтованим. Через це у 2019 році Донецька, Закарпатська та Луганська області одержали 361,4 млн грн, які за умов справедливого розподілу мали б надійти Волинській, Житомирській, Івано-Франківській, Сумській, Тернопільській, Херсонській, Хмельницькій, Чернівецькій та Чернігівській областям.

У 2019 році використано 5486,1 млн грн, або **76,5 відс.** затверджених коштів. Не використано і повернено до державного бюджету **1683,9 млн грн** (або **23,5 відс.** затверджених). У 2020 році використано 4 370,9 тис. грн (**89,2 відс.**), до держбюджету як невикористані повернено **529,1 млн грн**, що становить **10,8 відс.** коштів ДФРР.

¹³Внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 12.12.2018 № 1062.

У цілому порівняно із затвердженими призначеннями виконання бюджетної програми становило у 2019 році **76,5 відс.**, 2020 році – **89,2 відсотка**.

Внаслідок **неефективного управління** розпорядниками на місцях протягом 2019–2020 років повернено до державного бюджету **325,5 млн грн**, що становить більше **40 відс.** загальної суми невикористаних і повернених регіонами до держбюджету коштів Фонду.

Встановлено численні факти несвоєчасного внесення пропозицій за результатами відбору інвестиційних програм і проєктів регіонального розвитку, внесення пропозицій щодо об'єктів будівництва без затвердженої проєктної документації, невиключення до переліків на фінансування незавершених об'єктів, що фінансувалися коштами Фонду у попередні роки, недотримання умов співфінансування проєктів з місцевих бюджетів. Зазначене свідчить про неналежне управління коштами Фонду на місцях і створює ризики для законного і ефективного використання цих фінансових ресурсів.

Комісія і система контролю не забезпечили попередження або мінімізацію фактів порушень і недоліків при використанні коштів Фонду, а також виконання результативних показників бюджетної програми.

IV. АНАЛІЗ ТА ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ ДЕРЖАВНОГО ФОНДУ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ І СПІВФІНАНСУВАННЯ З МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ

4.1. Законність використання бюджетних коштів

Досягненню цілей бюджетної програми за КПКВК 2761070 поряд з неефективним управлінням бюджетними коштами суттєво зашкодило використання коштів Фонду і співфінансування з місцевих бюджетів з порушеннями законодавства, насамперед там, де заподіяно матеріальної шкоди (збитків) державі та відповідним територіальним громадам.

Використання коштів з порушенням законодавства встановлено на **20 об'єктах** (із 27, де проведено контрольний захід) в усіх 7 регіонах, охоплених аудитом, на загальну суму **81,0 млн грн**, з них порушень, якими заподіяно матеріальної шкоди (збитків) державі, на 14 об'єктах на загальну суму **21,5 млн грн**: у Дніпропетровській області – 5,0 млн грн, Донецькій – 2,2 млн грн, Одеській – 2,0 млн грн, Львівській – 1,7 млн грн, Вінницькій – 1,6 млн грн, Харківській – 0,9 млн грн та м. Києві – 8,0 млн гривень.

Зведена цифрова довідка про результати аудиту ефективності використання коштів державного фонду регіонального розвитку (в розрізі регіонів і об'єктів аудиту) наведена в **Додатку 2** до Звіту.

✓ **Оплата невиконаних робіт і невикористаних матеріалів**

За обсягами заподіяної матеріальної шкоди (збитків) найбільш значними є порушення, пов'язані з оплатою невиконаних робіт і невикористаних матеріалів.

➤ **Дніпропетровська область**

За результатами проведення обстежень й аналітичних розрахунків на п'яти об'єктах, замовником яких було **ДКБ Дніпропетровської ОДА** (директор Кушвід О. А.), встановлено факти невиконання будівельних робіт на трьох об'єктах та завищення вартості виконаних підрядних робіт, за які сплачено коштами Фонду.

Так, за об'єктом «Реконструкція стадіону «Металург» генпідрядником ТОВ «СК «Стройінвест» за договором від 05.08.2019 № 269/07-19, що укладений з **динамічною** договірною ціною, включено в листопаді 2019 року до актів за ф. № КБ-2в матеріали та роботи (дощувачі роторні, насадки з воронкою для дерну, улаштування бетонної підготовки, фундаментних плит залізобетонних) на **224,2 тис. грн**, які фактично, як встановлено оглядом 30.03.2021, **не використовувалися та не виконувалися**, чим не дотримано вимоги підпункту 6.4.4.1 ДСТУ Б Д.1.1-1:2013, підпункту 6.3.3 ДСТУ-Н Б Д.1.1-2:2013 та порушено пункти 3.2.2 і 11.3 цього договору. Вказаними видатками державі заподіяно **матеріальної шкоди (збитків)** на цю суму.

Довідково. Згідно з підпунктом 6.3.3 ДСТУ-Н Б Д.1.1-2:2013 *вартість матеріальних ресурсів у складі прямих витрат при проведенні розрахунків за обсяги виконаних робіт визначається на підставі виконаних обсягів робіт, нормативних витрат матеріальних ресурсів, визначених за ресурсними елементними кошторисними нормами, та їх вартості за договірною ціною.*

Під час аудиту генпідрядником перераховано в дохід державного бюджету 224,2 тис. грн для відшкодування матеріальної шкоди (збитків).

За об'єктом «Реконструкція стадіону, розташованого на території КПНЗ «Дитячо-юнацька спортивна школа № 3» Криворізької міської ради (далі – реконструкція стадіону ДЮСШ № 3) генпідрядником ТОВ «РУБІКОН-МОНОЛІТ» за договором від 05.11.2018 № 548/11-18 (з **динамічною** договірною ціною) до актів за ф. № КБ-2в від грудня 2019 року, жовтня-листопада 2020 року включено **обсяг робіт, який фактично не виконано** (укладання залізобетонних перемичок, установлення сидінь на трибунах, монтаж металевих драбин та люків чавунних на колодязях побутової та напірної каналізації). За невиконані підрядні роботи ДКБ Дніпропетровської ОДА сплачено **212,6 тис. грн**, чим порушено підпункт 6.4.4.1 ДСТУ Б Д.1.1-1:2013, підпункт 6.3.3 ДСТУ-Н Б Д.1.1-2:2013 та, відповідно, заподіяно **матеріальної шкоди (збитків)** державі на зазначену суму.

Довідково. Під час аудиту ТОВ «РУБІКОН-МОНОЛІТ» надано акти приймання виконаних будівельних робіт (№ 56 та № 57 за березень 2021 року), якими скориговано (зменшено) вартість виконаних робіт на 212,6 тис. гривень.

По цьому ж об'єкту ТОВ «РУБІКОН-МОНОЛІТ» (генпідрядник) до актів за ф. № КБ-2в включило витрати з оренди опалубки та улаштування залізобетонних конструкцій, що не передбачено **динамічною** договірною ціною. Так, до актів за ф. № КБ-2в №№ 17, 18, 19 та 21 за вересень 2019 року ТОВ «РУБІКОН-МОНОЛІТ» включено витрати на оренду опалубки у кількості 1556,85 м³ на загальну суму 1862,0 тис. грн, хоча згідно з Ресурсними елементами кошторисних норм на будівельні роботи ДСТУ БД.2.2.-6:2016 «Бетонні та залізобетонні конструкції монолітні (Збірник 6)» нормативно-кошторисні витрати власної опалубки при зведенні 1556,85 м³ залізобетонних конструкцій мали становити 132,64 тис. грн без ПДВ. Це призвело до завищення вартості будівельно-монтажних робіт на загальну суму з ПДВ **2043,4 тис. грн¹⁴**, чим заподіяно матеріальної шкоди (збитків) державі. Також встановлено, що до актів за ф. № КБ-2в за вересень 2019 року (розділ V «Інші супутні витрати») включено витрати з оренди опалубки, кількість окремих елементів якої суттєво більша, ніж передбачено специфікацією, що визначена технологічною картою з влаштування монолітних конструкцій. Зазначене призвело до завищення вартості виконаних підрядних робіт (з урахуванням ПДВ) на **31,8 тис. грн**, які сплачені за рахунок коштів Фонду, чим **заподіяно матеріальної шкоди** (збитків) державі на відповідну суму.

Крім того, генпідрядником за цим об'єктом включено до актів за ф. № КБ-2в за жовтень і листопад 2019 року **обсяги трудовитрат** робітників, зайнятих керуванням та обслуговуванням **орендованої** будівельної техніки, що суперечить підпункту 6.2.1.3 ДСТУ-Н Б Д.1.1-2:2013 та пункту 2.2 договору від 05.11.2018 № 548/11-18. У результаті цього порушення **завищено вартість** виконаних підрядних робіт на **133,3 тис. грн**, чим **заподіяно матеріальної шкоди** (збитків) державі на відповідну суму.

Довідково. Наслідки порушення усунуто у повному обсязі під час аудиту шляхом зменшення оплати за виконані будівельно-монтажні роботи у квітні 2021 року (взаємозалік згідно з актами приймання виконаних будівельних робіт №№ 57, 58, 59).

Оглядом реконструкції залу для боксу (безкаркасного ангара) спортивного комплексу Комунального спеціалізованого навчального закладу спортивного профілю «Дніпропетровське вище училище фізичної культури» Дніпропетровської обласної ради під спортивно-адміністративний комплекс, проведеним 29.03.2021, **встановлено факти невиконання окремих робіт** (облицювання поверхонь стін керамічними плитками, установлення сушарок для рук та піддонів душових, монтаж систем відеоспостереження та обладнання автоматичного телефонного зв'язку, установлення світильників), які прийняті та оплачені ДКБ Дніпропетровської ОДА за кошти Фонду на загальну суму

¹⁴ Розрахунок: (1862,01 тис. грн – 132,64 тис. грн) + ПДВ (20,0%) = 2075,24 тис. грн – 31,8 тис. грн (вартість витрат на оренду опалубки, включена до актів у завищеному розмірі) = 2043,44 тис. гривень.

393,8 тис. грн (з ПДВ)¹⁵, що суперечить підпункту 6.4.4.1 ДСТУ Б Д.1.1-1:2013, підпункту 6.3.3 ДСТУ-Н Б Д.1.1-2:2013 та пункту 11.3 договорів підряду від 01.08.2019 № 268/07-19 і від 26.06.2020 № 134/06-20. Цим заподіяно **матеріальної шкоди (збитків)** державі на зазначену суму.

Довідково. Під час аудиту порушення усунуто шляхом перерахування в дохід державного бюджету 49,4 тис. грн підрядником ТОВ «Майстер-Буд» та зменшення на 344,4 тис. грн вартості виконаних робіт відповідно до акта приймання виконаних будівельних робіт за квітень 2021 року підрядником ТОВ «СК «Стройінвест».

У діях службових осіб замовника **ДКБ Дніпропетровської ОДА**, якими заподіяно матеріальної шкоди (збитків) державі на загальну суму 3039,1 тис. грн, вбачаються ознаки **кримінального правопорушення**, передбаченого частиною другою статті 367 ККУ, а підрядників **ТОВ «СК «Стройінвест»**, якими заподіяно збитків на 568,6 тис. грн, – ознаки **кримінального правопорушення**, передбаченого частиною четвертою статті 191 і частиною другою статті 366 ККУ, **ТОВ «РУБІКОН-МОНОЛІТ»**, якими заподіяно збитків на суму 345,9 тис. грн, – ознаки **кримінального правопорушення**, передбаченого частиною четвертою статті 191 і частиною другою статті 366 ККУ, **ТОВ «Майстер-Буд»**, якими заподіяно збитків на суму 49,4 тис. грн, – ознаки **кримінального правопорушення**, передбаченого частиною другою статті 191 і частиною першою статті 366 ККУ.

Аудитом у **ДБІ Дніпровської міськради** (директор Лисенко М. О.) встановлено факт оплати невиконаних робіт на загальну суму **61,9 тис. грн**, чим заподіяно **матеріальної шкоди (збитків)** державі на вказану суму.

Так, оглядом об'єкта «Реконструкція будівлі Комунального закладу освіти «Середня загальноосвітня школа № 105» Дніпропетровської міської ради під навчально-виховний комплекс...» встановлено **невиконання робіт з монтажу обладнання** (мийки, електробойлери, нагрівачі, радіатори¹⁶), за які генпідрядникам ТОВ НВП «Южспецхіммаш» і ТОВ «Електро-Профі» згідно з актами приймання виконаних будівельних робіт у 2019 році в порушення підпункту 6.4.3 ДСТУ Б Д.1.1-1:2013, підпункту 6.3.3 ДСТУ-Н Б Д.1.1-2:2013 та пункту 11.5 договорів від 09.07.2018 № 09/07-9 та від 19.11.2019 № 19/11-6 (з твердою договірною ціною) сплачено **53,4 і 8,5 тис. грн** відповідно.

У діях службових осіб підрядників (ТОВ НВП «Южспецхіммаш» і ТОВ «Електро-Профі») вбачаються ознаки **кримінального правопорушення**, передбаченого частиною другою статті 191 і частиною першою статті 366 ККУ.

¹⁵ Роботи з реконструкції об'єкта виконувались такими генеральними підрядниками: у 2019 році – ТОВ «Майстер-Буд» (укладено договір про виконання робіт від 01.08.2019 № 2 68/07-19, а також додаткові угоди від 01.08.2019 №1 та від 26.06.2020 № 2 (розірвання договору)); у 2020 році – ТОВ «СК «Стройінвест» (укладено договір про виконання робіт від 26.06.2020 № 134/06-20, а також додаткові угоди від 08.07.202 №1, від 14.12.2020 № 2 та від 21.01.2021 № 3).

¹⁶ Обладнання та матеріали знаходяться на об'єкті.

Разом з тим у ДБІ Дніпровської міськради встановлено факти безгосподарності щодо збереження створеного за рахунок коштів Фонду майна.

Так, за договором підряду від 07.12.2018 № 07/12-1, укладеним між ДБІ Дніпровської міськради та ТОВ НВП «Южспецхіммаш», у 2019 році виконувалися будівельно-монтажні роботи на об'єкті «Нове будівництво стадіону пляжних видів спорту на базі Комунального підприємства «Молодіжне творче об'єднання» Дніпровської міської ради ...» (далі – будівництво пляжного стадіону). Згідно з пунктом 5 додаткової угоди № 7 від 17.08.2020 договір підряду було розірвано без зазначення причин (додаткову угоду № 7 підписав заступник директора ДБІ Дніпровської міської ради – начальник управління інфраструктури міста Кушвід О. А.). З моменту розірвання договору обов'язки щодо збереження майна та охорони об'єкта покладаються на замовника будівництва (ДБІ Дніпровської міськради), але з 17.08.2020 департаментом не ухвалено належних управлінських рішень щодо збереження майна на об'єкті будівництва.

Оглядом об'єкта, проведеним 31.03.2021 контрольною групою Рахункової палати за участі старшого інспектора відділу технічного нагляду управління будівництва ДКБ Дніпровської міськради, представника генпідрядної організації ТОВ НВП «Южспецхіммаш», встановлено, що паркан, яким огорожений будівельний майданчик, дверні і віконні прорізи будівлі, її сендвіч-панелі у багатьох місцях мають суттєві пошкодження; зірвано частину металевої конструкції табло, розбито водопровідні колодязі; немає частини дверних та віконних металопластикових блоків, 54 прожекторів зі світлодіодами, 154 світильників зі світлодіодами, металевих драбин, низки люків чавунних для колодязів тощо.

Загалом за результатами обстеження цього стадіону встановлено відсутність матеріалів вартістю 1 848,9 тис. грн та невиконання робіт на суму 31,0 тис. грн, які оплачені коштами Фонду.

На 01.01.2021 будівельна готовність об'єкта становила 63 відс.¹⁷, заплановані технічним завданням та ПКД строки будівництва не дотримані.

Оскільки з 17.08.2020 до 19.03.2021 департаментом не ухвалено належних управлінських рішень щодо збереження майна об'єкта будівництва пляжного стадіону, саме безгосподарність цього підрозділу призвела до втрат у розмірі **1 879,9 тис. грн**, чим заподіяно **матеріальної шкоди** (збитків) державі на цю суму. У діях службових осіб замовника (ДБІ Дніпровської міськради) вбачаються ознаки **кримінального правопорушення**, передбаченого частиною другою статті 367 ККУ.

¹⁷ Кошторисна вартість об'єкта – 54,4 млн грн, з початку будівництва загалом використано 34,2 млн грн, залишкова вартість – 20,2 млн гривень.

➤ Львівська область

Проведеним 22.03.2021 на об'єкті «Будівництво приблокованого спортивного комплексу КЗ ЛОР «Бродівський педагогічний коледж імені Маркіяна Шашкевича» Коригування» оглядом робіт, виконаних у 2019 – 2020 роках підрядною організацією ПП «Промтехімпекс» і відображених в актах приймання виконаних будівельних робіт, які прийняті і оплачені **КП «Технагляд»** (в. о. директора Сладков Д. О.) за рахунок коштів Фонду, встановлено оплату невиконаних будівельних робіт (зокрема, улаштування бетонних поверхонь, прокладання водопостачання та пожежного водопроводу, встановлення електричних щитів, поліпшене штукатурення) на **726,0 тис. грн** (з ПДВ), чим не дотримано вимог підпункту 6.4.3 ДСТУ Б Д.1.1-1:2013 та підпункту 6.3.3 ДСТУ-Н Б Д.1.1-2:2013 та порушено пункт 4.2 договору від 25.09.2019 № 2-БР (з **твердою** договірною ціною). У результаті заподіяно **матеріальної шкоди** (збитків) державі на цю суму.

У діях службових осіб замовника (КП «Технагляд», збитки – 682,9 тис. грн) вбачаються ознаки **кримінального правопорушення**, передбаченого частиною другою статті **367**, а підрядника (ПП «Промтехімпекс») – частиною п'ятою статті **191** і частиною другою статті **366** ККУ.

Довідково. У квітні 2021 року ПП «Промтехімпекс» повідомило територіальне управління Рахункової палати (лист від **09.04.2021** № 0904/01, підписаний інженером з технічного нагляду КП «Технагляд» та директором ПП «Промтехімпекс»), що станом на 09.04.2021 вказані в акті огляду від 22.03.2021 № 22-2-10/13«д» невідповідності на загальну суму 726,0 тис. грн усунуто у повному обсязі (шляхом виконання робіт).

Водночас надання **КП «Технагляд»** послуг інженера-консультанта по зазначеному вище об'єкту за рахунок бюджетних коштів на загальну суму 161,3 тис. грн (у тому числі кошти ДФРР – **41,9 тис. грн**) не підтверджено первинними документами, чим заподіяно **матеріальної шкоди** (збитків) державі на 41,9 тис. грн та територіальним громадам області на 118,4 тис. гривень.

➤ Одеська область

Аудитом у Центрі обслуговування Захарівської селищної ради (директор Мичка Г. В.) встановлено низку випадків включення підрядником ТОВ «СТРОЙСЕРВІС ЮГ» у 2019–2020 роках до актів приймання виконаних будівельних робіт по об'єкту «Навчально-виховний комплекс «Загальноосвітній навчальний заклад І-ІІІ ступеня – дошкільний навчальний заклад» в смт Захарівка Захарівського району – капітальний ремонт» матеріалів за найменуваннями і цінами, відмінними від зазначених у локальних кошторисах, попри те, що договір підряду укладено з **твердою договірною ціною**. У результаті порушено вимоги підпункту 6.4.3 ДСТУ Б Д.1.1-1:2013 та пункту 9.2 договору підряду від 07.10.2019 № 287, а саме:

пунктом 32 локального кошторису № 2-1-5 (Розділ «Опалення та вентиляція») передбачено придбання секцій **радіатора біметалевого Н-500 мм**

глибиною 110 мм у кількості 2914 шт. (173,55 грн за 1 шт.) на загальну суму 505,7 тис. грн; фактично згідно з актом приймання виконаних будівельних робіт № 13 за липень 2020 року придбано секції радіатора цієї ж модифікації і з тими ж характеристиками у кількості 2914 шт. за ціною 275,55 грн за 1 шт. на загальну суму 802,95 тис. грн, або на **297,2 тис. грн** дорожче від вартості, зазначеної у локальному кошторисі;

пунктом 34 локального кошторису № 2-1-5 (Розділ «Опалення та вентиляція») передбачено придбання клапана термостатичного з попереднім налаштуванням діаметром 15 мм RA-N-П Danfoss у кількості 271 шт. (572,09 грн за 1 шт.) на загальну суму 155,0 тис. грн; фактично згідно з актом № 13 за липень 2020 року придбано ці ж клапани, проте у кількості 263 шт. за ціною 896,54 грн за 1 шт. на загальну суму 235,8 тис. грн, або на 8 шт. менше та на **80,8 тис. грн дорожче** від вартості, зазначеної у локальному кошторисі;

пунктом 80 локального кошторису № 2-1-1 (Розділ «Підлога») передбачено придбання 611,09 м² плитки керамічної керамограніт для підлоги 8 мм (302,27 грн за 1 м²) на загальну суму 184,7 тис. грн; фактично згідно з актом приймання виконаних будівельних робіт № 8 за грудень 2019 року придбано керамограніт у зазначених кількості і якості за ціною 506,27 грн за 1 м² на загальну суму 309,4 тис. грн, або на **124,7 тис. грн дорожче** від вартості, зазначеної у локальному кошторисі;

пунктом 86 локального кошторису № 2-1-1 (Розділ «Підлога») передбачено придбання 845,27 м² лінолеуму зносостійкого товщиною 5 мм на загальну суму 413,27 тис. грн; фактично згідно з актом приймання виконаних будівельних робіт за грудень 2019 року придбано 845,27 м² лінолеуму зносостійкого товщиною 4 мм на загальну суму **296,0 тис. грн**, або тонше на 1 мм та на 117,25 тис. грн **дешевше** від вартості, зазначеної у локальному кошторисі;

пунктом 141 локального кошторису № 2-1-1 (Розділ «Фасад») передбачено придбання 1639,36 кг шпаклівки фасадної (43,23 грн за 1 кг) на загальну суму 70,9 тис. грн; фактично згідно з актом приймання виконаних будівельних робіт № 13 за липень 2020 року придбано 1639,36 кг клейової суміші для фасаду (53,43 грн за 1 кг) на загальну суму **87,6 тис. грн**, тобто придбано матеріал іншого типу та назви та на 16,8 тис. грн дорожче від вартості, зазначеної у локальному кошторисі.

Крім того, до акта приймання виконаних будівельних робіт № 6 за грудень 2019 року включено суміші бетонні готові важкі клас бетону Б-15 М200 в обсязі 145,75 м³ вартістю 3700 грн за 1 м³ на загальну суму 539,3 тис. грн, хоча у договорі зафіксовано ціну суміші бетонної з такою характеристикою 1810,0 грн за 1 м³, тобто **вартість завищено на 275,5 тис. гривень**. До акта № 10 за березень 2020 року включено блоки віконні металопластикові однокамерні у кількості 950 м² ціною 3607,65 грн за 1 м² на загальну суму 3427,3 тис. грн, хоча у договорі зафіксовано ціну 2810,0 грн за 1 м², тобто **вартість завищено на**

757,7 тис. гривень. Також до акта за ф. № КБ-2в за серпень 2020 року № 14 включено щебінь із природного каменю для будівельних робіт в обсязі 100 м³ ціною 3000,0 грн за 1 м³ на загальну суму 300,0 тис. грн, хоча у договорі зафіксовано ціну за 1 м³ такого ж щебеню 386,0 грн, тобто **вартість завищено на 261,4 тис. гривень.**

Загалом недотримання твердої договірної ціни в частині придбання радіаторів, клапанів, керамограніту, бетонної суміші, вікон металопластикових, щебеню мало наслідком заподіяння **матеріальної шкоди** (збитків) державі на загальну суму **1797,3 тис. грн**, що визначена як різниця між цінами цих товарів за твердою договірною ціною і цінами, включеними до актів приймання виконаних будівельних робіт, а видатки на придбання лінолеуму та фасадної шпаклівки з характеристиками і найменуваннями, що не відповідають локальним кошторисам (ПКД), в сумі **383,6 тис. грн** (що становить підсумок їх вартості) є **непродуктивним використанням** державних коштів.

У діях службових осіб замовника (Центру обслуговування Захарівської селищної ради) вбачаються ознаки **кримінального правопорушення**, передбаченого частиною другою статті **367 ККУ**.

Аудитом встановлено також включення підрядником ТОВ «СТРОЙСЕРВІС ЮГ» до акта приймання виконаних будівельних робіт № 10 за березень 2020 року в розділі «Демонтажні роботи» по капремонті НВК пункту 37 локального кошторису – демонтаж радіаторів масою до 80 кг у кількості 271 штука. Згідно з актом приймання-передачі №1 від 10.03.2020 підрядником ТОВ «СТРОЙСЕРВІС ЮГ» передано замовнику демонтовані радіатори чавунні у кількості 271 шт., які відповідно до протоколу засідання комісії з оприбуткування центру передані на відповідальне зберігання завгоспу Захарівського НВК. Згідно з актом оприбуткування демонтованих матеріалів від 06.04.2020, затвердженим директором КЗ «Захарівський НВК», із 271 радіатора 70 шт. оприбутковані як такі, що підлягають подальшому використанню, 201 шт. – як брухт вагою 2,21 тонни металу. Водночас, якщо кожен демонтований радіатор у середньому має по 6 секцій, а одна секція (ребро) важить 6 кг, то за розрахунками контрольної групи, в результаті демонтажу 201 радіатора мало б бути отримано щонайменше 7,23 тонни брухту. До огляду брухт у такому обсязі не пред'явлено. Згідно з інформацією низки інтернет-ресурсів,¹⁸ лом чорних металів приймається в м. Одесі за ціною від 6 до 7 тис. грн за тонну. Центром здано лом радіаторів на скупку за ціною 2,5 тис. грн за тонну, але навіть за такої ціни вартість неоприбуткованого і неперед'явленого до аудиту брухту (5,02 тонни)

¹⁸ <https://vtorchermet.com.ua/ru/>, https://metallolom.od.ua/odessa/?gclid=EAIaIQobChMIoZnTr6-r8gIV0AN7Ch2fnQmQEAAAYASAAEgJq8PD_BwE, http://metalll.od.ua/new/?gclid=EAIaIQobChMIoZnTr6-r8gIV0AN7Ch2fnQmQEAAAYBCAAEgJHdvD_BwE.

становить **12,6 тис. грн** ($5,02 \times 2,5 = 12,55$), що є **матеріальною шкодою** (збитками) для держави.

Випадки недотримання найменувань та цін на матеріали, визначені локальними кошторисами, встановлено також в **Авангардівській селищній раді** Одеської області (голова Хрустовський С. Г.). Так, у 2020 році підрядником ТОВ «ВЕСТТ» за умови укладання договору підряду з **твердою** договірною ціною включено до актів приймання виконаних будівельних робіт по об'єкту «Дитячий садок на 190 місць у смт Авангард Овідіопольського району – будівництво» матеріали з відмінними характеристиками і цінами, а саме:

пунктом 20 локального кошторису № 2-1-15 (Розділ «Придбання обладнання технологічного та інвентарю») передбачено придбати каток прасувальний Lavanda PF 580 у кількості 3 шт. (42,08 тис. грн за шт.) на загальну суму 126,2 тис. грн; фактично згідно з актом вартості устаткування, що придбавається виконавцем робіт, № 1/2 за вересень 2020 року та № 1/9 за серпень 2020 року придбано каток прасувальний ironette 85 HOLEK у кількості 3 шт. (42,08 тис. грн без ПДВ за 1 шт.) на загальну суму 126,2 тис. грн, який за типом та найменуванням не відповідає локальному кошторису;

пунктом 124 локального кошторису № 2-1-13 (Розділ 2 «Обладнання, що не монтується, та інвентар») передбачено придбання кухонно-столового посуду у кількості 1 комплект на загальну суму 191,8 тис. грн; фактично згідно з актом вартості устаткування, що придбавається виконавцем робіт, № 1/3/2 за жовтень 2020 року придбано кухонно-столовий посуд у кількості 1 комплект на загальну суму 273,8 тис. грн, або на **82,0 тис. грн дорожче** від вартості, зазначеної у локальному кошторисі;

пунктом 57 локального кошторису № 2-1-13 (Розділ 2 «Обладнання, що не монтується, та інвентар») передбачено придбання піаніно сценічного Yamaha 125P у кількості 1 шт. на загальну суму 25,9 тис. грн; фактично згідно з актом вартості устаткування, що придбавається виконавцем робіт, № 2/4/1 за жовтень 2020 придбано цифрове фортепіано ROLAND FP-30 у кількості 1 шт. на загальну суму 24,3 тис. грн, яке за маркою та моделлю не відповідає локальному кошторису і на 1,6 тис. грн дешевше від вартості, зазначеної у локальному кошторисі;

пунктом 127 локального кошторису № 2-1-13 (Розділ 2 «Обладнання, що не монтується, та інвентар») передбачено придбання 404,5 м² рулонних штор на загальну суму 287,0 тис. грн; фактично згідно з актом вартості устаткування, що придбавається виконавцем робіт, № 2/4/1 за жовтень 2020 року придбано 404,5 м² рулонних штор на загальну суму 370,9 тис. грн, або на **83,9 тис. грн дорожче** від вартості, зазначеної у локальному кошторисі;

пунктом 4 локального кошторису № 2-1-13 (Розділ «Придбання обладнання технологічного та інвентарю») передбачено придбання пристрою електричного варильного УЕВ-60М у кількості 2 шт. (109,4 тис. грн за шт.) на

загальну суму 218,8 тис. грн; фактично згідно з актами вартості устаткування, що придбається виконавцем робіт, № 1/9 та № 2/9 за серпень 2020 року придбано котел електричний Bertos E7PI у кількості 1 шт. за ціною 146,76 тис. грн та котел електричний з пароводяною сорочкою 60 л у кількості 1 шт. (72,05 тис. грн без ПДВ за 1 шт.) на загальну суму 218,8 тис. грн, які за маркою та найменуванням не відповідають локальному кошторису, при цьому одна модель дорожча на 37,35 тис. грн, інша дешевша на 37,36 тис. грн, ніж зазначено у локальному кошторисі.

Недотримання **твердої** договірної ціни в частині придбання кухонно-столового посуду і рулонних штор мало наслідком заподіяння **матеріальної шкоди** (збитків) державі на загальну суму **165,9 тис. грн**, що визначена як різниця між цінами цих товарів за локальними кошторисами і цінами придбання, а видатки на придбання прасувальних катків, цифрового фортепіано та котлів варочних електричних з характеристиками і найменуваннями, що не відповідають локальним кошторисам (ПКД), в сумі **369,3 тис. грн** (що становить підсумок їх вартості) є **непродуктивним використанням** державних коштів.

Водночас слід зазначити, що об'єкт завершено своєчасно та введено в експлуатацію (сертифікат про прийняття в експлуатацію від 01.03.2021) і загальну кошторисну вартість будівництва не перевищено (**Додаток 4** до Звіту).

У діях службових осіб замовника (Авангардівської селищної ради), якими заподіяно матеріальної шкоди (збитків) на 165,9 тис. грн, вбачаються ознаки **кримінального правопорушення**, передбаченого частиною першою статті 367 ККУ.

➤ Харківська область

У **Харківській області** внаслідок незабезпечення належного внутрішнього контролю чотирма розпорядниками коштів Фонду допущено порушення вимог ДСТУ Б Д.1.1-1:2013, зокрема здійснено оплату фактично невиконаних робіт та невикористаних матеріальних ресурсів, а також безпідставно проведено інші витрати, чим заподіяно **матеріальної шкоди** (збитків) державі в загальній сумі **894,6 тис. грн** та місцевим територіальним громадам на 34,6 тис. гривень.

Так, у **ДКБ Харківської ОДА** в межах аудиту проєкту «Реконструкція нежитлового приміщення банку «Україна» для розміщення дошкільного навчального закладу смт Близнюки Харківської області» (далі – реконструкція приміщення банку) 20.04.2021 проведено обміри окремих робіт, виконаних за договором з **динамічною** договірною ціною, та обраховано устаткування, що включене до актів приймання виконаних будівельних робіт від 10.10.2019 №№ 2/1, 4/1, від 19.11.2019 № 3 та від 18.12.2019 № 5/1. У результаті не підтверджено виконання робіт з улаштування сходових маршів обсягом 8,3 м² вартістю 17,3 тис. грн, основи тротуарів із щебенево-піщаної суміші товщиною 12 см обсягом 473,5 м² вартістю 98,9 тис. грн, постачання електричних водонагрівачів ємністю 50 л і 100 л в кількості 3 і 8 од. вартістю 9,3 та

32,0 тис. грн, наявності 2 гойдалок на дерев'яних опорах вартістю 11,8 тис. гривень.

Таким чином, департаментом в особі директора Жукова С. Є. прийнято та оплачено фактично невиконані будівельні роботи та відсутнє устаткування на загальну суму **203,3 тис. грн** (прямі витрати 169,4 тис. грн + 33,88 тис. грн ПДВ), що є порушенням вимог підпункту 6.4.4.1 ДСТУ БД.1.1-1:2013 та призвело до заподіяння **матеріальної шкоди** (збитків) державі на вказану суму.

Довідково. Під час аудиту ДКБ Харківської ОДА забезпечено відшкодування встановлених збитків у повному обсязі: повернено до державного бюджету 53,2 тис. грн та прийнято від підрядника коригуючі акти на 282,9 тис. гривень.

Акти приймання виконаних будівельних робіт на об'єкті «Реконструкція комплексу будівель комунального підприємства «Близнюківська центральна районна лікарня» (коригування)», складені ТОВ «Харківбудсервіс», приймалися та оплачувались ДКБ Харківської ОДА без уточнення ціни матеріальних ресурсів, що є порушенням підпункту 6.4.4.1 ДСТУ БД.1.1-1:2013 (прямі витрати при визначенні вартості виконаних робіт розраховуються на підставі нормативних витрат трудових і матеріально-технічних ресурсів, виходячи з фізичних обсягів виконаних робіт та **уточнених цін ресурсів**, прийнятих у **динамічній** договірній ціні), підпункту 6.3.3 ДСТУ-Н Б Д.1.1-2:2013 та пункту 4.3 договору підряду від 04.11.2019 № 18-19. У результаті перевірки підтвердження вартості окремих матеріальних ресурсів, включених до актів за ф. № КБ-2в, встановлено завищення підрядником ТОВ «Харківбудсервіс» у грудні 2019 року ціни лотків залізобетонних марки Л6, радіаторів сталевих типу Корадо, щитів опалубки на загальну суму **132,8 тис. грн**, чим **заподіяно матеріальної шкоди** (збитків) державі в цьому обсязі.

Таким чином, в сукупності за фактом заподіяння матеріальної шкоди (збитків) по двох об'єктах (реконструкції приміщення банку та районної лікарні) загалом на 336,1 тис. грн у діях службових осіб замовника (ДКБ Харківської ОДА) вбачаються ознаки **кримінального правопорушення**, передбаченого частиною другою статті 367 ККУ, а підрядника (ТОВ «Харківбудсервіс») – частиною четвертою статті 191 і частиною другою статті 366 ККУ.

За результатами аудиту у **Південній міськраді** (міський голова Брюханов О. М.) встановлено заподіяння **матеріальної шкоди** (збитків) на **297,3 тис. грн** (263,56 тис. грн – завищення обсягів робіт та 33,78 тис. грн – зайво сплачені кошти за проведення технічного нагляду).

Так, аналізом акта приймання виконаних будівельних робіт за грудень 2019 року № 10 (договір № 0910) з реконструкції Південноміського ДНЗ (розпорядник Південна міськрада) встановлено, що генпідрядником за розцінкою ЕН15-182-1 «Шпаклювання стін шпаклівкою Ceresit» виконано роботи зі шпаклювання стін площею 923,5 м², при цьому роботи з додавання товщини 1 мм

шпаклівки до норми ЕН15-182-1 (розцінка ЕН15-182-3) включені в обсязі 9236,5 м², що на 8313,0 м² перевищує фактичну площу виконаних робіт зі шпаклювання стін. Отже, в порушення підпункту 6.4.4.1 ДСТУ Б.Д.1.1-1:2013, підпункту 6.3.3 ДСТУ-Н Б Д.1.1-2:2013 та пункту 4.2 договору підряду від 09.10.2018 № 0910 до акта приймання виконаних будівельних робіт за грудень 2019 рік підрядною організацією включено, а замовником (в особі міського голови Брюханова О. М.) 19.12.2019 прийнято (підписано) та оплачено за рахунок коштів Фонду за **динамічною** договірною ціною завищені (невиконані) обсяги будівельних робіт, чим заподіяно **матеріальної шкоди** (збитків) державі на **177,1 тис. гривень**.

Довідково. Згідно з письмовим поясненням директора ТОВ «Харківбудсервіс» «стосовно розцінки по додаванню на 1 мм зміни товщини шпаклівки стін на обсяг 923,52 м² в акті виконаних робіт ф. № КБ-2в № 10 за грудень 2019 року – при складанні даного акту **сталася технічна помилка**, при якій був врахований обсяг додавання на 9236,52 м², що не було виявлено на етапі підписання ф. № КБ-2в». Під час аудиту наслідки порушень усунуто в повному обсязі.

Крім того, обмірами будівельних робіт, проведеними 09.04.2021 під час огляду представником генпідрядника – головним інженером ТОВ «Харківбудсервіс» та інженером з технічного нагляду ТОВ «Будівельний нагляд», виявлено окремі невідповідності: не підтверджено виконання робіт з встановлення 5 метрів огорожі та однієї хвортки, з улаштування дерев'яної підлоги обсягом 60,2 м² і поліпшеного її фарбування обсягом 288,2 м², встановлення 32 дверних упорів з використанням матеріалів.

Отже, в порушення підпункту 6.4.4.1 ДСТУ Б.Д.1.1-1:2013, підпункту 6.3.3 ДСТУ-Н Б Д.1.1-2:2013 та пункту 4.2 договору підряду від 09.10.2018 № 0910 до актів за ф. № КБ-2в за грудень 2019 року № 10 та серпень 2020 року № 8 підрядною організацією ТОВ «Харківбудсервіс» включено, а Південною міськрадою прийнято і оплачено коштами Фонду зазначені вище роботи та матеріали на загальну суму **86,5 тис. грн** (у т. ч. 2019 р. – 80,3 тис. грн, 2020 р. – 6,2 тис. грн), чим заподіяно **матеріальної шкоди** (збитків) державі у відповідній сумі.

У діях службових осіб замовника (Південної міськради) (за сукупністю заподіяно матеріальної шкоди на суму 263,6 тис. грн) вбачаються ознаки **кримінального правопорушення**, передбаченого частиною другою статті 367 ККУ, а підрядника (ТОВ «Харківбудсервіс») – частиною четвертою статті 191 і частиною другою статті 366 ККУ.

В **Управлінні молоді Ізюмської міської ради** (начальник Стрельник М. А.) встановлено, що в порушення підпункту 6.4.4.1 ДСТУ Б.Д.1.1-1:2013 до актів приймання виконаних будівельних робіт від 05.11.2019 № 2, від 02.10.2020 № 19, від 18.11.2020 № 15/1, від 21.12.2020 № 30 та від 21.12.2020 № 20 (договір № 175) підрядною організацією ТОВ «Будівельник» включено, а управлінням прийнято та оплачено за рахунок коштів Фонду за

динамічною договірною ціною **невиконані роботи та невикористані матеріальні ресурси** на об'єкті реконструкції ФОК «Донець» (зокрема, монтаж ввідно-розподільчих пристроїв, світильників, спортивного покриття тощо) на загальну суму 151,1 тис. грн (прямі витрати) (у т. ч. 29,8 тис. грн у 2019 році, 121,3 тис. грн у 2020 році), а з урахуванням загальновиробничих та адміністративних витрат, прибутку та ПДВ – на загальну суму **214,9 тис. грн**, які не підтверджені оглядом 20.04.2021, чим **заподіяно матеріальної шкоди** (збитків) державі у відповідній сумі (Додаток 4 до Звіту). У діях службових осіб **Управління молоді Ізюмської міської ради** вбачаються ознаки **кримінального правопорушення**, передбаченого частиною першою статті 367, а підрядника (ТОВ «Будівельник») – частиною другою статті 191 і частиною першою статті 366 ККУ.

Довідково. Під час аудиту між управлінням та ТОВ «Будівельник» підписано акти коригування за ф. № КБ-2в від 23.04.2021 №№ 34, 35, 36 (до договору № 96), № 23 (до договору № 175), № 23/1 (до договору № 175), відповідно до яких не підтверджені оглядом роботи і витрати відкориговані (зняті). У подальшому (18.05.2021) кошти в сумі 214,9 тис. грн управлінням перераховано до державного бюджету, що підтверджено платіжними дорученнями.

➤ Вінницька область

Аудитом у ДКБ **Вінницької міськради** за об'єктом «Добудова головного корпусу клінічної лікарні швидкої медичної допомоги в м. Вінниці» встановлено оплату відповідно до акта приймання виконаних будівельних робіт № 39 за вересень 2020 року вартості обладнання, яке ТОВ «Вінницябуд» не змонтовано (не підключено) і яке на час проведення огляду 22.03.2021 перебувало в некомплектному стані або було відсутнє на об'єкті (зокрема, модуль керування системою вентиляції), на суму **5 212,1 тис. грн**, а також невиконаних робіт на **93,4 тис. гривень**.

Довідково. За інформацією підрядника ТОВ «Вінницябуд» (лист від 02.04.2021 № 200/02), окремі елементи модулів автоматичного керування системою вентиляції та елемент–модуль виводу на ТВ-індикатор, відеомонітор, алфавітно-цифровий дисплей як найбільш дорогівартісні складові (елементи/модулі) **зняті** з метою уникнення їх крадіжки. Шафа керування ЩАУ П9, що містить комплект автоматичного керування системою вентиляції П9, та система газопостачання реанімаційна **демонтвані** під час виконання оздоблювальних робіт, їх встановлення планувались після завершення таких робіт. **Повітроохолоджувач** (чилер) RHOSS TCAEBY ASP2 2170 на гліколі потужністю 161 kW, 2308-5117-5 **включено** до акта вартості устаткування (додаток до акта приймання виконаних будівельних робіт № 39 за вересень 2020 року) **помилково**; фактично закуплено та змонтовано відповідно до договірної ціни повітроохолоджувач (чилер) Aries Tech 2.075, комплектація HE, потужністю 170kW.

Отже, існував ризик втрати активів (заподіяння матеріальної шкоди) на загальну суму 5305,5 тис. грн, проте вжитими під час аудиту департаментом заходами забезпечено усунення повною мірою наслідків порушень.

Водночас на цьому ж об'єкті встановлено, що підрядною організацією ТОВ «КБК» всупереч вимогам пунктів 6.4.3 ДСТУ Б Д.1.1-1:2013, ДСТУ БД.2.2-6:2016 «Ресурсні елементні кошторисні норми на будівельні роботи. Бетонні та залізобетонні конструкції монолітні (Збірник 6)» у 8-ми випадках включено до актів приймання виконаних будівельних робіт за I півріччя 2019 року окремі одиничні розцінки та матеріальні ресурси у завищених порівняно з встановленими нормативами розмірах або не визначені ними, а також не передбачені **твердою** договірною ціною згідно з договором № 17/09/2017 за результатами відкритих торгів (з урахуванням змін та доповнень).

Так, ТОВ «КБК» у порушення нормативів ДСТУ БД.2.2-6:2016 (група 13 «Улаштування підпірних стін і стін підвалів», таблиця 22) необґрунтовано включено до акта № 1 за лютий 2019 року до робіт за розцінкою ЕН6-13-3 в обсязі 34,15 м³ витрати з оплати механізму – використання автобетононасосу тривалістю 3 маш.-год. на суму 6,9 тис. грн, а також завищену **майже у 20 разів** кількість та вартість щитів опалубки з фанери ламінованої вологостійкої на 340,9 м² на суму **118,3 тис. гривень**.

Загалом ДКБ Вінницької міськради (директор Кравець І. Ю., заступник директора Стасюк В. Д. – особа, відповідальна за ведення технічного нагляду) з порушенням вимог пунктів 21, 99, 100 Загальних умов підряду № 668 та визначених договором № 17/09/2017 зобов'язань безпідставно¹⁹ сплачено у I півріччі 2019 року підрядній організації ТОВ «КБК», за розрахунками контрольної групи, **719,1 тис. грн**, що свідчить про заподіяння **матеріальної шкоди** (збитків) державі.

У діях посадових осіб ДКБ Вінницької міськради, якими підписані акти приймання виконаних будівельних робіт та платіжні доручення на їх оплату, і службових осіб підрядної організації ТОВ «КБК», які включили до актів за ф. № КБ-2в недостовірні відомості про обсяги матеріальних ресурсів, тривалість і вантажопідйомність механізмів для виконання таких робіт, вбачаються ознаки розтрати та, відповідно, заволодіння чужим майном і внесення завідомо неправдивих відомостей до офіційних документів, відповідальність замовника за які передбачена частиною другою статті **367**, підрядника – частиною п'ятою статті **191** і частиною другою статті **366** ККУ.

➤ Донецька область

Аудитом у Покровській РДА (голова Шишко А. В.) встановлено, що підрядником (ТОВ «Донецький інститут води»), який виконував роботи на об'єкті «Будівництво водогону до сіл та селищ Срібненської та

¹⁹ Без підтвердних документів включення до платіжних документів недостовірної інформації (відповідних обґрунтувань, розрахунків, уточнення твердої договірної ціни як невід'ємної частини договору, а також з недотриманням нормативів, встановлених ДСТУ БД.2.2-6:2016).

Новоєлизаветівської сільських рад Покровського (Красноармійського) району від Селидівського водогону Д=600 мм № 2», у Загальному журналі робіт за 100 днів з 03 липня по 21 листопада 2019 року (крім вихідних) зазначено виконання роботи «Доробка ґрунту вручну, зачищення дна і стінок вручну з викидом ґрунту в котлованах і траншеях, розроблених механізованим способом», яка проводилась по 9 годин в день – з 8-00 по 17-00. Всього на ці роботи витрачено 900 годин робочого часу (100*9). Згідно з цим журналом до виконання робіт на об'єкті будівництва субпідрядні організації не залучались.

Зазначені роботи включені до актів за ф. № КБ-2в №№ 3-12 із загальними витратами 74321,29 людиногодини та прямими витратами 2192,48 тис. гривень.

Для таких витрат праці необхідна одночасна робота 83 працівників протягом 100 днів по 9 годин на день, проте відповідно до фінансової звітності малого підприємства середня кількість працівників цього ТОВ за 2019 рік – 28 осіб. Згідно зі Звітом про рух коштів (за прямим методом) за 2019 рік ТОВ «Донецький інститут води» в графі «Витрачання на оплату праці» вказано 1078 тис. гривень.

Отже, є ознаки невиконання підрядником у зазначеному обсязі роботи «Доробка ґрунту вручну, зачищення дна і стінок вручну з викидом ґрунту в котлованах і траншеях, розроблених механізованим способом» та безпідставного включення до актів за ф. № КБ-2в за липень – грудень 2019 року видатків на суму **2192,5 тис. грн**, які замовником оплачено в повному обсязі, чим завдано **матеріальної шкоди** (збитків) державі. Замовником з цього питання тільки пояснено, що на об'єкті працював інженер технагляду, який про жодні відхилення від ПКД при виконанні робіт не повідомляв.

У діях службових осіб Покровської РДА вбачаються ознаки **кримінального правопорушення**, визначеного частиною другою статті 367 ККУ, а підрядника ТОВ «Донецький інститут води» – кримінальних правопорушень, встановлених частиною п'ятою статті 191 і частиною другою статті 366 ККУ.

➤ **м. Київ**

Оглядом робіт, виконаних на об'єкті «Будівництво автомобільної дороги на ділянці між вул. О. Довбуша та Броварським проспектом у Дніпровському районі м. Києва», і подальшим дослідженням обґрунтованості їх оплати встановлено факт оплати **КК «Київавтодор»** не виконаних підрядником робіт на суму **172,1 тис. грн**, чим заподіяно **матеріальної шкоди** (збитків) державі в цій сумі.

Відповідно до акта за ф. № КБ-2в за вересень 2020 року № 3/09 оплачено роботи з улаштування асфальтобетонного покриття велодоріжки площею 2292 м², фактична площа – 1941,35 м², що менше на 350,6 м². Враховуючи, що вартість 1 м² асфальтобетонного покриття (основа з ЩПС 12 см, асфальтобетонне покриття 4 см) становить 490,89 грн (з ПДВ), корпорацією **зайво сплачено** генпідряднику ПП «Київшляхбуд» 172,1 тис. гривень.

У діях службових осіб КК «Київавтодор» (начальник виробничо-технічного відділу УКБ Пархоменко О. Ю.), якими заподіяно **матеріальної шкоди** (збитків) державі в сумі **172,1 тис. грн**, вбачаються ознаки **кримінального правопорушення**, передбаченого частиною другою статті **367 ККУ**, а підрядника ПП «Київшляхбуд» – кримінальних правопорушень, передбачених частиною другою статті **191** і частиною другою статті **366 ККУ**.

✓ Для виконання робіт з реконструкції фізкультурно-оздоровчого комплексу у Дніпровському районі м. Києва КП «Спортивний комплекс» за результатами відкритих торгів укладено договір від 31.08.2020 № 3108 з ТОВ «МОСТИЦЬКИЙ 2». Цим договором, зокрема, передбачено, що вартість робіт визначається за пропозицією переможця торгів щодо ціни закупівлі і є **твердою** договірною ціною.

Незважаючи на зазначене, до акта приймання виконаних будівельних робіт № 2 за грудень 2020 року включено роботи на загальну суму прямих витрат 432,7 тис. грн (розроблення ґрунту з навантаженнями на автомобілі-самоскиди та перевезення ґрунту; руйнування масивів залізобетонних, демонтаж каналів теплотраси, навантаження сміття екскаваторами на автомобілі-самоскиди та перевезення сміття; розбирання дорожніх покриттів проїзду та основ асфальтобетонних), а також витрати на утилізацію будівельного сміття на загальну суму 316,7 тис. грн (без ПДВ), які наданим до аудиту проектом реконструкції та договірною ціною не передбачені.

Оскільки вказані роботи – це додаткові роботи, що виникли в процесі будівництва, характер і методи виконання яких не могли бути чітко визначені при проектуванні, відшкодування вартості таких робіт згідно з пунктом 6.1.5.3 ДСТУ Б Д.1.1-1:2013 здійснюється за рахунок коштів на покриття ризиків всіх учасників будівництва.

Зведеним кошторисним розрахунком, затвердженим наказом КП «Спортивний комплекс» від 25.06.2020 № 9-ОД, передбачено кошти на покриття ризику всіх учасників будівництва, зокрема 1894,9 тис. грн на будівельні роботи. Водночас кошти на покриття ризиків твердою договірною ціною не передбачені та при здійсненні розрахунків за виконання вказаних робіт не враховувалися.

***Довідково.** Згідно з пунктом 1.1 договору від 31.08.2020 № 3108 підрядник, зокрема, згідно з технічним завданням замовника та затвердженою ПКД зобов'язується на свій страх і ризик виконати роботи, передбачені договором.*

Отже, кошти Фонду щонайменше на загальну суму **899,2 тис. грн** з ПДВ ($432,7 + 316,7 / 1,2$) використані КП «Спортивний комплекс» з порушенням пунктів 1.1, 3.1, 4.1 договору від 31.08.2020 № 3108 та підпункту 6.4.3 ДСТУ Б Д. 1.1-1:2013, згідно з яким за **твердої** договірної ціни взаєморозрахунки

за обсяги виконаних робіт провадяться на підставі виконаних обсягів робіт та їх вартості, визначеної в договірній ціні.

Під час аудиту у **КП «Спортивний комплекс»** членами контрольної групи Рахункової палати за участі представників замовника, генерального проєктувальника та підрядної і субпідрядної організацій 27.04.2021 проведено огляд робіт, виконаних на об'єкті реконструкції фізкультурно-оздоровчого комплексу у Дніпровському районі м. Києва.

Встановлено, що станом на цю дату на об'єкті виконано будівельно-монтажних робіт на суму 15 689,3 тис. грн, зокрема: улаштовано котлован з частковою зворотною засипкою, змонтовано фундаменти, колони та стіни (до перекриття першого поверху), укладено каналізаційні труби, улаштовано монолітну плиту по ґрунту (близько 60 відс.), виконано частково гідроізоляцію стін підвалу (висотою близько 1,5 м). Рівень будівельної готовності об'єкта загалом становить **16 відсотків**.

За цих умов згідно з актом вартості устаткування, що придбавається виконавцем робіт, від 29.12.2020 № 1, підписаним представниками генпідрядника ТОВ «МОСТИЦЬКИЙ 2» та замовника КП «Спортивний комплекс», без розшифровки підписів та відмітки інженера з технагляду, придбано устаткування на загальну суму **6921,7 тис. грн** з ПДВ, які оплачені замовником, а саме:

- повітроохолоджувач (чилер) Mycond MCU066 YHR з функцією теплового насоса з провідним пультом у кількості 3 од. за ціною 1444,8 тис. грн, всього на суму 4334,4 тис. грн;

- тепловий насос Mycond MCU165 YH з провідним пультом у кількості 3 од. за ціною 862,4 тис. грн, всього на суму 2587,3 тис. гривень.

Затвердженою ПКД та твердою договірною ціною на виконання робіт з реконструкції об'єкта (додатки №№ 1 і 3 до договору підряду від 31.08.2020 № 3108) придбання цього обладнання не передбачено, як наслідок, порушено умови пунктів 1.1, 3.1, 4.1 договору від 31.08.2020 № 3108. Оскільки придбання цього обладнання здійснено за зміненими проєктними рішеннями, які в порушення пунктів 11 та 16 Порядку № 560 не пройшли обов'язкової експертизи, кошти державного бюджету у сумі **6921,7 тис. грн**, оплачені за договором від 31.08.2020 № 3108, використано КП «Спортивний комплекс» з порушенням законодавства, чим заподіяно **матеріальної шкоди** (збитків) державному бюджету на вказану суму.

Враховуючи низьку будівельну готовність об'єкта реконструкції, існує ризик втрати гарантії на обладнання (яке не є змонтованим та знаходиться на відповідальному зберіганні у підрядника), термін якої спливає 29.06.2022.

У діях службових осіб КП «Спортивний комплекс», якими у двох випадках заподіяно матеріальної шкоди на загальну суму 7 820,9 тис. грн, вбачаються

ознаки **кримінального правопорушення**, передбаченого частиною другою статті **367 ККУ**.

✓ **Попередня оплата як приховане кредитування підрядників**

Аудитом встановлено, що розрахунки за виконані роботи в більшості випадків здійснювались об'єктами контролю за договірними цінами відповідно до укладених договорів (контрактів) та проводились проміжними платежами в межах не більш як 95 відсотків загальної вартості об'єктів за договірною твердою або динамічною ціною. При цьому аванси перераховувались відповідно до договорів, їх розміри не перевищували 30 відсотків вартості річного обсягу робіт та використовувались підрядними організаціями на придбання і постачання необхідних для виконання робіт матеріалів, конструкцій, виробів протягом трьох місяців після одержання. Від профільного міністерства (Мінрегіону) у 2019 та 2020 роках отримувались дозволи на попередню оплату.

Водночас в окремих випадках п'ятьма розпорядниками **не дотримано норм законодавства щодо порядку оплати за виконані роботи і надані послуги** на загальну суму **41 189,8 тис. грн**, з них ДБК Вінницької ОДА – 19737,3 тис. грн, КП «Житлоінвест–УКБ» – 12 804,7 тис. грн, ДБК Вінницької міськради – 4096,7 тис. грн, КП «Спортивний комплекс» (м. Київ) – 2 716,9 тис. грн, ДБК Дніпропетровської ОДА – 1834,2 тис. гривень.

Так, ДКБ Дніпропетровської ОДА 05.11.2019 сплачено ТОВ «РУБІКОН-МОНОЛІТ» (генпідрядник) за роботи з монтажу металоконструкцій на об'єкті «Реконструкція стадіону, розташованого на території КПНЗ «Дитячо-юнацька спортивна школа № 3» Криворізької міської ради, 1 834,2 тис. гривень. Оплату проведено на підставі акта приймання виконаних будівельних робіт № 22 за жовтень 2019 року, згідно з яким замовником **28.10.2019** прийнято від генпідрядника роботи з монтажу металоконструкцій обсягом 226,9 тонни на загальну суму 1 834,18 тис. гривень. Проте результати аналізу інших первинних документів свідчать, що ці монтажні роботи виконані у повному обсязі ТОВ «ЦКС-СТАЛЬ» (субпідрядник) на підставі договору про монтаж металоконструкцій від 21.10.2019 № 21/10-19, укладеного між ТОВ «РУБІКОН-МОНОЛІТ» та ТОВ «ЦКС-СТАЛЬ», і передані генпідряднику **26.11.2019** (згідно з актом приймання виконаних будівельних робіт № 1 за листопад 2019 року), тобто **на 29 календарних днів пізніше**.

Отже, акт приймання виконаних будівельних робіт № 22 за жовтень 2019 року, підписаний від ДКБ Дніпропетровської ОДА заступником начальника відділу технічного нагляду, має ознаки внесення недостовірних відомостей з метою одержання генпідрядником неправомірної вигоди у вигляді попередньої оплати на суму 1 834,2 тис. гривень.

У **Вінницькій області** підрядники, які у 2019 році отримали від ДКБ Вінницької ОДА авансові платежі, не виконали будівельних робіт та не закупили будівельних матеріалів, виробів, конструкцій на **19 737,3 тис. гривень**.

При цьому замовник не забезпечив повернення підрядниками невикористаних авансових платежів після завершення бюджетного року, чим не дотримано вимоги пункту 19 Постанови № 1764. Наслідком цього стало утворення на 01.01.2020 дебіторської заборгованості за КПКВК 2761070 в сумі 18 756,74 тис. гривень.

Для забезпечення виконання робіт за об'єктом «Добудова головного корпусу клінічної лікарні швидкої медичної допомоги м. Вінниця (завершення робіт)» ДКБ Вінницької міськради згідно з додатковою угодою від 04.03.2020 № 3 до договору підряду від 06.12.2019 № 06112/19 виплачено ТОВ «Вінницябуд» 06.03.2020 аванс у розмірі 4 885 тис. гривень. Залишок невикористаного авансу (не підтвердженого виконанням робіт) у сумі 4 188,1 тис. грн ТОВ «Вінницябуд» повернено на реєстраційні рахунки ДКБ Вінницької міськради: 09.06.2020 – 91,4 тис. грн, 11.06.2020 – 4 096,7 тис. грн, тобто через 2 та 4 календарних дні по завершенню тримісячного терміну. Кошти в сумі 4 096,7 тис. грн ДКБ Вінницької міськради 22.06.2020 знову були перераховані ТОВ «Вінницябуд» як аванс для виконання робіт на зазначеному об'єкті. Використання отриманого авансу ТОВ «Вінницябуд» підтверджено актами приймання виконаних будівельних робіт за вересень 2020 року.

Отже, кошти міського бюджету в сумі **4 096,7 тис. грн**, передбачені Вінницьким міським бюджетом як співфінансування інвестиційних проєктів відповідно до Порядку відбору проєктів № 196, загалом **використовувались** ТОВ «Вінницябуд» упродовж **5-ти місяців** (з 06.03.2020 по 11.06.2020 та 23.06.2020 по 04-21.09.2020), що свідчить про невиконання ДКБ Вінницької міськради як головним розпорядником коштів міського бюджету пунктів 5 і 8 Порядку здійснення головними розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів попередньої оплати товарів, робіт і послуг у сферах житлово-комунального господарства, енергетики, транспорту, зв'язку та капітального будівництва, затвердженого рішенням виконавчого комітету Вінницької міської ради від 20.02.2020 № 418, та умов договору підряду від 06.12.2019 № 06112/19.

Як наслідок, ДКБ Вінницької ОДА (в. о. директора Доброгодина А. П.) та ДКБ Вінницької міськради (директор Кравець І. Ю.) не забезпечено своєчасного повернення підрядниками невикористаних авансових платежів у законодавчо визначені терміни на загальну суму 23 834,0 тис. грн, в тому числі за рахунок коштів Фонду – 18 756,74 тис. грн, чим не дотримано вимог 19 Порядку № 1764.

Внаслідок незастосування ДКБ Вінницької ОДА в порушення вимог частини третьої статті 232 ГКУ до підрядників **штрафних санкцій** за несвоєчасне виконання грошових зобов'язань, передбачених договорами підряду, а також частиною другою статті 193 ГКУ, державою та територіальною громадою **не одержано доходів**, за розрахунками контрольної групи, на загальну суму **344,9 тис. грн**, чим створено ризики заподіяння матеріальної шкоди у

разі нестягнення зазначеного штрафу в межах скороченого терміну позовної давності.

✓ **Недотримання вимог щодо здійснення платежів**

Аудитом у ДКБ Харківської ОДА встановлено, що за трьома інвестиційними проєктами розрахунки з підрядними організаціями проведені в повному обсязі до дати реєстрації в органах архітектурно-будівельного контролю декларації (сертифіката) про готовність об'єкта до експлуатації, що суперечить пункту 19 Порядку № 1764: проміжні платежі за виконані роботи здійснюються в межах не більш як 95 відс. їх загальної вартості за договірною ціною, а кінцеві розрахунки – у двотижневий термін після виконання і приймання всіх передбачених договором (контрактом) робіт та реєстрації декларації про готовність об'єкта до експлуатації або видачі сертифіката, в тому числі щодо пускових комплексів та черг.

Як наслідок, кошти Фонду в сумі **1 196,4 тис. грн** (5 відс. договірної ціни) **використані з порушенням** норм пункту 19 Порядку № 1764.

Подібне порушення встановлено в Авангардівській селищній раді (Одеська область), якою кінцеві розрахунки з підрядником ТОВ «ВЕСТТ» за виконані роботи на суму **907,5 тис. грн** здійснено 24.09.2020, в той час як органом державного архітектурно-будівельного контролю сертифікат про готовність об'єкта до експлуатації видано лише 01.03.2021. Аналогічне порушення на суму **870,6 тис. грн** допущено УКБ Ізмаїльської міської ради при здійсненні кінцевих розрахунків з підрядником ПП «КОНТИ» за виконані роботи за договором підяду від 23.04.2020 № 75. Вказане є недотриманням вимог пункту 19 Порядку № 1764.

✓ **Незаконне використання коштів Фонду на сплату ПДВ**

Постановою № 224 (чинна з 21.03.2020) затверджено Перелік лікарських засобів, медичних виробів та/або медичного обладнання, необхідних для здійснення заходів, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню, локалізацію та ліквідацію спалахів, епідемій та пандемій гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, операції з ввезення яких на митну територію України та/або операції з постачання яких на митній території України звільняються від оподаткування податком на додану вартість.

Договором № 3966-E241-P000 про медичне обслуговування населення за програмою медичних гарантій, укладеним між Національною службою здоров'я України та КНП Львівської обласної ради «Львівський обласний клінічний перинатальний центр», передбачено надання у 2021 році цим Центром медичних послуг, пов'язаних з наданням медичної допомоги пацієнтам з гострою респіраторною хворобою COVID-19, спричиненою коронавірусом SARS-CoV-2.

Незважаючи на це, **УКБ Львівської ОДА** (т. в. о. начальника Терех П. М.) у серпні – грудні 2020 року, тобто під час дії Постанови № 224, придбано 246 од. медичних виробів та медичного обладнання (апарати ШВЛ, ліжка функціональні, опромінювачі бактерицидні, кварцові лампи, аспіратори, пульсометри тощо) зі ставкою ПДВ 7 відс. замість нульової ставки ПДВ, внаслідок чого по об'єкту «Львівський обласний клінічний перинатальний центр – реконструкція (коригування)» **зайво використано** бюджетних коштів у сумі **626,7 тис. грн** (з них за рахунок ДФРР – 209,4 тис. грн, обласного бюджету – 417,3 тис. гривень), чим заподіяно **матеріальної шкоди** (збитків) у відповідних сумах державі і територіальній громаді області.

Довідково. У примітці 1 до зазначеного Переліку вказано: «Основною підставою для звільнення від оподаткування податком на додану вартість товарів, що ввозяться на митну територію України, є відповідність таких товарів назві товару (медичного виробу, основного компонента) міжнародному непатентованому найменуванню (назві) лікарського засобу, які зазначені в переліку». Водночас у роз'ясненні головного управління ДПС у Київській області від 22.05.2020 зазначено, що операції з ввезення на митну територію України та постачання на митній території України (як ввезених, так вироблених на митній території України) товарів (в тому числі лікарських засобів, медичних виробів та/або медичного обладнання), необхідних для виконання заходів, спрямованих на запобігання виникненню та поширенню на території України коронавірусної хвороби, звільняються від оподаткування ПДВ незалежно від того, хто виробляє чи закуповує таку продукцію.

Для прикладу, апарат ШВЛ включено до переліку товарів, які відповідно до Постанови № 224 звільнено від оподаткування ПДВ, однак УКБ Львівської ОДА за договором від 24.09.2018 № 7 та згідно з актом від 23.12.2020 № 28/1 придбано у ТзОВ «Будівельна компанія «Прогрестехбуд» два апарати ШВЛ (Maquet, Швеція Servo-air) на суму 2 299,4 тис. грн, у т. ч. 7 відс. ПДВ – 150,3 тис. грн, який оплачено 23.12.2020 за рахунок коштів Фонду (40,7 тис. грн) та обласного бюджету (109,6 тис. грн), що суперечить Постанові № 224.

У діях начальника УКБ Львівської ОДА, що свідчать про неналежне виконання службових обов'язків та якими спричинено **матеріальної шкоди** (збитків) державі на 626,7 тис. грн, вбачаються ознаки кримінального правопорушення, передбаченого частиною другою статті **367 ККУ**.

✓ **Оплата робіт, не передбачених ПКД**

Аудитом встановлено низку випадків включення до актів за ф. № КБ-2в і оплати будівельних робіт, не передбачених ПКД.

Так, у **Вінницькій області** підрядною організацією ТОВ «КБК» (директор Петрик І. А.) по об'єкту «Добудова головного корпусу клінічної лікарні швидкої медичної допомоги по вул. Київській, 68, у м. Вінниці» у I півріччі 2019 року подано до оплати **ДКБ Вінницької міськради** акти приймання виконаних будівельних робіт за окремими розділами локального кошторису 2-1-1

«Загальнобудівельні роботи»²⁰, які **не відповідали** затвердженій проєктній документації, що пройшла відповідну експертизу, на загальну суму в прямих витратах 2 597,3 тис. грн, або **3 116,7 тис. грн з ПДВ**, чим порушено вимоги статті 877 ЦКУ, пункту 31 Загальних умов підряду № 668 та умови пункту 7 договору від 18.09.2017 № 17/09/2017.

Виконання робіт на об'єкті здійснювалося за зміненими проєктними рішеннями. При цьому в порушення вимог Порядку № 560 проєкт не доопрацьовувався та на повторну експертизу у зв'язку зі зміною проєктних рішень не подавався. Так, згідно з пунктами 11 та 16 Порядку № 560 експертизі підлягають проєктні рішення в частині, що не відповідає раніше затвердженому проєкту будівництва, експертиза якого проведена відповідно до пункту 10 цього Порядку; повторна експертиза проєкту будівництва проводиться після його доопрацювання, зокрема, у зв'язку з необхідністю зміни проєктних рішень.

Водночас у порушення вимог пунктів 76, 99 та 100 Загальних умов підряду № 668 та обов'язків, визначених строковим трудовим договором № 10.01.2019, заступником директора ДКБ Вінницької міськради Стасюком В. Д. такі роботи прийняті та оплачені у зазначеній сумі в повному обсязі за рахунок коштів ДФРР та відповідного співфінансування з міського бюджету.

У двох випадках **ДКБ Вінницької ОДА** в 2019 році **сплачено підрядникам вартість виконаних робіт на загальну суму 381,7 тис. грн згідно з актами на додаткові роботи, складеними без внесення змін до проєктно-кошторисної документації та проведення експертизи прийнятих проєктних рішень**, чим не дотримано вимоги пункту 11 Порядку № 560 та статті 31 Закону № 3038.

Так, департаментом за об'єктом «Реконструкція корпусу № 7 обласної лікарні ім. Пирогова М. І. для розміщення нейрохірургічного відділення з рентген операційним блоком та відділенням гострих інсультів...» оплачено ТОВ «Будівельна компанія СТАМ» за роботи з розбирання мозаїчних підлог і засипки міжповерхових перекриттів, завантаження вручну сміття і його перевезення до 30 км, теплоізоляцію покриттів і перекриттів виробами з пінопласту, що не передбачені ПКД, **322,1 тис. гривень**. Подібно за об'єктом «Реконструкція нежитлових приміщень універсальної концертної зали існуючої будівлі в м. Вінниці» МКП «Аварійно-диспетчерська служба» за роботи, не передбачені ПКД (зокрема, демонтаж елементів каркаса сцени з брусів; очищення вручну внутрішніх поверхонь стель від вапняної фарби; обклеювання тканиною стін у середині приміщень; монтаж сітки скловолоконної; улаштування

²⁰ Монолітне залізобетонне перекриття над третім поверхом; влаштування плит перекриття ПМ-3 на бокс для автомобілів ШМД; монолітні стіни сходової клітки та ліфтів третього поверху.

обшивки стін гіпсокартонними листами, демонтаж конвекторів), оплачено **59,6 тис. гривень.**

✓ У КНП «Обласна психіатрична лікарня» встановлено, що всупереч вимогам підпункту 6.4.3 ДСТУ Б.Д.1.1-1:2013 закуплено будівельні матеріали та оплачено роботи з їх улаштування, не передбачені твердою договірною ціною по об'єкту «Реконструкція мереж опалення, теплопостачання та водопостачання КЛПУ», що визначена додатком 1 до договору від 29.08.2019 № 1438, на загальну суму з ПДВ **3071,0 тис. гривень.**

✓ Аудитом у КП «Солом'янка-Сервіс» (м. Київ) встановлено, що за результатами проведених переговорів тендерним комітетом 23.10.2020 прийнято рішення про укладання з ТОВ «Будівельна Компанія «БІЛД ДРІМ» додаткового договору про виконання **додаткових будівельних робіт, не включених у початковий проєкт**, але проведення яких стало необхідним через непередбачувані обставини, в тому числі роботи «Будівництво трансформаторної підстанції РП-10/0,4кВ».

У системі електронних закупівель «Prozorro» як обґрунтування до закупівлі додаткових робіт на суму 14 053,3 тис. грн розміщено Експертний звіт (позитивний) від 27.07.2020 за № 1209/є/20, наданий ДП «Державний науково-дослідний та проєктно-вишукувальний інститут «НДІпроєктреконструкція», загальною кошторисною вартістю 36 4971,4 тис. грн, але ні в ньому, ні в наданому до аудиту Доповненні до завдання на проєктування (коригування ПКД), затвердженому та погодженому у 2020 році без зазначення дати директором підприємства Березівським М. В. та генеральним проєктувальником ТОВ «БК «АСКОН» Стержинським В. В., не йдеться про додаткові роботи, пов'язані з будівництвом трансформаторної підстанції. Водночас відкоригованої ПКД до аудиту не надано. За інформацією КП «Солом'янка-Сервіс» від 07.04.2021 № 108/37-112, проєктні роботи з будівництва трансформаторної підстанції розроблені у вересні 2020 року та знаходяться на погодженні в експертній організації.

Згідно з актом приймання виконаних будівельних робіт від 16.11.2020 № 8 вартість робіт з будівництва трансформаторної підстанції, які не були включені до проєктної документації, становить **1616,7 тис. гривень.** Оплата за виконані роботи проведена підприємством 18.12.2020 за рахунок коштів Фонду.

З огляду на пункт 6 Порядку № 560, згідно з яким експертиза є завершальним етапом розроблення проєктів будівництва, можна зробити висновок, що на час аудиту не було затверджено зміни до проєкту в частині будівництва трансформаторної підстанції. Отже, кошти Фонду в сумі **1616,7 тис. грн** використано з порушеннями законодавства у сфері містобудівної діяльності.

Довідково. Програму контрольного заходу в межах здійснення аудиту в КП «Солом'янка-Сервіс» належно не виконано, в результаті до керівника контрольної групи

на цьому об'єкті застосовано дисциплінарне стягнення (наказ Рахункової палати від 28.07.2021 № 194-к).

✓ Недотримання стадій бюджетного процесу

ДКБ Вінницької міськради 03 та 18 червня 2020 року перераховано **12 679,2 тис. грн** коштів Фонду підрядній організації ТОВ «БМУ-3» за будівельні роботи, що виконані на об'єкті ЗОШ № 24 у березні–травні 2020 року і **оплачені раніше коштами міського бюджету** (напередодні оплати коштами Фонду кошти міського бюджету повернено на рахунок міськради). Ця операція з коштами Фонду свідчить, що етап «отримання робіт» передував встановленню бюджетних асигнувань розпоряднику бюджетних коштів за КПКВК 2761070 на основі та в межах затвердженого розпису бюджету, а також затвердженню кошторису установи за КПКВК 2761070, чим не дотримано вимог частини першої статті 46 БКУ щодо послідовності стадій виконання бюджету за видатками.

✓ Штрафні санкції за неналежне виконання договірних зобов'язань

На 6 об'єктах аудиту встановлено факти незастосування замовниками штрафних санкцій за 15 договорами за порушення договірних зобов'язань у частині строків виконання на загальну суму, за розрахунками контрольних груп Рахункової палати, **8101,6 тис. грн** (зведений розрахунок штрафних санкцій наведено в **Додатку 3** до Звіту).

Незастосування замовниками (Південна міська рада Харківської області – 2649,7 тис. грн, ДКБ Дніпропетровської ОДА – 1 521,9 тис. грн, Покровська РДА Донецької області – 1584,6 тис. грн, КНП «Обласна психіатрична лікарня» Донецької області – 756,3 тис. грн, УКБ Львівської ОДА – 402,7 тис. грн, ДКБ Вінницької ОДА – 163,5 тис. грн) штрафних санкцій має ознаки **кримінальних правопорушень**, передбачених частинами першою-другою статті 367 ККУ (стягнення цих штрафів шляхом претензійно-позовної роботи унеможливлено через закінчення строку скороченої позовної давності).

В інших випадках через незастосування штрафних санкцій замовниками (розпорядниками і одержувачами бюджетних коштів) створено ризики заподіяння матеріальної шкоди державі у разі нестягнення штрафних санкцій у межах строку скороченої позовної давності (протягом року з часу виникнення права на їх пред'явлення постачальникам).

Так, пунктом 9.2 договорів підряду від 09.10.2018 № 0910 і від 16.09.2020 № 16/09/2020, укладених **Південною міськradoю** з ТОВ «Харківбудсервіс», визначено, що у разі невиконання або неналежного виконання своїх зобов'язань за договором генпідрядник несе таку відповідальність: за прострочення строків виконання робіт сплачує замовнику пеню у розмірі 0,1 відс. вартості робіт, виконання яких построчено, за кожний день прострочення; за прострочення більше 30 днів додатково сплачує штраф у розмірі 7 відс. вартості робіт, виконання яких прострочено.

Аналізом дотримання строків виконання робіт встановлено, що за договором від 09.10.2018 № 0910 виконання робіт на об'єкті будівництва повинно завершитись в липні 2019 року, однак за даними актів приймання виконаних будівельних робіт №№ 7-10 за жовтень-грудень 2019 року, актів вартості устаткування за ф. № КБ-2в №№ 8/1, 11 за жовтень, грудень генпідрядником у жовтні – грудні 2019 року виконано робіт на суму 14 238,8 тис. гривень.

Оскільки пунктом 18 Загальних умов підряду № 668 та підпунктом 2.1.2 договору від 09.10.2018 № 0910 передбачено, що датою закінчення робіт (будівництва об'єкта) вважається дата їх прийняття замовником, роботи на суму 14 238,8 тис. грн виконано з порушенням визначених строків, зокрема: на 70 календарних днів – вартістю 2 168,7 тис. грн; на 91 к. д. – 3 267,5 тис. грн; 120 к. д. – 1 424,3 тис. грн; 140 к. д. – 7 378,3 тис. гривень.

Подібно за договором № 16/09/20 генпідрядником прострочено строки виконання робіт на 22 календарних дні (акт приймання виконаних будівельних робіт, акт вартості устаткування за жовтень 2020 №№ 1, 1/1, підписаний замовником 23.10.2020) на суму 1280,5 тис. гривень.

Таким чином, у порушення пункту 9.2 договорів № 0910, № 16/09/2020 Південною міськрадою не застосовано до підрядної організації ТОВ «Харківбудсервіс» пені та штрафних санкцій на загальну суму **2 677,9 тис. грн** (розрахунок здійснено на підставі умов договору).

Довідково. Згідно з письмовим поясненням юриста Південної міськради С. Р. В. «нарахування пені за порушення строків виконання робіт Південною міською радою не здійснювалось з причин не своєчасного фінансування».

Крім того, в Одеській області встановлено одиничний випадок незастосування штрафних санкцій, передбачених договорами, за **неналежне (неякісне)** виконання взятих господарських зобов'язань на суму **9,0 тис. гривень**.

Так, **Авангардівською селищною радою** (Одеська область) за неякісне виконання ТОВ «РЕГІОНБУД ПБ» умов договору від 26.02.2020 № 53 щодо повноти здійснення авторського нагляду не забезпечено дотримання вимог частини другої статті 231 ГКУ та пункту 6.1 договору від 26.02.2020 № 53 про стягнення штрафу за порушення умов зобов'язання щодо якості послуг у розмірі двадцяти відсотків вартості неякісних послуг. Як наслідок, селищним бюджетом не одержано доходів на суму **9,0 тис. грн** (45,0 тис. грн*20відс.), чим створено **ризик заподіяння матеріальної шкоди** (збитків) селищній територіальній громаді у разі нестягнення зазначеного штрафу у межах строку скороченої позовної давності.

4.2. Ефективність використання бюджетних коштів

Аудитом встановлено **неефективне використання коштів Фонду і співфінансування з місцевих бюджетів у всіх 7 регіонах, охоплених аудитом, на загальну суму 298,2 млн грн, з них у Львівській області – 150,4 млн грн, Донецькій – 93,7 млн грн, Одеській – 25,0 млн грн, Харківській – 8,2 млн грн, Дніпропетровській – 2,8 млн грн, Вінницькій – 3,5 млн грн та м. Києві – 14,7 млн гривень.**

З них неекономно використано 28,3 млн грн, непродуктивно – 13,9 млн грн та нерезультативно – 256,0 млн гривень.

✓ Неекономне використання бюджетних коштів

ДКБ Вінницької міськради (директор Кравець І. Ю.) при здійсненні оплати виконаних будівельних робіт у 2019–2020 роках не забезпечено належного контролю за включенням підрядниками та субпідрядниками вартості матеріалів, обладнання та устаткування за відповідними ринковими/регіональними цінами, виробників та/або їх офіційних представників (зокрема за договорами, укладеними за переговорними процедурами закупівель²¹). Як наслідок, ТОВ «Вінницябуд» та ТОВ «БМУ-3» включено до актів приймання виконаних будівельних робіт матеріали, обладнання та устаткування по об'єктах «Добудова головного корпусу клінічної лікарні швидкої медичної допомоги в м. Вінниця (завершення робіт)» та «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступеня в житловому кварталі № 8 району «Поділля» в м. Вінниці – будівництво» за цінами, які перевищували вартість аналогічних матеріалів, розміщених у відкритому доступі, та ціни виробників та/або їх офіційних представників, що призвело до додаткових витрат бюджетних коштів, за розрахунками контрольної групи, щонайменше в сумі **2 132,2 тис. грн та 688,8 тис. грн відповідно та свідчить про неекономне використання бюджетних коштів.**

Так, до акта вартості устаткування (до акта приймання виконаних будівельних робіт № 11 за листопад 2020 року) по об'єкту «Добудова головного корпусу клінічної лікарні швидкої медичної допомоги в м. Вінниця (завершення робіт)» підрядником ТОВ «Вінницябуд» включено пункт 9 «Комплект автоматичного керування системи вентиляції П9» вартістю з ПДВ 201,3 тис. гривень. Водночас за даними інтернет-ресурсів вартість подібного комплексу становить орієнтовно 13,3 тис. гривень. За розрахунками контрольної групи, навіть при врахуванні вартості робіт з укомплектування на рівні 100-відсоткової вартості матеріальних ресурсів у складі комплексу, різниця завищення буде становити 174,7 тис. грн (201,3 – 26,6), що у 6,7 раза менше, ніж включено ТОВ «Вінницябуд» до акта.

²¹ Під час проведення яких не забезпечено узгодження рівня цін на матеріали, вироби, конструкції за ринковими/регіональними цінами з найкращим логістичним сполученням.

Подібно аудитом у ДП «Архітектурно-будівельний інжиніринг» (Вінницька область) встановлено, що ТОВ «Вінницябуд» включено «Мінераловатний утеплювач ISOVAT товщ. 150 мм» до актів приймання виконаних будівельних робіт за червень 2020 року № 27 в обсязі 211,9 м² за ціною 285,0 грн за м²; до акта № 51 за жовтень 2020 року – в обсязі 177,44 м² за ціною 431,88 грн м²; до акта № 56 за листопад 2020 року – в обсязі 212,35 м² за ціною 431,88 грн м² (вартість протягом червня-жовтня збільшилась майже удвічі). Водночас за даними інтернет-ресурсу <https://izovat.org/catalog/-steni.htm> вартість мінераловатного утеплювача ISOVAT FASAD товщиною 150 мм становить від 315,00 до 370,96 грн з ПДВ, що орієнтовно від 27 до 147,3 грн нижче, ніж вартість, яку включено підрядником до актів. Загальна сума завищення ціни порівняно з вартістю вказаного матеріалу виробника та/або його офіційного представника, за розрахунками контрольної групи, становить щонайменше 85,0 тис. грн ($211,9 * 27 + 177,44 * 203,26 + 212,35 * 203,26$).

Підрядником ТОВ «БМУ-3» до акта приймання виконаних будівельних робіт № 1 за травень 2020 року за договором № БМ-175 включено пункт 58 «Світильник SLIM LED 595 (40) 4000K (U) у кількості 74 од. вартістю за одиницю 1695,25 грн без ПДВ. Водночас за даними інтернет-ресурсу https://svitlo.ua/ua/catalog/tekhnicheskie_svetilniki/slim-led-595-40-standard-4000k-u-set/ вартість такого ж світильника становить 1 147,0 грн з ПДВ за од., що на 887,3 грн менше ($1\,695,25 * 1,2 - 1\,147,0$), ніж включено підрядником до акта. Загальна сума завищення вартості по акту, за розрахунками контрольної групи, становить 65,7 тис. грн ($74 * 887,3$).

Подібно субпідрядником ТОВ «Твін-Інет» (підрядник ТОВ «БМУ-3») до акта приймання виконаних будівельних робіт № 1 за липень 2020 року за договором № БМ-175 включено пункт 13 «Відеокамера DS-2C2T43G0-I8 (4.0)» у кількості 16 од. вартістю за одиницю комплекту 4 760,0 грн без ПДВ. Водночас за даними інтернет-ресурсу https://hotline.ua/office-ip-kamery-videonablyudeniya/hikvision-ds-2cd2t43g0-i8-4-mm/prices/#cond_new/0 вартість такого комплекту камери становить від 2 791,0 до 3 948,0 грн з ПДВ за одиницю (сайт офіційного представника <https://hik.ua/ds-2cd2t43g0-i8-4/>), що мінімум на 1 764,0 грн менше, ніж включено субпідрядником ТОВ «Твін-Інет» в акті. Загальна сума завищення по цьому акту, за розрахунками контрольної групи, становить орієнтовно 28,2 тис. гривень ($1764 * 16$).

✓ У порушення вимог пункту 5.5 ДСТУ-Н Б Д.1.1-2:2013 **Покровською РДА** (Донецької область) на стадії проєктування будівництва водогону до сіл та селищ Срібненської та Новоєлизаветівської сільських рад надано проєктанту завищені ціни на окремі матеріально-технічні ресурси, зокрема на труби поліетиленові водопровідні діаметром 315*12,1, порівняно з їх фактичною ринковою вартістю. Як наслідок, штучно завищено в інвесторській документації загальну вартість будівництва трубопроводу. На етапі підписання договору

підряду від 25.10.2018 № 53-Покровською РДА зазначені ціни були враховані в ПКД, що зумовило завищення їх у договірній ціні.

Це дало можливість підрядникові і замовнику в межах загальної кошторисної вартості проєктів та передбачених ними цін на окремі матеріально-технічні ресурси, приймати їх у складі виконаних робіт і оплачувати за фактично завищеними на 12-20 відс. цінами.

Вибірковою перевіркою актів за ф. № КБ-2в та аналізом цін на ринку будівельних матеріалів у регіоні встановлено, що до актів у складі виконаних робіт підрядником включено, а Покровською РДА прийнято та сплачено за рахунок коштів Фонду:

- пісок за ціною 360,0 грн за м³ (без ПДВ); за даними ТОВ «НВФ «Інпроект» (<http://www.inproekt.kiev.ua/CO/Advice>) усереднена вартість піску в Донецькій області становить 300,0 грн за м³ (без ПДВ), тобто на 20 відс. дешевше, ніж зазначено в актах приймання виконаних будівельних робіт;

- труби поліетиленові водопровідні діаметром 315*12,1 за ціною 973,5 грн (без ПДВ) за метр погонний. За комерційною пропозицією ТД Евротрубласт вартість такої труби становить 870,0 грн за метр погонний (без ПДВ), тобто на 12 відс. дешевше від ціни, вказаної в актах приймання виконаних робіт.

Довідково. Згідно з інформацією ДПСУ (лист від 26.04.2021 № 4737/5/99-00-18-03-01-05), з грудня 2018 року по листопад 2019 року ТОВ «Донецький інститут води» придбавало труби поліетиленові діаметром 315*12,1 у ТОВ «Балу Індустрія», ТОВ «Київська біоенергетична компанія», ТОВ «Віртум строй», ТОВ «Міське будівництво» за ціною 973,5 грн за 1 метр погонний. За інформацією з відкритих джерел встановлено, що зазначені підприємства не є виробниками вказаної продукції. В Україні водопровідні труби ПЭ 100 SDR 26 (0,63 Мпа) діаметром 315*12,1 виробляються ТОВ «Рубіжанський трубний завод» (Луганська область) та ТОВ «Калуський трубний завод» (Івано-Франківська область) та продаються через ТД Евротрубласт (вартість цієї труби до 01.04.2021 становила 870,0 грн за метр погонний без ПДВ).

Отже, внаслідок ухвалення неефективних управлінських рішень та недотримання керівниками Покровської РДА вимог пункту 5.5 ДСТУ-Н Б Д.1.1-2:2013 та підпункту 6.3.1 ДСТУ Б.Д.1.1-1:2013 **неекономно використано 5464,4 тис. гривень.**

За об'єктом «Реконструкція адміністративного корпусу КНП «Обласна психіатрична лікарня» (Донецька область) в результаті коригування з ініціативи підрядника ТОВ «Леман-Бетон» **твердої** договірної ціни керамічна плитка для оздоблення фасаду замінена на більш дорогу вентилявану систему «Воронізький камінь» 600x100 (обґрунтування не надано). Вартість 1 м² плитки керамічної фасадної, якою передбачалось оздоблювати цокольний поверх адміністративної будівлі, становить 0,46 тис. грн, 1 м² вентиляваної системи «Воронізький камінь» 600x100 (без транспортної, заготівельної складової та ПДВ) – 2,1 тис. грн (у 4,5 раза більше). Отже, враховуючи, що відповідно до ПКД площа цокольного

поверху становить 186 м², загальний обсяг завищеної вартості робіт, оплачений КНП «Обласна психіатрична лікарня» за рахунок коштів ДФРР та співфінансування з місцевих бюджетів, становить **309,4 тис. грн**, що є **неекономним витрачанням** державних коштів.

За об'єктом «Реконструкція головного корпусу КНП «Обласна психіатрична лікарня» внаслідок порушення лікарнею вимог пункту 5.5 ДСТУ-Н Б Д.1.1-2:2013 та підпункту 6.3.3. ДСТУ Б Д.1.1-1:2013 відбулось завищення вартості матеріалів на **1080,2 тис грн**, що є **неекономним використанням** бюджетних коштів.

Зокрема, співставленням ринкових цін на окремі будівельні матеріали у регіоні з цінами, зазначеними в актах за ф. № КБ-2в, встановлено, що у 2019 році до складу виконаних робіт підрядником ТОВ «Леман-Бетон» включено, а лікарнею прийнято та сплачено щебінь з природного каменю за ціною 1154,4 грн за м³ і цеглу силікатну М150 вартістю 6847 грн за тис. шт., усереднена ціна яких в Донецькій області у 2019 році за даними ТОВ «НВФ «Інпроект» (<http://www.inproekt.kiev.ua/CO/Advice>) становила відповідно 650,0 грн за м³ і 6060 грн за тис. шт.; плитку тротуарну завтовшки 60 мм за ціною 262,8 грн за м² і шлакоблоки за ціною 22,5 грн за од., фактична ринкова вартість яких за ціновою пропозицією виробника ТОВ «Леман-Бетон» становила відповідно 190 грн за м² (<https://leman-beton.prom.ua/g31443386-plitka-trotuarnaya-fem>) та 19 грн за од. (<https://leman-beton.prom.ua/g31444584-shlakoblok-vseh-vidov>).

✓ **УКБ Львівської ОДА** за договором від 24.09.2018 № 7 з підрядником ТзОВ «Будівельна компанія «Прогрестехбуд» придбано для Львівського обласного клінічного перинатального центру з перевищенням кількості, визначеної у проєктній та тендерній документаціях, медичне обладнання на суму **672,2 тис. грн** (у т. ч. за рахунок ДФРР – 414,0 тис. грн, обласного бюджету – 258,7 тис. гривень), що є **неекономним використанням** бюджетних коштів.

Так, проєктною (локальний кошторис № 2-1-14, корпус Б-3, позиція 1) та тендерною документаціями передбачено придбання 13 умивальників хірургічних з ліктьовим управлінням; фактично придбано 31 умивальник, або на 18 од. більше. Вартість цих 18 умивальників становить 334,8 тис. грн, з яких оплачено за кошти Фонду 204,6 тис. грн, обласного бюджету – 130,2 тис. гривень. Документів про уточнення проєктної документації на цей об'єкт після затвердження розпорядженням голови Львівської ОДА від 21.09.2018 № 950/0/5-18 до аудиту не надано.

На цьому ж об'єкті придбано 8 шт. опромінювачів бактерицидних ОБПе 6-30 на суму 96,0 тис. грн (оплачено за рахунок коштів Фонду), які проєктною та тендерною документаціями не передбачені.

✓ Аудитом цін на обладнання та устаткування на об'єкті Захарівський НВК (**Одеська область**) встановлено включення ТОВ «СТРОЙСЕРВІС ЮГ» до актів приймання виконаних будівельних робіт за

2019–2020 роки дороговартісного устаткування та обладнання за наявності на вітчизняному ринку аналогічних товарів за нижчими цінами. Наслідком цього стало **неекономне використання 450,3 тис. гривень.**

Так, до акта за ф. № КБ-2в за вересень 2020 року № 4а, оплаченого Центром обслуговування Захарівської селищної ради, включено:

- позицію «Сковорода електрична KOGAST EKPT7/40SL» у кількості 1 шт., відпускна ціна 158,14 тис. грн за одиницю без ПДВ (189,76 тис. грн з ПДВ). За інформацією з інтернет-ресурсів leometal.pro²² ціна за таку сковороду з ПДВ в середньому становить 104,8 тис. грн, тобто вартість сковороди, що включена до акта, перевищує середньоринкову ціну на 84,9 тис. грн;

- позицію «Пароконвектомат UNOX XEVC0311 E1RM» у кількості 2 шт., відпускна ціна 174,94 тис. грн за одиницю без ПДВ (209,92 тис. грн з ПДВ), на загальну суму 419,8 тис. гривень. За інформацією з інтернет-ресурсу безпосереднього виробника (unox-shop.com.ua²³) ціна за такий пароконвектомат з ПДВ становить 77,0 тис. грн, тобто вартість цього обладнання перевищує ціну виробника на 265,8 тис. гривень.

✓ СТ «ІНБУД» у межах договору підряду на об'єкті реконструкції легкоатлетичного манежу школи вищої спортивної майстерності за видатковою накладною від 05.09.2019 № 135 поставлено **КП «Житлоінвестбуд-УКБ»** килим для боротьби площею 240 м² вартістю 289,1 тис. грн (за ціною 1204,6 грн за 1 м²) та захист для стін та колон площею 130 м² на загальну суму 137,4 тис. грн (за ціною 1057,1 грн за 1 м²). При цьому жодних ідентифікуючих відомостей щодо товару (торгова марка, країна виготовлення, технічні (якісні) характеристики, гарантії тощо) бухгалтерські документи не містять.

Лише 07.07.2021 під час огляду обладнання директором школи Резановим Є. А. надано паспорт виробів «Килим для боротьби» та «Захист для стін та колон», складений виробником ФОП Бабко-Малий А. М. (Дніпропетровська область, с. Піщанка).

Державна установа «Управління збірних команд та забезпечення спортивних заходів «Укрспортзабезпечення» (Мінмолодьспорту) на запит Рахункової палати повідомила про придбання нею у 2019 році подібних спортивних килимів за ціною за 1 м² від 388,9 грн до 522 грн (найдорожчий килим борцівський Татамі Lanor 40 мм 12x12 м).

Отже, лише за однією позицією закупівлі спортивного обладнання, передбаченого тендерною документацією і договором підряду,

²² https://leometal.pro/ua/teplovoe_oborudovanie/skovorody_elektricheskie/skovoroda-elektricheskaya-kogast-ekpt7-40sl) та centur.com.ua (<https://centur.com.ua/teplovi-linii/teplova-liniya-kogast-700/skovoroda-elektrychna-promyslova-kogast-ekpt740sl-sloveniia>)

²³ <https://unox-shop.com.ua/product/parokonvektomat-unox-xevc0311-e1rm/>

КП «Житлоінвестбуд-УКБ» неекономно використано, за розрахунками контрольної групи, **233,4 тис. грн²⁴** коштів Фонду.

✓ **Непродуктивне використання бюджетних коштів**

У Харківській області реалізовано проєкт «Реконструкція Південноміського дошкільного навчального закладу (ясла-садок) за адресою м. Південне, вул. Б. Тасуя, 60, Харківського району Харківської області» (далі – реконструкція Південноміського ДНЗ), який передбачає реконструкцію існуючого двоповерхового корпусу дошкільного закладу, **будівництво триповерхового нового корпусу** та внутрішньомайданчикових інженерних мереж з улаштуванням переходу між існуючою будівлею ясел-садка та новим корпусом.

Без дієвого технічного нагляду ТОВ «Будівельний нагляд» підрядником ТОВ «Харківбудсервіс» для утеплення елементів фасаду зазначеного ДНЗ використано плити пінополістиролові, що належать до горючих матеріалів (тип Г1). Це не відповідає вимогам пункту 9.8 ДБН В.2.2.-4: 2018 «Будинки і споруди. Заклади дошкільної освіти»: для утеплення стін будівель закладів дошкільної освіти слід використовувати негорючі матеріали. З порушеннями законодавства з питань містобудівної діяльності виконано будівельних робіт на **67,3 тис. грн**, чим створено ризики заподіяння шкоди здоров'ю дітей у разі виникнення пожежі. Цей висновок підтверджено Департаментом запобігання надзвичайним ситуаціям ДСНС (лист від 07.07.2021 №26-11572/261-2).

У межах вартості реконструкції Південноміського ДНЗ підрядником ТОВ «Харківбудсервіс» придбано, поставлено та встановлено в класних кімнатах три телевізори загальною вартістю **18,0 тис. грн**, які неможливо підключити до електричної мережі через відсутність на місці встановлення (монтажу) електричних розеток. Розташувати телевізори в інших місцях цих кімнат (поруч з електричними розетками) змоги немає.

Окремі будівельні роботи виконано неякісно (на стінах приміщень для груп дітей виявлено тріщини; у тамбурі – руйнування та осипання штукатурного шару; поблизу очисної споруди – просідання тротуарної плитки; під дизельною станцією – руйнування бетонних блоків тощо). Вказані недоліки потребують усунення: за розрахунками ТОВ «Харківбудсервіс», вартість цих робіт становить **17,48 тис. гривень**. Відповідно до гарантійного листа від 14.04.2021 вх. № 14/1 підрядник зобов'язався усунути дефекти протягом літніх канікул.

✓ Аудитом реалізації інвестиційного проєкту «Реконструкція Наталинського НВК...» (розпорядник – **Наталинська сільська рада**) встановлено постачання ТОВ «Перша Слобожанська Будівельна Компанія» в

²⁴ Розрахунок: $240\text{м}^2 \times (1204,6 - 522)) + 130\text{м}^2 \times (1057,1 - 522,0) = 233,4$ тис. гривень.

межах вартості підряду неякісного обладнання на загальну суму **78,4 тис. гривень**.

Так, крохмальовловлювач, який поставлено за 29,7 тис. грн, за даними інтернет-ресурсів має ціну в межах 2,5 тис. гривень. До того ж він неналежної якості – в акті приймання значиться як з нержавіючої сталі, однак фактично має ознаки іржі. Подібно котел харчоварильний електричний KE-60E вартістю 48,7 тис. грн, поставлений цим товариством у серпні 2020 року, через 3 місяці вийшов з ладу, що свідчить про неналежну якість товару.

Довідково. На час проведення аудиту Наталинська сільська рада не зверталась до ТОВ «Перша Слобожанська Будівельна Компанія» щодо усунення недоліків, не застосовувала штрафних санкцій за отримання товару неналежної якості.

✓ У **Вінницькій області** оглядом за участі представників замовника (ДП «Архітектурно-будівельний інжиніринг»), технічного нагляду та підрядної організації встановлено, що **замовником** у порушення вимог пунктів 94, 99 та 100 Загальних умов підряду № 668, державних будівельних норм та умов договорів **прийнято та оплачено ТОВ «Олеріт» неналежно виконані роботи**²⁵ з улаштування декоративного штукатурення стін за об'єктом «Будівництво стадіону на території Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу м. Вінниця» **на загальну суму 54,2 тис. грн**, що свідчить про **непродуктивне використання** бюджетних коштів у цій сумі.

Довідково. ДП «Архітектурно-будівельний інжиніринг» (лист від 09.04.2021 № 197) повідомило, що під час аудиту згідно з листом-вимогою підприємства підрядником ТОВ «Олеріт» станом на 09.04.2021 усунуто недоліки щодо відшарування декоративно-мозаїчної штукатурки в повному обсязі.

✓ В **Одеській області** оглядом робіт, виконаних на об'єкті НВК у смт Захарівка, встановлено неякісну підготовку основи та недотримання технічних регламентів при прокладанні комунікацій, що призвело до просідання та руйнування фігурних елементів мощення та відшарування від тротуарної плитки бетонних бортових каменів на площі 10 м². Вказане свідчить про **непродуктивне використання** коштів Фонду на суму **6,6 тис. гривень**. Зазначені недоліки усунуто за результатами аудиту.

✓ Аудитом встановлено факти включення генпідрядниками до актів приймання виконаних будівельних робіт фактично невиконаних будівельно-монтажних робіт і невикористаних матеріалів (сировини, обладнання) та подальшої їх оплати без застережень суб'єктів авторського і технічного нагляду, що **свідчить як про неналежний контроль** за обсягами та якістю виконання робіт з будівництва (реконструкції, ремонту) об'єктів, так і про **непродуктивні витрати з оплати таких послуг**.

Враховуючи встановлені оглядами факти невиконання робіт на двох об'єктах, які технічним наглядом ПП «Фенікс» не виявлено (не упереджено),

²⁵ Візуальним оглядом встановлено, що влаштована декоративно-мозаїчна штукатурка відшаровується від стін трибун та цоколю будівлі орієнтовною площею 20,0 м².

витрати ДБІ Дніпровської міськради на оплату послуг з технічного нагляду в сумі **652,1 тис. грн є непродуктивними видатками**. Подібно непродуктивними є видатки ДБІ Дніпровської міськради в сумі **30,1 тис. грн** на оплату послуг ТОВ «СОЛІД-ПРОЕКТ» з **авторського нагляду** за будівництвом стадіону пляжних видів спорту.

ДКБ Дніпропетровської ОДА **завищено вартість відрахувань на утримання служби замовника** (у тому числі на здійснення технічного нагляду) **на 17,9 тис. гривень**.

Довідково. Під час аудиту відшкодовано шляхом перерахування до державного бюджету 12,9 тис. гривень.

✓ **Нерезультативне використання коштів Фонду**

У Дніпропетровській області оглядами встановлено **нерезультативне використання коштів ДФРР** на загальну суму **2070,3 тис. гривень**.

Так, оглядом виконаних робіт на об'єкті «Капітальний ремонт опорної школи №1 в м. Перещепине Новомосковського району, Дніпропетровської області», проведеним **30.03.2021** за участі представника генпідрядника ТОВ «СК «Стройінвест», встановлено, що об'єкт повністю збудований і експлуатується, проте сервер 19 Racr ZU IC232 2x1 Gbe E3-1230V6 вартістю 114,6 тис. грн, у т. ч. ПДВ, не підключений до комп'ютерних мереж школи та з **2019 року** не використовується за призначенням. Зазначене свідчить про **нерезультативне використання 114,6 тис. грн коштів Фонду** на придбання цього обладнання.

За результатами обстеження реконструкції будівлі СЗШ №105 Дніпровської міськради встановлено, що з **жовтня 2019 року** не змонтовано та майже 1,5 роки не використовується вартісне устаткування для кухні за 40 найменуваннями (зокрема, електричні сковороди, плита з духовою шафою, котел; шафа жарочна; привід універсальний до овочерізки, м'ясорубки; шафа холодильна; машина сушильна) в кількості 53 одиниці вартістю **1 955,7 тис. грн**, що свідчить про **нерезультативне використання коштів Фонду** на його придбання.

✓ У **Донецькій області** розпорядженням голови Донецької ОДА від 08.06.2018 № 747/5-18 затверджено інвестиційний проєкт «Будівництво водогону до сіл та селищ Срібненської та Новоєлизаветівської сільських рад Покровського (Красноармійського) району від Селидівського водогону Д=600 мм № 2» та визначено розпорядника коштів – Покровська РДА.

Відповідно до анотації проєкту, розміщеної на сайті ДФРР (<http://dfrr.minregion.gov.ua/Project-annotation?PROJT=18819>), передбачалось будівництво водогону протяжністю 43 км від Селидівського водогону Д = 600 мм № 2, який забезпечить питною водою мешканців 17 сіл та селищ Покровського району, в яких проживає до 10 тисяч осіб. Також цей проєкт дає можливість у

подальшому підключити до питного водопостачання мешканців сіл Великоновосілківського району з чисельністю близько 5 тисяч осіб.

Згідно з пояснювальною запискою до ПКД цього проєкту технічними рішеннями передбачено будівництво **магістрального водоводу до населених пунктів** (на їх окраїнах), в кошторисній документації закладено вартість магістрального водоводу. Водночас будівництво мережі водоводів у межах населених пунктів та підключення до кінцевих споживачів проєктом не передбачено. Отже, без одночасного будівництва мережі водоводів у кожному населеному пункті, мети реалізації у встановлені інвестиційним проєктом строки не могло бути досягнуто.

На час проведення аудиту (на 01.04.2021) пройшло **більше 16 місяців** з моменту отримання сертифіката про прийняття в експлуатацію закінченого будівництвом об'єкта (24.12.2019), але введення побудованого об'єкта в експлуатацію, прийняття на баланс та відкриття водогону **не здійснено**.

За інформацією Покровської РДА, для повноцінного функціонування системи водопостачання в 6 населених пунктах Срібненської та Новоєлизаветівської селищних рад потрібне додаткове залучення фінансових ресурсів в обсязі 110 259,3 тис. грн, джерела фінансування якого ще не визначені, а для 11 населених пунктів навіть не встановлена вартість будівництва водопровідних мереж.

Отже, через неузгодженість дій керівництва Покровської РДА та Донецької ОДА, незабезпечення комплексного підходу при реалізації проєкту, на який спрямовано кошти Фонду в сумі 61661,2 тис. грн, **запланованих цілей** – надання якісних послуг з питного водопостачання майже 10 тисячам осіб – **не досягнуто**, що свідчить про **нерезультативне використання** бюджетних коштів.

✓ У **Львівській області** проведеним 22.03.2021 оглядом на об'єкті «Будівництво приблокованого спортивного комплексу КЗ ЛОР «Бродівський педагогічний коледж імені Маркіяна Шашкевича» м. Броди Львівської області» Коригування» встановлено, що не змонтовано та не використовується придбане та оплачене у грудні 2019 року за рахунок коштів Фонду обладнання (38 найменувань) на загальну суму **2 616,6 тис. грн** (з ПДВ), яке вже **понад 15 місяців** знаходиться на зберіганні в підрядника ПП «Промтехімпекс», що є **нерезультативним використанням** коштів Фонду на придбання цього майна. Зокрема, не використовуються три припливні установки (для басейну) на суму 2032,0 тис. гривень.

✓ Оглядом реконструкції приміщення школи Балтського НВК № 3 (**Одеська область**) встановлено, що устаткування ліфта пасажирського (вантажопідйомність 400 кг) вартістю **733,0 тис. грн** та підйомника вартістю **125,4 тис. грн**, придбане підрядником ТОВ «ЮНІВЕРСІБУТ» згідно з актом від **21.12.2019** № 10, на момент завершення аудиту (**21.05.2021**) в будівлі школи не змонтоване (будівельна готовність 32 відс.), а майже півтора року недбайливо

зберігається в підсобному нескладському приміщенні (гаражі), чим створено ризики пошкодження або некомплектності майна.

✓ У **Харківській області** реконструкція банку для потреб ДНЗ (розпорядник ДКБ Харківської ОДА) проведена за ПКД, розробленою ТОВ «Харківбудсервіс», яка не передбачає влаштування огорожі на опалювальні пристрої (радіатори). Це суперечить пункту 8 розділу V Санітарного регламенту для дошкільних навчальних закладів²⁶ і стало однією з причин невикористання об'єкта за призначенням – попри завершення будівельно-монтажних робіт у грудні **2019 року** станом на квітень 2021 року декларація про готовність об'єкта до експлуатації до органу архітектурно-будівельного контролю не подана.

У цілому реалізація вказаного інвестиційного проєкту на час проведення аудиту триває майже 5 років – з вересня 2016 року, заплановано – три роки. Відповідно, соціального ефекту від використання коштів державного бюджету, спрямованих на улаштування бетонної підлоги, сходових маршів, майданчиків та тіньових навісів над ними, влаштування території, не отримано, отже, бюджетні кошти у сумі 28 764,5 тис. грн (в т. ч. кошти Фонду у 2019 році – **7311,1 тис. грн**) використано **нерезультативно**.

4.3. Дотримання законодавства про публічні закупівлі, містобудівну діяльність, регіональну політику та бухгалтерський облік

За результатами аудиту встановлено інших (нефінансових) порушень на загальну суму **1 610,5 млн грн**, з них порушення законодавства про публічні закупівлі – **557,3 млн грн**, про містобудівну діяльність – **353,1 млн грн**, процедурні порушення Порядку відбору проєктів № 196 (внесення проєктів без ПКД і проєкту землеустрою, неналежне співфінансування тощо) – **321,8 млн грн**, порушення правил ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності – **378,3 млн гривень**.

✓ Порушення законодавства з питань публічних закупівель

У **Львівській області** аналізом оприлюдненої на вебсайті КП «Технагляд» пропозиції переможця торгів – ПП «Промтехімпекс» за об'єктом «Будівництво приблокованого спортивного комплексу КЗ ЛОР «Бродівський педагогічний коледж імені Маркіяна Шашкевича» Коригування» встановлено, що ця пропозиція не відповідає вимогам, встановленим у технічному завданні тендерної документації замовника, а саме у ній немає 12 найменувань робіт, які зазначені у розділі I «Земляні роботи» технічного завдання, що є додатком 2 до тендерної документації, виконання яких передбачено затвердженою проєктною документацією на об'єкт будівництва.

²⁶ Санітарний регламент для дошкільних навчальних закладів, затверджений наказом Міністерства охорони здоров'я України від 24.03.2016 № 234 та зареєстрований у Міністерстві юстиції України 14.04.2016 за №563/28693 .

Враховуючи зазначене, тендерний комітет КП «Технагляд» (голова тендерного комітету – в. о. директора Вовкунович І. І.) повинен був на підставі пункту 4 частини першої статті 30 Закону № 922 (у редакції, чинній до 19.04.2020) відхилити тендерну пропозицію ПП «Промтехімпекс» як таку, що не відповідає вимогам тендерної документації. Натомість 21.08.2019 в електронній системі публічних закупівель www.prozorro.gov.ua опубліковано повідомлення про намір укласти договір з учасником ПП «Промтехімпекс», ціна договору – 83 503,9 тис. гривень.

Крім того, КП «Технагляд» додатковою угодою № 1 від 11.10.2019 до договору № 2-БР від 25.09.2019 змінено істотні умови цього договору, а саме порядок здійснення розрахунків за ним – додано можливість здійснення замовником попередньої оплати, можливість застосування якої не передбачено умовами тендерної документації закупівлі UA-2019-07-26-000646-с та договором № 2-БР від 25.09.2019, чим не дотримано вимоги частини четвертої статті 36 Закону № 922 (у редакції до 19.04.2020): істотні умови договору про закупівлю не можуть змінюватися після його підписання до виконання зобов'язань сторонами в повному обсязі, крім випадків, визначених у пунктах 1-8 частини четвертої статті 36 цього Закону. Згідно з пунктом 5 Загальних умов підряду № 668 однією з істотних умов договору підряду є порядок розрахунків за виконанні роботи.

Як наслідок, КП «Технагляд» 05.11.2019 проведено попередню оплату ПП «Промтехімпекс» на загальну суму 7 853,0 тис. грн, у тому числі за рахунок коштів Фонду (загальний фонд) – 1 000,0 тис. грн, спеціального фонду – 1 057,0 тис. гривень.

Отже, з порушеннями законодавства проведено процедур публічних закупівель на **83 503,9 тис. гривень**.

✓ В **Одеській області** тендерний комітет Центру обслуговування Захарівської сільради визначив переможцем відкритих торгів із закупівлі робіт з капітального ремонту будівлі навчально-виховного комплексу «Загальноосвітній навчальний заклад І-ІІІ ступенів – дошкільний навчальний заклад» ТОВ «СТРОЙСЕРВІС ЮГ», хоча пропозиція цього товариства за низкою складових не відповідала технічному завданню тендерної документації.

Зокрема, пункт 106 технічного завдання додатка 2 до тендерної документації містить вимогу щодо наявності матеріалу «Дріт сталевий низьковуглецевий різного призначення оцинкований діаметр 3,0 мм» у кількості 206,288 кілограма. Всупереч цьому ТОВ «СТРОЙСЕРВІС ЮГ» у пункті 106 розділу V «Покрівля (водостічна система)» (файл в пропозиції «2.1.1-2.pdf») локального кошторису зазначено про використання 206,288 тонн цього матеріалу. У результаті вартість дроту у локальному кошторисі учасником визначена в сумі **5 858,2 тис. грн**, хоча згідно з технічним завданням вартість 206,288 кг дроту становить лише **5,86 тис. грн**, що у **1000 разів** менше.

Враховуючи низку суттєвих невідповідностей пропозиції ТОВ «СТРОЙСЕРВІС ЮГ» вимогам тендерної документації та рішення постійно діючої колегії АМКУ від 04.10.2019 №14300-р/пк-пз, тендерний комітет Центру обслуговування Захарівської сільради під головуванням Мички Г. В. мав відхилити пропозицію ТОВ «СТРОЙСЕРВІС ЮГ» на підставі пункту 4 частини першої статті 30 Закону № 922 як таку, що не відповідає вимогам тендерної документації. Натомість тендерним комітетом 19.09.2019 опубліковано в електронній системі публічних закупівель www.prozorro.gov.ua повідомлення про намір укласти договір з учасником ТОВ «СТРОЙСЕРВІС ЮГ». Договір про закупівлю укладено між Центром обслуговування та ТОВ «СТРОЙСЕРВІС ЮГ» від 07.10.2019 № 287 на суму **59 981,0 тис. грн** (вид договірної ціни – тверда).

✓ У м. Києві КП «Спортивний комплекс» за результатами торгів укладено договір підряду від 31.08.2020 № 3108 з ТОВ «МОСТИЦЬКИЙ 2» на загальну суму 97 116,9 тис. грн (в т. ч. кошти Фонду – **27 774,1 тис. грн**), пунктом 5.5 якого передбачено попередню оплату. Цей пункт договору не міститься в проєкті договору, який був додатком до тендерної документації, а також у тендерній пропозиції ТОВ «МОСТИЦЬКИЙ 2».

Отже, умови договору підряду від 31.08.2020 № 3108 відрізняються від змісту тендерної пропозиції за результатами електронного аукціону, чим порушено вимоги частини четвертої статті 41 Закону № 922. Має місце укладення з учасником, який став переможцем процедури закупівлі, договору про закупівлю, умови якого не відповідають вимогам тендерної та/або тендерної пропозиції переможця процедури закупівлі, за що статтею 164¹⁴ КУпАП передбачена відповідальність.

Довідково. Протокол про адміністративне правопорушення за статтею 164¹⁴ КУпАП складено стосовно директора КП «Спортивний комплекс» Касаткіна А. А.

✓ Аудитом у КП «Житлоінвестбуд-УКБ» встановлено, що до актів вартості устаткування, що придбавається виконавцем робіт (СТ «ІНБУД») за договором підряду від 05.06.2018 № 4/1251 за об'єктом «Реконструкція легкоатлетичного манежу вищої спортивної майстерності (із збереженням функції) на проспекті Павла Тичини, 18 у Дніпровському районі м. Києва», укладеним з динамічною договірною ціною, **включено, придбано й оплачено за рахунок коштів Фонду медичне обладнання, що не передбачене затвердженою ПКД та договором на загальну суму 1 413,6 тис. грн (з ПДВ).** Цим порушено умови пункту 1.2 вказаного договору: обсяги робіт, які підлягають виконанню за цим договором, **включають** будівельні роботи, пусконаладжувальні роботи, **придбання устаткування, передбаченого проєктом**, встановлення устаткування, виконання інших робіт, передбачених проєктно-кошторисною документацією і додатком 1 до договору.

До аудиту надано звернення директора школи вищої спортивної майстерності Резанова Є. від **31.10.2019** на адресу КП «Житлоінвестбуд-УКБ» з проханням придбати медичне обладнання для реабілітації спортсменів збірної України, до якого долучено перелік обладнання із зазначенням, зокрема, найменування (26 найменувань), кількості (42 од.), ціни обладнання та виробника.

Також надано протокол наради щодо завершення реконструкції легкоатлетичного манежу (**04.11.2019**), затверджений заступником голови КМДА Непопом В. І., в якому зазначено: за результатами наради вирішено, враховуючи необхідність створення умов для надання медичної допомоги спортсменам під час тренування або змагань, а також їх відновлення та реабілітації, погодити придбання зазначеного обладнання; проєктній організації ПП «ТАМ «Арх-дизайн Бюро» врахувати зазначене обладнання в проєктно-кошторисній документації на стадії «робоча документація», а замовнику будівництва КП «Житлоінвестбуд-УКБ» забезпечити придбання та поставку на об'єкт обладнання згідно з переліком за рахунок економії коштів, виділених на реконструкцію манежу, без збільшення загальної кошторисної вартості об'єкта.

Аналізом наданих до аудиту документів щодо закупівлі медичного обладнання встановлено, що КП «Житлоінвестбуд-УКБ» придбано це обладнання з недотриманням положень частини сьомої статті 2 та статті 3 Закону № 922 (в редакції станом на 01.01.2019), якою заборонено придбання товарів, робіт і послуг до/без проведення процедур, визначених цим Законом, а також положень частини першої статті 193 ГКУ та пункту 1.2 договору від 05.06.2018 № 4/1251.

✓ Недотримання законодавства з питань містобудівної діяльності

У 2019–2020 роках роботи на об'єкті «Реконструкція нежитлових приміщень універсальної концертної зали існуючої будівлі в м. Вінниці» виконані на замовлення ДКБ Вінницької ОДА на загальну суму **3988,1 тис. грн** (в т. ч. за рахунок Фонду – 3615,3 тис. грн) **без дозволу** на виконання будівельних робіт, тобто всупереч вимогам пункту 3 частини першої статті 34 Закону № 3038 та пункту 5 Порядку № 466.

У порушення частини сьомої статті 37 Закону № 3038 та пункту 33 Порядку № 466 без внесення змін до дозволу на виконання будівельних робіт **КП «Солом'янка-Сервіс»** у 2019–2020 роках здійснено видатки на реконструкцію з добудовою школи № 22 на загальну суму 234 464,5 тис. грн, з якої за **рахунок коштів ДФРР – 95 617,8 тис. гривень**. Існує високий ризик неотримання документації щодо введення об'єкта в експлуатацію.

ДКБ Вінницької міськради в порушення вимог пункту 3 Порядку № 995 за об'єктом «Добудова головного корпусу клінічної лікарні швидкої медичної допомоги в м. Вінниці» до титулів об'єктів будівництва **не внесено змін до їх показників** за процедурою, передбаченою вказаним порядком, за умови коригування договірних зобов'язань (зокрема, зміни генпідрядної організації з

ТОВ «КБК» на ТОВ «Вінницябуд» у 2019 році), а також щодо показників капітальних вкладень на 2020 рік (за рахунок коштів державного та місцевого бюджетів) таким об'єктом. За укладеними з підрядною організацією ТОВ «Вінницябуд» договорами по цьому об'єкту оплачено вартість виконаних робіт у загальній сумі **38 232,2 тис. гривень**.

✓ У місті Дніпрі в порушення пункту 2 Порядку здійснення авторського нагляду під час будівництва об'єкта архітектури, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 11.07.2007 № 903, на **3-х об'єктах авторський нагляд** за виконанням будівельних робіт²⁷ вартістю **43 453,5 тис. грн**, проведених в 2019 році за кошти Фонду, **не здійснювався**, зокрема щодо реконструкції СЗШ №№ 105, 124, ДНЗ № 200.

У м. Києві **КК «Київавтодор»** за результатами переговорної процедури закупівлі уклала з ТОВ «Інститут «Київдормістпроект» договір від 06.03.2020 № ТКДМП-1604/А про здійснення авторського нагляду, проте **авторський нагляд** на об'єкті «Будівництво дороги між вул. О. Довбуша та Броварським проспектом м. Києва» інститутом **не здійснювався** (акти надання послуг не підписувалися; оплата не здійснювалася; на сайті Prozorro 05.01.2021 розміщено звіт про виконання договору, де у полі «Причини розірвання договору» зазначено «Вважати таким, що припинив свою дію»).

На об'єкті **реконструкції легкоатлетичного манежу школи вищої спортивної майстерності** в м. Києві технічний нагляд протягом 2018–2019 років здійснював працівник **КП «Житлоінвест-УКБ»** Гурін В. В., який на час аудиту не мав дійсного кваліфікаційного сертифіката інженера технічного нагляду І категорії на виконання відповідних робіт щодо об'єктів будівництва класу наслідків (відповідальності) СС2 (середні наслідки), а мав лише сертифікат інженера технічного нагляду, який не передбачає виконання робіт на таких об'єктах (СС1-СС3). З огляду на зазначене, КП «Житлоінвестбуд-УКБ» з недодержанням вимог законодавства у сфері містобудівної діяльності коштом місцевого бюджету оплачено роботи з технічного нагляду на загальну суму **5967,4 тис. гривень**.

✓ У порушення вимог абзацу четвертого пункту 4 Порядку № 560 проєктну документацію на об'єкт «Школа № 41 у смт Брюховичі - реконструкція з розширенням» із загальною кошторисною вартістю 126 755,5 тис. грн затверджено у 2018 році Брюховицькою селищною радою, а не Львівською ОДА. Титул на цей об'єкт затверджено селищним головою смт Брюховичі (замість Львівською ОДА) та погоджено першим заступником голови Львівської ОДА (замість Мінрегіону), що суперечить пункту 6 Постанови № 995. У 2019 році Брюховицькою селищною радою (розпорядник нижчого рівня у мережі Львівської ОДА) використано на цей об'єкт **5 000,0 тис. грн** коштів Фонду.

²⁷Договори про здійснення авторського нагляду не укладалися, авторський нагляд не проводився, журнали авторського нагляду на об'єктах не велися.

✓ Аналізом договорів підряду від 27.05.2019 № 139/19 та від 25.08.2020 № 191/20 про виконання робіт з реконструкції Наталинського НВК, укладених **Наталинською сільською радою** (Харківської область), встановлено, що замовником і підрядником не дотримано вимог пункту 5 Загальних умов підряду № 668: в договорах не зазначено істотних умов щодо страхування ризиків випадкового знищення або пошкодження об'єкта будівництва.

Пунктом 3.3 договору про будівництво дитячого садка на 190 місць в смт Авангард Овідіопольського району, укладеного **Авангардівською селищною радою** (Одеська область) з ТОВ «ВЕСТТ» на суму **56 512,6 тис. грн**, визначено, що підрядник гарантує можливість експлуатації об'єкта відповідно до договору протягом гарантійного строку, який становить **два роки** від дня прийняття об'єкта замовником. Гарантійний строк продовжується на час, протягом якого об'єкт не міг експлуатуватись внаслідок недоліків, за які відповідає підрядник. Істотна умова договору в частині гарантійного строку не відповідає вимогам частини першої статті 884 ЦКУ та пункту 103 Загальних умов підряду № 668, згідно з якими гарантійний строк виконання робіт за договором будівельного підряду становить **10 років** від дня прийняття об'єкта замовником, якщо більший гарантійний строк не встановлено договором або законом.

На етапі планування та затвердження тендерної документації тендерний комітет **КП «Спортивний комплекс»** допустив порушення вимог частини першої статті 884 ЦКУ, пункту 103 Загальних умов підряду № 668, а також пункту 3.6 розпорядження Київської міської державної адміністрації від 26.06.2018 № 1115 щодо гарантійних строків експлуатації реконструйованої будівлі фізкультурно-оздоровчого комплексу у Дніпровському районі м. Києва.

Так, пунктом 3.6 зазначеного розпорядження визначено, що під час укладання договору підряду на виконання робіт слід обов'язково передбачити умови щодо надання підрядною будівельною організацією гарантії якості виконаних робіт та встановити гарантійний строк експлуатації об'єкта **не менше ніж 10 років**, але у додатку 1 до тендерної документації визначено форму тендерної пропозиції, де зазначено гарантійний термін експлуатації об'єкта будівництва **5 років**.

Відповідно до пояснення голови тендерного комітету КП «Спортивний комплекс» П. О. П. в тендерній документації допущено технічну помилку в частині гарантійних зобов'язань, у зв'язку з чим укладено додаткову угоду про збільшення гарантійних зобов'язань до **десяти років**, але на час завершення аудиту такої угоди контрольній групі Рахункової палати не надано.

✓ Результати аудиту, проведеного у **Вінницькій області**, засвідчили наявність ризиків втрати наданих підрядниками гарантійних зобов'язань через неможливість звернення експлуатуючих організацій до виконавців робіт. При цьому гарантійні зобов'язання чи гарантійні листи балансоутримувачам ДКБ Вінницької міськради у періоді, що перевірявся, не передавались.

Так, договорами, укладеними ДКБ Вінницької міськради з підрядними організаціями, передбачено гарантійні строки експлуатації об'єктів та порядок усунення виявлених недоліків протягом 10 років після прийняття об'єкта, проте **облік гарантійних зобов'язань ДКБ Вінницької міськради не ведеться**, термін зберігання договорів становить 5 років, що **унеможливорює звернення до підрядників у разі встановлення недоліків** під час експлуатації об'єктів у гарантійний період (понад 5 років).

Враховуючи, що об'єкти будівництва передані на баланс відповідним експлуатуючим організаціям, балансоутримувачам тощо (зокрема, органу управління освіти та закладам освіти Вінницької міської ради), існують ризики втрати гарантійних зобов'язань підрядних організацій, оскільки ліквідація дефектів за власний рахунок підрядних організацій передбачена за письмовою вимогою замовника (ДКБ Вінницької міськради), а можливість звернення експлуатуючої організації (балансоутримувача) у вказаних договорах не визначена.

При цьому гарантійні зобов'язання щодо терміну експлуатації, які прописані в усіх договорах підряду за кожним об'єктом будівництва, балансоутримувачам (експлуатуючим організаціям) ДКБ Вінницької міськради у періоді, охопленому аудитом, не передані, оскільки така передача договірними зобов'язаннями з підрядними організаціями не передбачена.

Експлуатуючим організаціям на баланс передається готовий об'єкт, при цьому перелік та характер робіт, виконаних за договором підряду, не конкретизуються. Таких відомостей також немає у технічних паспортах об'єктів, які у періоді, що перевірявся, фінансувались за рахунок коштів Фонду та співфінансування з міського бюджету.

Отже, у разі встановлення експлуатуючими організаціями протягом гарантійного строку дефектів, є ризик, що такі дефекти залишаться поза увагою ДКБ Вінницької міськради – замовника будівництва (відповідно до умов договорів підрядними організаціями розглядаються претензії щодо якості виконаних будівельних робіт саме замовника). Як наслідок, створюються ризики додаткових фінансових навантажень на місцевий бюджет при усуненні таких дефектів у подальшому під час експлуатації об'єктів будівництва.

✓ У КП «Житлоінвест-УКБ» встановлено, що в порушення підпункту **6.3.1 ДСТУ Б Д.1.1-1:2013 кошториси** (додаток 1 до договору від 05.06.2018 № 4/1251), **якими визначено вартість робіт**, узгоджену сторонами (замовником та підрядником) та обумовлену у **договорі підряду** у сумі 215 116,2 тис. грн та **додатковій угоді** від 12.12.2019 № 10 у сумі 201 496,2 тис. грн, **сторонами не склалися і не підписувалися**. Це також є порушенням пункту 15 Загальних умов підряду № 668: у договорі підряду **сторони зобов'язані визначити, зокрема, склад та обсяги робіт**, які передбачені проектною документацією та підлягають виконанню підрядником.

Висновки до розділу IV

Результати аудиту засвідчують низький рівень законності і ефективності використання коштів Фонду і співфінансування з місцевих бюджетів у 2019 і 2020 роках.

Використання коштів з порушенням законодавства встановлено на **20** об'єктах (із 27, де проведено аудит) в усіх 7 охоплених аудитом регіонах, на загальну суму **81,0 млн грн**, серед них: попередня оплата з недотриманням норм законодавства – 25,7 млн грн, оплата невиконаних робіт і невикористаних матеріалів – 18,5 млн грн, завищення вартості матеріалів і обладнання, встановленої договірною ціною, – 5,1 млн грн, здійснення з порушенням законодавства проміжних і кінцевих платежів – 5,6 млн грн, оплата робіт, не передбачених ПКД, – 8,2 млн гривень. На **14** об'єктах виявлено порушення, якими заподіяно матеріальної шкоди (збитків) державі на загальну суму **21,5 млн гривень**.

На **19** об'єктах встановлено факти **неефективного використання коштів** Фонду і співфінансування з місцевих бюджетів на загальну суму **298,2 млн грн**, (у т. ч. неекономне використання – 28,3 млн грн, непродуктивне – 13,9 млн грн, нерезультативне – 256,0 млн. гривень).

Крім того, встановлено здійснення з порушеннями законодавства публічних закупівель (визначення переможцем суб'єкта господарювання, пропозиція якого не відповідає тендерній документації; укладання договорів з недотриманням вимог тендерної документації) на **557,3 млн грн**, виконання з порушенням законодавства з питань містобудівної діяльності проєктних, будівельних робіт, авторського та технічного нагляду (виконання будівельних робіт без відповідних дозволів; нездійснення авторського нагляду; проведення технічного нагляду особами без відповідних кваліфікаційних сертифікатів; заниження у договорах підряду гарантійних строків експлуатації об'єктів будівництва; невизначення в договорах умов страхування ризиків випадкового знищення або пошкодження об'єктів будівництва) на **353,1 млн грн**, проведення з недотриманням відповідних нормативно-правових актів відбору, погодження і співфінансування проєктів регіонального розвитку (внесення проєктів без ПКД та проєкту землеустрою, недотримання нормативу співфінансування) на **321,8 млн грн**, порушення правил ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності (заниження в обліку вартості активів) на **378,3 млн гривень**.

Встановлено **24 порушення**, якими заподіяно матеріальної шкоди (збитків) державі, що мають ознаки **кримінальних правопорушень**, з них: неналежне виконання службовою особою своїх службових повноважень через несумлінне ставлення до них за частиною першою статті 367 ККУ – **3**, за частиною другою статті 367 ККУ – **18**; привласнення, розтрата або заволодіння чужим майном службовою особою шляхом зловживання службовим становищем за частиною другою статті 191 ККУ – **5**, за частиною четвертою статті 191 ККУ – **4**,

за частиною п'ятою статті 191 ККУ – **3**; службове підроблення за частиною першою статті 366 ККУ – **4**, за частиною другою статті 366 ККУ – **8**.

Загалом Мінрегіоном та Вінницькою, Дніпропетровською, Донецькою, Львівською, Одеською, Харківською обласними і Київською міською державними адміністраціями та окремими органами місцевого самоврядування у 2019–2020 роках не забезпечено повного і результативного використання 21 відс. (за розрахунками контрольної групи)²⁸ коштів Фонду.

V. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ НАСЛІДКИ ВИКОНАННЯ БЮДЖЕТНОЇ ПРОГРАМИ

У **2019** році кошти Фонду і співфінансування з місцевих бюджетів спрямовувалися на реалізацію 683 проєктів, у **2020** році – 469. У планові терміни в 2019 році завершено **193 проєкти** (45 відс. впровадження), у 2020 році – **257** (70 відс.), що дало змогу **вирішити окремі проблемні питання** й одержати позитивні соціально-економічні результати для окремих територій.

Відомості щодо кількості проєктів регіонального розвитку, завершених у 2019–2020 роках, наведено в табл. 3.

Таблиця 3

Кількість проєктів регіонального розвитку, завершених у 2019–2020 роках

Напрями використання коштів	Період		Напрями використання коштів	Період	
	2019 рік	2020 рік		2019 рік	2020 рік
 школи	40	93	 об'єкти культури	7	9
 дитячі садки	20	51	 об'єкти спорту	39	63
 лікарні і соцзахист	33	24	 об'єкти водопостачання	16	5
інші об'єкти (об'єкти дорожньої інфраструктури, енергопостачання, ЦНАП, спектр транспорт тощо)	38	12	Всього по Україні	193	257

Зокрема, у 2019 і 2020 роках будівництвом завершено відповідно 40 і 93 школи, 20 і 51 дитячий садочок, 33 і 24 об'єкти охорони здоров'я та соціального захисту, 7 і 9 об'єкти культури, 39 і 63 спортивних об'єкти.

²⁸ Розрахунок: $[1683,9 \text{ млн грн (не використано у 2019 році)} + 529,1 \text{ млн грн (не використано у 2020 році)} + 21,5 \text{ (збитки)} + 298,2 \text{ млн грн (неефективне використання)}] / 12070,0 \text{ млн грн (уточнені бюджетні призначення 2019-2020 року)} = 20,98 \text{ відсотків.}$

Водночас навіть **через рік і більше** після завершення строку реалізації проєктів завершені будівництвом об'єкти у непоодиноких випадках **не введенні в експлуатацію** (не мали сертифікатів про прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів).

Так, реконструкцію комунального закладу Львівської обласної ради «Західноукраїнський спеціалізований дитячий медичний центр» (лікарня, поліклініка, гаражі, система теплопостачання та тепловий пункт) в рамках впровадження комплексних заходів з енергозбереження та енергоефективності (кошторисна вартість 35,9 млн грн) завершено у 2018 році, а документи про введення в експлуатацію цього об'єкта отримано лише у квітні 2020 року.

Реконструкцію адмінбудинку з розміщенням приміщень сільської ради, музичної школи, відділення зв'язку й амбулаторії в с. Гірне Стрийського району Львівської області (кошторисна вартість 12,2 млн грн) завершено у 2018 році, а звернення на отримання документа про прийняття в експлуатацію закінченого будівництвом об'єкта надіслано органу архітектурно-будівельного контролю тільки через три роки (31.02.2021).

Яскравим прикладом неналежної експлуатації закінчених будівництвом об'єктів є **реконструкція легкоатлетичного манежу Київської міської школи вищої спортивної майстерності** (далі – КМШВСМ).

Замовником КП «Житлоінвестбуд-УКБ» та підрядником СП «ІНБУД» закінчений будівництвом (реконструкцією) манеж, на який у 2019 році спрямовано 36,9 млн грн коштів Фонду, передано експлуатуючій організації – КМШВСМ 29.12.2020²⁹, тобто через рік після отримання 03.12.2019 сертифіката про прийняття об'єкта в експлуатацію, а право на закріплення майна³⁰ (оперативне управління) КМШВСМ отримано у червні 2021 року (наказ Департаменту комунальної власності м. Києва Київської міської ради (КМДА) від 02.06.2021 № 311, далі – наказ № 311), тобто через 1,5 року після отримання відповідного сертифіката.

Водночас станом на **09.07.2021** (дата завершення аудиту) **вимоги наказу № 311 не виконано**: об'єкт реконструкції на баланс КМШВСМ не поставлено, зміну первісної (переоціненої) вартості необоротних активів у визначеному законодавством порядку не здійснено, заходів для реєстрації речових прав на нерухоме майно не вжито.

На час завершення аудиту не функціонують змонтовані в будівлі КМШВСМ системи припливно-витяжної вентиляції, комплектної автоматики

²⁹ Авізо № 128 від 29.12.2020, підписане директором КП «Житлоінвестбуд-УКБ» Акімовим О. В., головним бухгалтером Баженовою І. В. та директором КШВСМ Резановим Є. А., та акт приймання-передачі вартості виконаних робіт по об'єкту від 29.12.2020.

³⁰ Усього 801 найменування загальною первісною та балансовою вартістю 79,8 млн грн, у тому числі обладнання, меблі та інвентар – 64,75 млн гривень.

індивідуальних теплових пунктів, комплексної диспетчеризації будівлі, у тому числі система своєчасного виявлення руйнування конструкції; не укладено договорів з профільними організаціями про обслуговування цих систем, що створює ризики щодо їх **пошкодження та псування**, на що субпідрядною організацією ТОВ «Українські інформсистеми» наголошено у листі від 11.03.2021 № 6 на адресу КП «Житлоінвестбуд-УКБ» і КМШВСМ.

Вибірковим оглядом (07.07.2021) встановлено, що обладнання³¹ **на суму 8,2 млн грн, або 25 відс. загальної вартості** оплаченого коштом Фонду (32,4 млн грн), за призначенням **не використовується**, що має ознаки **нерезультативного використання** коштів на його придбання.

Для створення умов для надання медичної допомоги спортсменам під час тренування або змагань, а також їх відновлення та реабілітації, за зверненням КМШВСМ за рахунок коштів Фонду придбано та поставлено медичного обладнання на суму 1 413,6 тис. грн, однак на час проведення аудиту дозвільних чи інших документів щодо провадження діяльності з медичної практики школа не має, що не дає можливості спортсменам в повному обсязі отримувати необхідну ліцензовану медичну допомогу у разі потреби.

✓ Під час аудиту Мінрегіоном здійснено моніторинг реалізації проєктів, які фінансувалися у 2016–2020 роках за рахунок коштів Фонду. Установлено, зокрема, що у **Вінницькій області** з 99 проєктів станом на 01.06.2021 завершено 68, або 68,7 відс., однак лише 31 об'єкт має необхідні сертифікати про прийняття закінчених будівництвом об'єктів в експлуатацію, у **Волинській** – з 62 проєктів завершено 50 (80,6 відс.), з яких лише 40 мають необхідні сертифікати, **Київській** – з 44 проєктів завершено 33 (75 відс.), з них тільки 20 мають необхідні сертифікати.

✓ У планові терміни **не завершено у 2019 році 237 проєктів, або 55 відс. загальної кількості** затверджених проєктів, що передбачалися до завершення (430 проєктів), у 2020 році – **108, або майже 30 відс. передбачених до завершення** (365 проєктів).

Основними причинами невчасного завершення проєктів були суттєве збільшення вартості під час реалізації та недостатність співфінансування з місцевих бюджетів.

Зокрема, у **Чернівецькій області** кошторисна вартість проєкта «Будівництво водогону та водонапірних башт в м. Хотин Чернівецької області», який мав строк реалізації 2017–2019 роки, зросла з 14,8 до 50,4 млн грн, тобто на 35,6 млн гривень. У **Тернопільській області** кошторисну вартість заміни

³¹ Масажні ліжка 2 шт., напівавтоматичний зовнішній дефібрилятор, доріжка алюмінієва для фехтування, ядра змагальні 30 шт., система фотофінішу, система виявлення фальшстарту, системи старту і фальшстарту, суддівська вишка, борти 120 шт., штанга Eleiko 190 кг – 5 шт., котушка Міленіум Фаверо в металевому корпусі – 40 шт., комплект апарат Фаверо FA – 10 шт.

теплотрас у головному корпусі Збаразької центральної районної комунальної лікарні протягом 2018–2019 років внаслідок коригування проєкту збільшено з 9,9 млн грн на 15,0 млн гривень.

✓ Через неухвалення органами місцевого самоврядування рішень про виділення необхідних коштів співфінансування зупинено реалізацію окремих проєктів регіонального розвитку з високим ступенем будівельної готовності.

Зокрема, у 2019 році зупинено такі проєкти: у **Тернопільській області** – «Водопровідні споруди смт Мельниця-Подільська – будівництво» (передбачений строк реалізації 2015–2018 роки; будівельна готовність – 75 відс.; обсяг співфінансування, якого не вистачає для завершення проєкту, – 1,0 млн грн) та «Центр культури і дозвілля с. Ласківці відділу культури Теребовлянської міської ради – капітальний ремонт будівлі» (передбачений строк реалізації 2018–2020 роки; будівельна готовність – 94 відс.; обсяг співфінансування, що не вистачає для завершення проєкту, – 0,7 млн гривень).

Подібно у **2020 році** зупинено проєкти: у **Донецькій області** – «Пологовий будинок у м. Слов'янську – реконструкція (удосконалення перинатальної допомоги мешканцям м. Слов'янська шляхом впровадження новітніх технологій)» (передбачений строк реалізації 2017–2020 роки; будівельна готовність **98 відс.**; необхідно 3,0 млн грн); у **Закарпатській** – «Лютянська загальноосвітня школа I–III ступеня Великоберезнянської районної ради у с. Люта Великоберезнянського району – реконструкція системи теплопостачання та заходи з енергозбереження» (передбачений строк реалізації 2020 р.; будівельна готовність **85 відс.**; необхідно 0,14 млн грн) та «Будівля клубу в с. Мокра Перечинського району – реконструкція під соціально-культурний центр (клуб, бібліотека, фельдшерсько-акушерський пункт)» (передбачений строк реалізації 2020 р., будівельна готовність **85 відс.**; необхідно 0,84 млн грн); у **Миколаївській** – «Дюкер через р. Південний Буг та магістральні мережі водопостачання мікрорайону Варварівка у м. Миколаєві – нове будівництво» (передбачений строк реалізації 2020 р., будівельна готовність **98 відс.**; необхідно 1,9 млн гривень).

Отже, витрачені на реалізацію цих проєктів у 2019 і 2020 роках кошти Фонду у сумі 21,8 та 68,1 млн грн відповідно використано нерезультативно, оскільки мети не досягнуто – проєкти у 2019 та 2020 роках не завершено.

✓ Крім того, взагалі не реалізовувалися у 2019 році **25 проєктів**, у 2020 році – **17**, на які розподілено кошти Фонду у сумі 235,5 млн грн та 56,3 млн грн відповідно. Серед таких проєктів будівництво загальноосвітньої школи на 198 учнів у с. Садове Арцизького району **Одеської області**, реалізація якого передбачалася у 2019–2020 роках, у 2019 році було виділено 45,9 млн грн

коштів Фонду. За інформацією Одеської ОДА³², надісланою на адресу Мінрегіону, причина невикористання цих коштів – **відсутність потреби у будівництві**.

На реконструкцію будівлі по вул. Могилевська, 1 в м. Лисичанську під розміщення Лисичанської міжрайонної державної лабораторії ветеринарної медицини Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів **в Луганській області** (реалізація 2019–2020 роки) передбачено 38,6 млн грн коштів Фонду. Розпорядника цих коштів визначено 15.11.2019, договір будівельного генпідряду № 92 укладено 27.12.2019, який 22.01.2020 розірвано у зв'язку з припиненням будівництва **через розірвання договору оренди** індивідуально визначеного (нерухомого або іншого) майна.

На реконструкцію Недригайлівської спеціалізованої загальноосвітньої школи I–III ступеня у смт Недригайлів **Сумської області** (реалізація 2018 – 2021 роки) передбачено 19,3 млн грн коштів Фонду. У зв'язку з невиконанням у 2020 році підрядною організацією ТОВ «Профт Буд Систем» зобов'язань, договір розірвано. Новий договір підряду 16.11.2020 укладено з компанією ТОВ «Будівельна компанія «КРОС». Дозвіл на початок будівельних робіт замовником отримано 08.12.2020. У зв'язку із закінченням бюджетного року, **будівельні роботи не розпочато**.

На капітальний ремонт штучної злітно-посадкової смуги КП «Аеропорт Черкаси Черкаської обласної ради» (реалізація 2018–2020 роки) передбачено 5,5 млн грн коштів Фонду (у тому числі 3,9 млн грн – на погашення кредиторської заборгованості), які надійшли замовникові 24.12.2020. З урахуванням цього та у зв'язку з несприятливими погодними умовами **роботи за проєктом у 2020 році не завершені**.

На будівництво спортивного плавального басейну у м. Надвірній **Івано-Франківської області** (реалізація 2020 р.) було передбачено 3,0 млн грн коштів Фонду, однак роботи на об'єкті не виконувалися **через незавершення тендерних процедур** у зв'язку з оскарженням рішення про визначення переможця іншим учасником процедури закупівлі та рішенням АМКУ про відхилення визначеного переможця.

У цілому результати аудиту засвідчили, що у 2019–2020 роках кошти Фонду використовувалися переважно на будівництво, реконструкцію та капітальний ремонт будівель шкіл, лікарень, дитячих садочків, об'єктів спортивної інфраструктури, центрів надання адміністративних послуг. У зазначеному періоді близько **70 відс.** коштів Фонду використано на проведення робіт з реконструкції та капремонту, тобто не на створення, а підтримку у справному стані існуючих споруд. Інвестиційні програми і проєкти

³² Лист від 24.01.2020 № 5247/4/01-23/602/2-20 за підписом заступника голови Одеської ОДА Д. Вашана.

регіонального розвитку, що мають на меті створення інфраструктури індустріальних та інноваційних парків, спрямування коштів Фонду на які у 2019 – 2020 році було передбачено частиною другою статті 24¹ БКУ, не затверджувалися та, відповідно, не фінансувалися (розпорядженням Кабінету Міністрів України від 12.04.2021 № 297-р (зі змінами, внесеними згідно з розпорядженням Кабінету Міністрів України № 660-р від 16.06.2021) для фінансування за рахунок коштів ДФРР у 2021 році затверджено 5 проєктів зі створення та облаштування індустріальних парків на суму 75,3 млн грн, або 1,7 відс. розподілених коштів).

Зазначене свідчить, що у 2019–2020 роках кошти Фонду на так звані «точки зростання» не спрямовувалися.

✓ На засіданні Кабінету Міністрів України 30.09.2020 Прем'єр-міністр України заявив: **«Щоб фонд був максимально дієвий та ефективний, його потрібно перезавантажити»**³³. Змінами до БКУ пропонується виділяти ресурси на регіональні стратегії, а не локально підтримувати з держбюджету різні проєкти без стратегій. «Наразі таких локальних проєктів приблизно 60 відсотків. Дуже часто профінансовані з фонду програми не відповідали Державній стратегії регіонального розвитку, що призвело до інфраструктурних «недобудов». Всім знайоме явище, коли школи, садочки, лікарні та маса інших соціальних об'єктів роками стоять недобудованими», – зауважив Прем'єр-міністр України.

За підсумками засідання Кабінетом Міністрів України схвалено проєкт Закону України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо підвищення ефективності використання коштів державного фонду регіонального розвитку» (реєстраційний № 4200 від 08.10.2020), але цей проєкт до Плану законопроектної роботи Верховної Ради України на 2021 рік, затвердженого постановою Верховної Ради України від 02.02.2021 № 1165, не включено.

Законопроектом передбачається розподіл коштів Фонду на три частини: найбільша з них – 50 відс., фінансуватиме винятково проєкти національного значення для реалізації Державної стратегії регіонального розвитку (аеропорти, морські порти, мости, модернізація залізничного сполучення та інші розвиткові проєкти); для реалізації регіональних стратегій спрямовуватиметься 30 відс. обсягу Фонду; ще 20 відс. – скеровуватиметься на розвиток громад і реалізацію локальних проєктів (освітлення, соціальні об'єкти, обладнання для комунальних установ).

Слід зазначити, що Міністр розвитку громад та територій України під час панельної дискусії на форумі «Україна 30. Трудові ресурси» 19.07.2021 повідомив, що протягом найближчих трьох років Уряд планує побудувати

³³ Реформа ДФРР передбачає фінансування проєктів за новим принципом, - Денис Шмигаль .<https://decentralization.gov.ua>.

інфраструктуру для 25 індустріальних парків коштом державного бюджету³⁴.

Заяви, зроблені керівниками Уряду і профільного міністерства, підтверджують висновок аудиторів про те, що у 2019–2020 роках не досягнуто головної мети видатків Фонду – підвищення рівня конкурентоспроможності регіонів, формування базису їх зростання, усунення регіональних диспропорцій у доступі населення до базових соціальних, комунальних та інших послуг.

ВИСНОВКИ

1. Міністерством розвитку громад та територій України (головний розпорядник коштів державного бюджету), Вінницькою, Дніпропетровською, Донецькою, Львівською, Одеською, Харківською обласними і Київською міською державними адміністраціями та окремими органами місцевого самоврядування у 2019–2020 роках не забезпечено повного і ефективного використання 21 відс. (за розрахунками контрольної групи Рахункової палати) коштів Фонду. Як наслідок, не реалізовано у заплановані терміни відповідно 237 та 108 проєктів регіонального розвитку, або 55 і 30 відс. їх загальної кількості, передбаченої до завершення.

1.1. Бюджетна програма за видатками 2019 року виконана в сумі 5,5 млрд грн, 2020 року – 4,4 млрд грн, що становить відповідно більше 76 і 89 відс. уточнених бюджетних призначень. До державного бюджету як невикористані за проєктами регіонального розвитку повернено у 2019 році майже 1,7 млрд грн, у 2020 році – 0,5 млрд грн, або 23 і 10 відс. уточнених бюджетних призначень.

За результатами аудиту у 7 регіонах, в яких касові видатки за бюджетною програмою становили 3,7 млрд грн, виявлено використання коштів з порушеннями законодавства на суму **81,0 млн грн**, з них порушень, якими заподіяно матеріальної шкоди (збитків) державі, – **21,5 млн грн** та неефективне використання **298,2 млн гривень**.

Зазначене спричинено нерелевантним та несвоечасним розподілом коштів Фонду за проєктами регіонального розвитку, недотриманням вимог законодавства при їх відборі для фінансування, необхідністю коригування ПКД, затримкою у виділенні асигнувань, нездійсненню або неналежним здійсненню авторського та технічного нагляду, незабезпеченням ефективного контролю на місцях за виконанням запланованих робіт і використанням коштів державного бюджету.

1.2. У результаті фінансування локальних проєктів регіонального розвитку, переважна більшість яких спрямовувалась на розв’язання нагальних соціальних питань, таких як будівництво, реконструкція та капітальний ремонт шкіл, лікарень, дитячих садочків, об’єктів спортивної інфраструктури, центрів

³⁴Посилання на матеріали форуму: <https://ukrinform.ua.329>.

надання адміністративних послуг, ремонт місцевих доріг, і неспрямування коштів Фонду на проекти національного значення для реалізації Державної стратегії регіонального розвитку, створення інфраструктури індустріальних та інноваційних парків, можливість фінансування яких у 2019–2020 роках та у попередніх двох роках передбачалась статтею 24¹ БКУ, головної мети Фонду – підвищення рівня конкурентоспроможності регіонів, формування базису для їх зростання, усунення регіональних диспропорцій у доступі населення до базових соціальних, комунальних та інших послуг – не досягнуто.

Зазначене вимагає невідкладного проведення реформи Фонду, яку проголошено Кабінетом Міністрів України у вересні 2020 року під час схвалення розробленого Мінрегіоном проекту Закону України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо підвищення ефективності використання коштів державного фонду регіонального розвитку» (законопроект № 4200 від 08.10.2020), який однак до Плану законопроектної роботи Верховної Ради України на 2021 рік, затвердженого Постановою Верховної Ради України від 02.02.2021 № 1165, не включено.

2. Нормативно-правовими актами загалом врегульовано питання порядку конкурсного відбору інвестиційних програм і проєктів регіонального розвитку. Водночас питання розподілу між регіонами 20 відс. коштів Фонду з урахуванням рівня їх соціально-економічного розвитку, співфінансування проєктів регіонального розвитку з місцевих бюджетів та фінансування проєктів-переможців «Всеукраїнського громадського бюджету» не були належно регламентовані.

2.1. На сьогодні визначений алгоритм (методика) розподілу 20 відс. коштів Фонду між регіонами, у яких показник ВРП у розрахунку на одну особу менше 75 відс. середнього показника по Україні, не забезпечує справедливого розподілу цього обсягу коштів Фонду. Передбачене у статті 24¹ БКУ визначення цього розподілу не дає чіткої відповіді на питання: розвиток яких регіонів держава за рахунок цих коштів додатково стимулює – з найбільшим чи з найменшим рівнем зазначеного показника серед регіонів, у яких показник ВРП у розрахунку на одну особу менше 75 відс. середнього показника по Україні. На практиці серед відібраних більше коштів отримують ті регіони, у яких показник ВРП у розрахунку на одну особу є більшим, що фактично невілює підтримку регіонів із **найменшим рівнем ВРП** у розрахунку на одну особу.

Так, у 2019 році Донецька, Закарпатська та Луганська області одержали 361,4 млн грн, які за умов справедливого розподілу мали б надійти Волинській, Житомирській, Івано-Франківській, Сумській, Тернопільській, Херсонській, Хмельницькій, Чернівецькій та Чернігівській областям.

2.2. Положення статті 24¹ БКУ і пункту 7 Порядку відбору проєктів № 196 щодо співфінансування інвестиційних програм і проєктів регіонального розвитку

з місцевих бюджетів на рівні 10 відсотків потребують уточнення у частині встановлення заборони на використання на цю мету коштів субвенцій з державного бюджету. Використання як співфінансування з місцевого бюджету коштів міжбюджетних трансфертів, як це виявлено аудитом у Харківській області, з одного боку, є позитивним, бо дає можливість концентрувати видатки з державного бюджету за різними бюджетними програмами на досягнення головних цілей, але з іншого – не стимулює вкладати власні доходи місцевих бюджетів в інфраструктуру.

2.3. Відповідно до статті 24¹ БКУ кошти Фонду могли спрямовуватися, зокрема, на реалізацію проєктів-переможців ВГБ. Пунктом 4¹ Порядку відбору проєктів № 196 передбачено, що з **05.06.2019** для відбору таких проєктів Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні та Київська і Севастопольська міські держадміністрації **затверджують положення**, в якому визначають порядок ініціювання та подання проєктів, персонального голосування громадян за них. У 2019 році **такі положення регіонами** (за винятком Львівської, Полтавської, Чернігівської областей) **не були затверджені**, що, відповідно, унеможливило використання асигнувань, виділених на фінансування проєктів-переможців ВГБ.

Нестворення обласними та Київською міською державними адміністраціями умов відповідно до вимог пункту 4¹ Порядку відбору проєктів № 196 (розроблення онлайн-платформи, на якій має відбуватися голосування за проєкти-переможці ВГБ) обумовило ініціювання Мінрегіоном перед Мінфіном внесення змін до закону про держбюджет на 2019 рік у частині зменшення обсягу видатків за КПКВК 2761070 на **500,0 млн грн** та вилучення статті 27 із цього закону через **ризики невиконання цієї бюджетної програми** та невикористання бюджетних коштів на вказані цілі. Відповідні зміни до Закону України «Про Державний бюджет України на 2019 рік» внесено через 10 місяців від початку бюджетного періоду.

3. Мінрегіоном та окремими розпорядниками коштів місцевих бюджетів Вінницької, Дніпропетровської, Донецької, Львівської, Одеської, Харківської областей та м. Києва у 2019–2020 роках не забезпечено повного й ефективного виконання бюджетної програми за КПКВК 2761070 «Державний фонд регіонального розвитку» за видатками.

3.1. У 2019 році із затверджених видатків Фонду (з урахуванням змін) у сумі **7 170,0 млн грн** розподілено між регіонами **6 896,3 млн грн**, з них використано **5 486,1 млн грн**, або **76,5 відс.** затверджених. **Не розподілено** на рівні Мінрегіону **273,7 млн грн** (3,8 відс. бюджетних призначень) та **не використано** на місцях і повернено до державного бюджету **1 410,2 млн грн** (**20,4 відс.** розподілених коштів). Вказане свідчить про вкрай неефективне управління у 2019 році коштами Фонду на центральному і місцевому рівнях.

У 2020 році бюджетні призначення за КПКВК 2761070 первинно затверджені в сумі 7 500 млн грн, проте через внесення змін до державного бюджету у зв'язку із заходами, спрямованими на подолання пандемії COVID-19, **зменшені на 2 600,0 млн грн до 4 900,0 млн гривень**. З них на рівні Мінрегіону **не розподілено 27,1 млн грн**, використано **4 370,9 млн грн (89,2 відс.)**, до держбюджету як невикористані повернено регіонами **502,0 млн грн**, або **10,3 відс.** розподілених коштів.

3.2. У семи регіонах, де проведено аудит (Вінницька, Дніпропетровська, Донецька, Львівська, Одеська, Харківська області і м. Київ), на реалізацію інвестиційних програм і проєктів регіонального розвитку у 2019 році було передбачено видатків Фонду на загальну суму 2 967,0 млн грн, з яких не розподілено між інвестиційними програмами і проєктами 249,7 млн грн (зокрема, по Донецькій області – 131,9 млн грн, м. Києву – 93,3 млн грн, Харківській області – 24,5 млн гривень). Касові видатки становили 2 105,5 млн грн (або 77,5 відс. розподілених асигнувань). У зазначених регіонах сукупно не використано і повернено до державного бюджету 612,1 млн грн коштів Фонду, або 22,5 відс. розподілених асигнувань, з них найбільше у Донецькій області – 235,4 млн грн (31 відс.), Одеській – 134,7 млн грн (майже 42 відс.), Дніпропетровській – 122,4 млн грн (28 відсотків).

У 2020 році рівень використання коштів Фонду загалом по державі і, зокрема, по регіонах, охоплених аудитом, був значно кращим, ніж у 2019 році. Так, у 15 регіонах рівень використання коштів бюджетної програми перевищив 90 відсотків. У регіонах, де проведено аудит, у 2020 році із затверджених бюджетних призначень у сумі 1 888,2 млн грн використано 1 692,0 млн грн, не розподілено між інвестиційними програмами і проєктами регіонального розвитку 13,0 млн грн, повернено до державного бюджету як невикористані 183,3 млн грн, або 9,8 відс. розподілених асигнувань (з них м. Київ – 53,0 млн грн (19 відс.), Дніпропетровська область – 52,1 млн грн (майже 18 відс.), Одеська – 28,6 млн грн (13 відсотків)).

При цьому **внаслідок неефективного управління** розпорядниками на місцях у зазначених 7 регіонах протягом 2019–2020 років повернено до державного бюджету **325,5 млн грн**, що становить більше **40 відс.** загальної суми невикористаних і повернених до держбюджету коштів Фонду.

Основними причинами невикористання коштів бюджетної програми є порушення Мінрегіоном термінів подання на затвердження Кабінетові Міністрів України пропозицій щодо розподілу коштів Фонду з переліком відповідних програм і проєктів, що зумовлено недотриманням обласними і Київською міською державними адміністраціями строків і неповним розподілом цих коштів за проєктами регіонального розвитку, а також затримка із виділенням асигнувань з державного бюджету та неналежне управління розподіленими коштами на місцях.

3.3. У 2019 році за поданням Мінрегіону початковий розподіл частини загального обсягу коштів Фонду за адміністративно-територіальними одиницями та інвестиційними програмами і проєктами регіонального розвитку затверджено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 15.05.2019 № 351-р, тобто з порушенням строків, встановлених частиною п'ятою статті 24¹ БКУ (у тримісячний строк із дня набрання чинності законом про державний бюджет).

На перше засідання Комісії 27.02.2019 не подано пропозицій на 2019 рік Житомирською, Львівською, Хмельницькою та Чернігівською ОДА. Із наданих на це засідання Комісії пропозицій відхилено 43 проєкти регіонального розвитку (більше 11 відс.) вартістю 996,5 млн гривень. Ще до значної частини рекомендованих проєктів регіонального розвитку Комісією надано зауваження (зокрема, здійснення перерахунку кошторисної вартості без надання відповідного обґрунтування, невизначення/непідтвердження джерел фінансування, невідповідність проєкту вимогам щодо фінансування його протягом четвертого року). Подібно у 2020 році до початкового переліку проєктів регіонального розвитку, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 26.02.2020 № 211-р, через неподання або подання неякісних пропозицій не включено проєкти від Закарпатської, Одеської, Сумської та Черкаської областей.

Випадки включення до переліку проєктів, що можуть реалізовуватися за рахунок коштів Фонду, об'єктів без проєктної документації встановлено у Дніпропетровській і Вінницькій областях. Не забезпечено черговості фінансування проєктів регіонального розвитку, розпочатих коштами Фонду у попередніх роках, у Вінницькій, Донецькій та Одеській областях. Без відповідних погоджень з Мінмолодьспортом та проєктів землеустрою до переліку включено об'єкти по м. Києву.

У Донецькій, Вінницькій, Львівській та Одеській областях встановлено випадки недотримання нормативу про співфінансування, за розрахунками контрольної групи Рахункової палати, на загальну суму **227,6 млн гривень**.

Зазначені недоліки розподілу коштів субвенції, відбору проєктів регіонального розвитку та співфінансування з місцевих бюджетів не сприяли досягненню цілей бюджетної програми та ефективному використанню коштів Фонду.

4. Система внутрішнього контролю в Мінрегіоні у 2019–2020 роках належно не функціонувала (не затверджено єдиного внутрішнього документа, що регулює діяльність з управління ризиками, не проведено ідентифікації ризиків у міністерстві та кожному структурному підрозділі). На відділ внутрішнього аудиту покладено проведення заходів з організації внутрішнього контролю та управління ризиками, що не відповідає положенням Основних засад здійснення внутрішнього контролю розпорядниками бюджетних коштів, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 12.12.2018 № 1062.

5. Із наданих Кабінетові Міністрів України та Мінрегіону за результатами попереднього аудиту 7 рекомендацій, наразі реалізовано три, ще дві перебувають на стадії виконання, не виконано дві рекомендації (щодо створення Фонду винятково у загальному фонді держбюджету і створення Фонду у розмірі не менше 1 відсотка прогнозного обсягу доходів загального фонду проєкту державного бюджету).

6. **Замовниками проєктів регіонального розвитку (20 розпорядниками і одержувачами бюджетних коштів із 27, де проведено аудит) Вінницької, Дніпропетровської, Донецької, Львівської, Одеської, Харківської областей та м. Києва із порушенням законодавства використано 81,0 млн грн, зокрема: попередня оплата з недотриманням норм законодавства – 25,7 млн грн, оплата невиконаних робіт і невикористаних матеріалів – 18,5 млн грн, завищення вартості матеріалів і обладнання у зв'язку з недотриманням твердих договірних цін – 5,1 млн грн, оплата з порушенням вимог щодо проміжних і кінцевих платежів – 5,6 млн грн, оплата робіт, не передбачених ПКД, – 8,2 млн гривень.**

На 19 об'єктах встановлено факти **неефективного використання коштів Фонду і співфінансування з місцевих бюджетів на загальну суму 298,2 млн грн** (у т. ч. неекономне використання – 28,3 млн грн, непродуктивне – 13,9 млн грн, нерезультативне – 256,0 млн. гривень).

6.1. Виявлено порушень, якими заподіяно матеріальної шкоди (збитків), на 14 об'єктах на загальну суму **21,5 млн грн**, в т. ч. у Дніпропетровській області – 5,0 млн грн, Донецькій – 2,2 млн грн, Одеській – 2,0 млн грн, Львівській – 1,7 млн грн, Вінницькій – 1,6 млн грн, Харківській – 0,9 млн грн та м. Києві – 8,0 млн грн, які у 24 випадках мають ознаки кримінальних правопорушень.

Так, за невиконані роботи та невикористані матеріали підрядникам незаконно сплачено Покровською РДА на будівництві водогону 2 192,5 тис. грн, ДКБ Дніпропетровської ОДА на реконструкції зали боксу – 393,8 тис. грн, КП «Технагляд» на будівництві спортивного комплексу педагогічного коледжу – 682,9 тис. грн, КК «Київавтодор» на будівництві дороги – 172,1 тис. грн, Управлінням молоді Ізюмської міської ради на реконструкції фізкультурно-оздоровчого комплексу – 214,9 тис. гривень.

У порушення умов щодо твердої договірної ціни за договорами підряду зайво сплачено Центром обслуговування Захарівської селищної ради за радіатори, керамограніт, бетонні суміші, метапластикові вікна, щебінь 1 797,3 тис. грн, Авангардівською селищною радою за придбання кухонно-столового посуду і рулонних штор – 165,9 тис. гривень.

За роботи й устаткування, не передбачені договірною ціною, на реконструкції фізкультурно-оздоровчого комплексу у Дніпровському районі м. Києва КП «Спортивний комплекс» оплачено 6921,7 тис. гривень.

ДКБ Дніпропетровської ОДА оплачено витрати підрядника з оренди опалубки, яка динамічною договірною ціною не передбачена. Ці видатки перевищують кошторисні витрати використання власної опалубки на 2 043,4 тис. гривень.

УКБ Львівської ОДА у серпні – грудні 2020 року під час дії Постанови № 224 придбано медичних виробів та медичного обладнання зі ставкою ПДВ 7 відс. замість нульової ставки цього податку, внаслідок чого зайво використано 626,7 тис. гривень.

6.2. На 6 об'єктах аудиту встановлено факти незастосування замовниками штрафних санкцій за 15 договорами за порушення договірних зобов'язань у частині строків виконання на загальну суму, за розрахунками контрольної групи Рахункової палати, **8,1 млн гривень.**

Незастосування замовниками штрафних санкцій (Південна міська рада Харківської області – 2649,7 тис. грн, ДКБ Дніпропетровської ОДА – 1 521,9 тис. грн, Покровська РДА Донецької області – 1584,6 тис. грн, КНП «Обласна психіатрична лікарня» Донецької області – 756,3 тис. грн, УКБ Львівської ОДА – 402,7 тис. грн, ДКБ Вінницької ОДА – 163,5 тис. грн) має ознаки кримінальних правопорушень (стягнення цих штрафів шляхом претензійно-позовної роботи унеможливлено через закінчення строку скороченої позовної давності).

В інших випадках незастосування штрафних санкцій замовниками (розпорядниками і одержувачами бюджетних коштів) створило ризики заподіяння матеріальної шкоди державі у разі нестягнення штрафних санкцій у межах строку скороченої позовної давності (протягом року з часу виникнення права на їх пред'явлення постачальникам).

6.3. У всіх 7 регіонах, де проведено аудит, встановлено факти неефективного використання коштів Фонду і співфінансування з місцевих бюджетів, з них у Львівській області – 150,4 млн грн, Донецькій – 93,7 млн грн, Одеській – 25,0 млн грн, Харківській – 8,1 млн грн, Дніпропетровській – 2,8 млн грн, Вінницькій – 3,5 млн грн та м. Києві – 14,7 млн гривень.

Так, ДКБ Вінницької міськради внаслідок застосування підрядниками на добудові головного корпусу клінічної лікарні швидкої допомоги та будівництві школи № 8 цін на будівельні матеріали, що суттєво перевищують вартість аналогічних матеріалів, які пропонуються у відкритому доступі, та ціни виробників, неекономно використано 2821,0 тис. гривень. Покровською РДА на стадії проєктування будівництва водогону до окремих сіл та селищ надано проєктанту ціни на окремі матеріально-технічні ресурси, які значно вищі ринкових, через що в подальшому неекономно використано 5464,4 тис. гривень.

Внаслідок необґрунтованого коригування твердої договірної ціни на реконструкції головного та адміністративного корпусів КНП «Обласна психіатрична лікарня» неекономно використано 1 389,6 тис. гривень. УКБ Львівської ОДА для перинатального центру придбано медичне обладнання з перевищенням кількості, визначеної в проєктній та тендерній документаціях, що спричинило неекономне використання 672,2 тис. гривень. КП «Житлоінвестбуд-УКБ» на закупівлі спортивних килимів неекономно використано 233,4 тис. гривень.

Південною міськрадою для утеплення елементів фасаду триповерхової будівлі ДНЗ використано плити пінополістиролові вартістю 67,3 тис. грн, що належать до горючих матеріалів, чим створено ризики заподіяння шкоди здоров'ю дітей у разі виникнення пожежі.

У СЗШ № 105 Дніпровської міськради з часу завершення реконструкції (жовтень 2019 року) майже півтора року не змонтовано і не використовується вартісне устаткування для кухні за 40 найменуваннями вартістю 1955,7 тис. грн, що свідчить про нерезультативне використання коштів Фонду на його придбання.

Через незабезпечення комплексного підходу до реалізації проєкту будівництва водогону до сіл та селищ Срібненської та Новоєлизаветівської сільських рад, протягом 16 місяців закінчений будівництвом об'єкт вартістю 61,6 млн грн, що 24.12.2019 одержав сертифікат відповідності, не відкритий і не експлуатується, оскільки не спроєктовано і не побудовано мережі водовідводів у межах населених пунктів. Після закінчення будівництва спортивного комплексу Бродівського педагогічного коледжу імені Маркіяна Шашкевича з грудня 2019 року не використовується, а знаходиться на зберіганні у підрядника обладнання вартістю 2616,6 тис. гривень. Подібно півтора року з грудня 2019 року не використовується устаткування для пасажирського ліфта вартістю 858,4 тис. грн, придбаного для реконструкції приміщення Балтського НВК № 3, будівельна готовність якого наразі становить лише 32 відсотки.

6.4. За результатами аудиту встановлено використання коштів з порушеннями законодавства у сфері публічних закупівель (визначення переможцем суб'єкта господарювання, пропозиція якого не відповідає тендерній документації; укладання договорів з недотриманням вимог тендерної документації) на **557,3 млн грн**, виконання проєктних, будівельних робіт, авторського та технічного нагляду з порушенням законодавства з питань містобудівної діяльності (виконання будівельних робіт без відповідних дозволів; нездійснення авторського нагляду; здійснення технічного нагляду особами без відповідних кваліфікаційних сертифікатів; заниження гарантійних строків експлуатації об'єктів будівництва у договорах підряду; невизначення в договорах умов щодо страхування ризиків випадкового знищення або пошкодження об'єктів будівництва) на **353,1 млн грн**, проведення з недотриманням нормативно-правових актів відбору, погодження і співфінансування проєктів

регіонального розвитку (внесення проєктів без проєктної документації та проєкту землеустрою, недотримання нормативу співфінансування) на **321,8 млн грн**, порушення правил ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності (заниження в обліку вартості активів) на **378,3 млн гривень**.

7. За результатами аудиту станом на 05.08.2021 забезпечено усунення негативних наслідків допущених порушень і управлінських помилок на загальну суму **7,7 млн грн**, зокрема: відшкодовано матеріальної шкоди шляхом додаткового виконання робіт (об'єкти контролю Вінницької, Львівської та Харківської областей) на 6208,6 тис. грн, скориговано взаємозаліками вартість виконаних робіт (об'єкти контролю Дніпропетровської та Харківської областей) на 973,2 тис. грн, відшкодовано коштами до державного бюджету (об'єкти контролю Дніпропетровської та Харківської областей) 554,6 тис. гривень.

8. Загалом результати проведеного на центральному та місцевому рівнях аудиту свідчать, що використання у 2019 та 2020 роках коштів ДФРР дало можливість реалізувати частину проєктів регіонального розвитку та вирішити окремі проблемні питання. Водночас через порушення, допущені при плануванні, відборі та затвердженні інвестиційних програм і проєктів регіонального розвитку, а також при управлінні та використанні коштів Фонду, не досягнуто запланованого соціально-економічного ефекту за значною їх кількістю.

У 2019 році за рахунок коштів Фонду профінансовано 683 проєкти регіонального розвитку, з яких завершено 193, або 45 відс. запланованої кількості пускових проєктів (430). Разом з тим у 2019 році не реалізовано у встановлені терміни 237 проєктів, або 55 відс., з яких по Івано-Франківській області – 45, Львівській і Хмельницькій – по 37, Донецькій – 34, Закарпатській – 32, Тернопільській – 30, Луганській – 29, Житомирській – 35, Сумській – 23, Харківській – 20.

У 2020 році із 469 проєктів регіонального розвитку, що передбачені для фінансування, мали бути завершені 365, проте у встановлені терміни завершено лише 257, або 70 відс. запланованої кількості. Так, у 2020 році не завершено роботи за 108 пусковими проєктами (30 відс.). Нереалізовані проєкти мають Донецька область – 23, Тернопільська – 22, Івано-Франківська – 16, Сумська – 15, Херсонська – 13, Закарпатська і Харківська – по 11 проєктів. При цьому у Кіровоградській та Миколаївській областях не завершено жодного із 10 і 5 відповідно планових пускових об'єктів.

За інформацією Мінрегіону, станом на 01.01.2021 регіони мають 171 незавершений проєкт на загальну суму 7,4 млрд грн з тих, що фінансувалися у 2019–2020 роках, але не включені для фінансування за рахунок коштів Фонду у 2021 році.

ПРОПОЗИЦІЇ

1. Звіт про результати аудиту ефективності використання коштів державного фонду регіонального розвитку та рішення Рахункової палати надіслати Верховній Раді України протягом 15 днів з дня затвердження Звіту.

2. Рішення Рахункової палати у порядку інформування надіслати Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування і рекомендувати врахувати його при внесенні пропозицій під час розгляду на своєму засіданні проекту Закону України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо підвищення ефективності використання коштів державного фонду регіонального розвитку» (реєстр. № 4200).

3. Відомості про результати аудиту у формі рішення Рахункової палати надіслати Кабінетові Міністрів України та рекомендувати:

- вжити заходів для забезпечення реалізації пріоритетів регіонального розвитку, визначених Державною стратегією регіонального розвитку на 2021–2027 роки, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 № 695, зокрема щодо розвитку економічної, інфраструктурної, соціально-культурної зв'язаності та інтегрованості на національному, регіональному та місцевому рівнях; прискорення економічного зростання регіонів та територій з низьким рівнем соціально-економічного розвитку із забезпеченням покращення стану навколишнього природного середовища та невиснажливого використання природних ресурсів; підвищення якості та забезпечення доступності для населення послуг, що надаються органами державної влади та органами місцевого самоврядування незалежно від місця проживання, зокрема на засадах цифровізації;

- з метою зменшення ризиків недофінансування інвестиційних програм і проєктів регіонального розвитку внаслідок невиконання держбюджету за доходами розробити та внести на розгляд Верховної Ради України проєкт закону про внесення змін до БКУ у частині формування державного фонду регіонального розвитку винятково у загальному фонді державного бюджету;

- забезпечити виконання частини четвертої статті 153 Регламенту Верховної Ради України, затвердженого Законом України від 10.02.2010 № 1861-УІ, щодо заборони передбачати в проєкті закону про державний бюджет на наступний рік положення про зупинення дії чи внесення змін до законів, зокрема дії абзацу другого частини першої статті 24¹ БКУ про визначення видатків Фонду в обсязі не менше 1 відсотка прогнозного обсягу доходів загального фонду проєкту державного бюджету на відповідний бюджетний період;

- доручити Мінфіну підготувати та внести на розгляд Кабінетові Міністрів України проєкт закону про внесення змін до статті 24¹ БКУ щодо визначення поняття «співфінансування з місцевих бюджетів», зокрема в частині чіткого встановлення джерела співфінансування за рахунок власних доходів місцевих бюджетів.

4. Рішення Рахункової палати та Звіт про результати аудиту надіслати Міністерству розвитку громад та територій України та рекомендувати:

- підготувати та внести на розгляд Кабінетові Міністрів України в установленому порядку проєкт змін до Порядку відбору проєктів № 196 в частині заборони використання коштів міжбюджетних трансфертів як співфінансування проєктів регіонального розвитку за рахунок місцевих бюджетів;

- забезпечити рівномірний розподіл обсягу 20 відс. коштів Фонду між усіма регіонами, де показник ВРП у розрахунку на одну особу менше 75 відс. середнього показника по Україні;

- забезпечити обґрунтоване та своєчасне (з урахуванням встановлених статтею 24¹ БКУ та Порядком відбору проєктів № 196 пріоритетів і строків) формування пропозицій щодо розподілу коштів Фонду за адміністративно-територіальними одиницями та інвестиційними програмами і проєктами регіонального розвитку;

- забезпечити функціонування системи внутрішнього контролю Мінрегіону відповідно до Основних засад здійснення внутрішнього контролю розпорядниками бюджетних коштів, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 12.12.2018 № 1062;

- не допускати включення до переліку для фінансування за рахунок коштів Фонду проєктів без рішень чи гарантійних листів органів місцевого самоврядування про співфінансування в обсягах, запропонованих у переліках обласних та Київської міської держадміністрацій;

- розробити та внести в установленому порядку Кабінетові Міністрів України пропозиції щодо закону про громадський бюджет.

5. Рішення Рахункової палати і Звіт про результати аудиту надіслати ДКБ Вінницької ОДА, ДКБ Вінницької міськради, ДП «Архітектурно-будівельний інжиніринг», Донецькій ОДА, Покровській РДА, КНП «Обласна психіатрична лікарня», ДКБ Дніпропетровської ОДА, ДЖКГ Дніпропетровської ОДА, ДБІ Дніпровської міськради, Львівській ОДА, УКБ Львівської ОДА, КП «Технагляд», Зимноводівській сільраді, УКБ Ізмаїльської міськради, Центру обслуговування Захарівської селищної ради, Балтському НВК № 3, Авангардівській селищній раді, Овідіопольській селищній раді, ДКБ Харківської ОДА, Південній міськраді, Управлінню молоді Ізюмської міськради, Наталинській сільраді, КК «Київавтодор», КП «Спортивний комплекс», КП «Житлоінвестбуд-УКБ», КП «Солом'янка – Сервіс» з пропозиціями вжити

заходів щодо усунення наслідків порушень і недоліків, установлених за результатами аудиту, зокрема шляхом:

- завершення реалізації проєктів регіонального розвитку, які фінансувалися за рахунок коштів ДФРР, та введення їх в експлуатацію у найкоротші терміни (до кінця 2021 року);
- забезпечення відшкодування матеріальної шкоди, завданої державі та територіальним громадам, в тому числі здійснення претензійно-позовної роботи;
- притягнення до відповідальності посадових осіб, які допустили порушення, встановлені під час аудиту.

6. Рішення Рахункової палати надіслати Вінницькій, Дніпропетровській, Одеській та Харківській обласним та Київській міській державним адміністраціям для розгляду результатів аудиту та вжиття заходів щодо:

- забезпечення усунення розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів наслідків порушень при використанні коштів ДФРР, виявлених під час аудиту;
- невідкладного введення в експлуатацію об'єктів, завершених будівництвом протягом 2019–2020 років, із залученням, за необхідності, в установленому порядку коштів місцевих бюджетів;
- подання на розгляд та затвердження інвестиційних програм та проєктів регіонального розвитку, проєктна документація по яких не потребує коригування.

7. Повідомити Офіс Генерального прокурора про виявлені аудитом ознаки кримінальних правопорушень.

Заступник Голови
Рахункової палати

А. В. Майснер

Відомості щодо затвердження, фінансування та використання коштів ДФРР у 2019-2020 роках в розрізі регіонів

млн грн

№ з/п	Назва бюджету адміністративно-територіальної одиниці	2019 рік*				2020 рік			
		Затверджено (зі змінами)	Спрямовано асигнувань	Касові видатки	Рівень виконання бюджетної програми	Затверджено (зі змінами)	Спрямовано асигнувань	Касові видатки	Рівень виконання бюджетної програми
1	Вінницька область	212,5	212,5	187,8	88,4%	143,5	143,5	138,4	96,4%
2	Волинська область	220,2	220,2	175,8	79,8%	190,3	190,3	162,6	85,5%
3	Дніпропетровська область	436,6	436,6	314,2	72,0%	292,4	292,4	240,3	82,2%
4	Донецька область	754,6	754,6	519,2	68,8%	461,7	461,7	441,5	95,6%
5	Житомирська область	259,8	259,8	214,1	82,4%	216,8	216,8	202,0	93,1%
6	Закарпатська область	267,2	267,2	234,2	87,6%	184,6	184,6	169,1	91,6%
7	Запорізька область	232,3	232,3	149,4	64,3%	157,8	157,8	143,7	91,1%
8	Івано-Франківська область	292,0	292,0	275,6	94,4%	220,4	220,4	211,0	95,7%
9	Київська область	235,6	235,6	152,3	64,7%	166,6	166,6	145,2	87,1%
10	Кіровоградська область	128,8	128,8	115,5	89,7%	87,2	87,2	63,9	73,2%
11	Луганська область	453,8	453,8	371,3	81,8%	226,8	226,8	205,5	90,6%
12	Львівська область	343,0	343,0	326,5	95,2%	235,0	235,0	230,3	98,0%
13	Миколаївська область	154,0	154,0	104,6	67,9%	104,8	104,8	95,8	91,4%
14	Одеська область	323,6	323,6	188,9	58,4%	220,0	220,0	191,4	87,0%
15	Полтавська область	190,7	190,7	107,2	56,2%	129,7	129,7	128,3	98,9%
16	Рівненська область	246,1	246,1	235,7	95,8%	186,6	186,6	176,7	94,7%
17	Сумська область	230,3	230,3	167,3	72,7%	202,2	202,2	142,3	70,3%
18	Тернопільська область	222,5	222,5	212,2	95,4%	174,8	174,8	150,6	86,2%
19	Харківська область	339,7	339,7	277,5	81,7%	247,7	247,7	228,2	92,1%
20	Херсонська область	207,5	207,5	118,1	56,9%	183,7	183,7	159,2	86,6%
21	Хмельницька область	269,2	269,2	266,7	99,1%	216,2	216,2	204,9	94,8%
22	Черкаська область	164,3	164,3	124,3	75,7%	111,4	111,4	96,4	86,5%
23	Чернівецька область	192,3	192,3	166,3	86,5%	145,0	145,0	132,7	91,5%
24	Чернігівська область	212,5	212,5	190,4	89,6%	92,7	92,7	89,2	96,2%
25	м. Київ	307,3	307,3	291,1	94,7%	275,0	275,0	222,0	80,7%
	Асигнування не розподілені Мінрегіоном за проектами	273,7				27,1			
	Всього по Україні	7 170,0	6 896,3	5 486,1	76,5%	4 900,0	4 872,9	4 370,9	89,2%

* кошти ДФРР за 2019 рік наведено загальною сумою за загальним та спеціальним фондами

**Зведена цифрова довідка про результати аудиту ефективності використання коштів державного фонду
регіонального розвитку /в розрізі регіонів і об'єктів аудиту/**

тис. грн

Об'єкти аудиту (скорочена назва)	Неефективне управління коштами Фонду	Використано з порушеннями законодавства коштів Фонду і співфінансування		Використано неефективно коштів Фонду і співфінансування, у тому числі:			Порушено законода- вство з публічних закупівель	Допущено інші нефінансові порушення
		всього	з них заподіяно шкоди	неекономно	непро- дуктивно	нерезуль- тативно		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Вінницька область, всього	23 295,7	34 205,2	1 600,5	3 428,9	54,2	-	168 661,4	137 612,4
УБ Вінницької ОДА	8 641,0	20 687,5	568,5	-	-	-	16 615,2	12 275,6
ДКБ Вінницької міськради	14 654,7	13 507,9	1 032,0	3 205,0	-	-	152 046,2	125 336,8
ДП «Архітектурно- будівельний інжиніринг»	-	9,8	-	223,9	54,2	-	-	-
Дніпропетровська область, всього	154 918,6	10 394,1	4 998,8	-	695,8	2 070,3	-	227 818,8
ДКБ Дніпропетровської ОДА	104 283,0	8 452,3	3 057,0	-	13,6	114,6	-	161 134,0
ДБІ Дніпровської міськради	50 635,6	1 941,8	1 941,8	-	682,2	1 955,7	-	43 453,5
ДЖКГ Дніпропетровської ОДА	-	-	-	-	-	-	-	23 231,3
Донецька область, всього	62 822,9	10 134,2	2 192,5	19 601,1	-	74 117,8	115,3	8 753,4
Донецька ОДА	62 822,9	-	-	-	-	-	-	8 753,4
Покровська РДА	-	3 771,1	2 192,5	5 464,4	-	61 661,2	-	-
КНП «Обласна психіатрична лікарня»	-	6 363,1	-	14 136,7	-	12 456,6	115,3	-

продовження додатка 2

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Львівська область, всього	20 581,8	4 316,6	1 720,6	1 263,8	193,9	148 950,7	96 378,3	195 370,4
Львівська ОДА	15 558,0	2 596,0	-	-	-	146 334,1	-	22 034,3
УКБ Львівської ОДА	4 988,8	881,0	881,0	1 263,8	184,8	-	12 874,4	173 122,1
КП «Технагляд»	35,0	839,6	839,6	-	9,1	2 616,6	83 503,9	-
Зимноводівська сільрада	-	-	-	-	-	-	-	214,0
Одеська область, всього	-	4 026,8	2019,8	666,6	752,9	23 608,7	183 493,5	257 152,3
УКБ Ізмаїльської міськради	-	-	-	-	-	-	-	67 680,1
Центр обслуговування Захарівської селищної ради	-	3 816,9	1809,9	450,3	383,6	-	59 981,0	36 656,0
Балтський НВК № 3	-	-	-	-	-	858,4	-	28 396,2
Авангардівська селищна рада	-	209,9	209,9	216,3	369,3	-	123 512,5	124 420,0
Овідіопольська селищна рада	-	-	-	-	-	22 750,3	-	-
Харківська область, всього	22 476,3	5 354,9	929,0	590,6	253,3	7 311,1	10 107,7	67,3
ДКБ Харківської ОДА	9 869,9	1 532,5	336,1	-	-	7 311,1	8 562,9	-
Південна міськрада	51,3	2 975,1	297,3	590,6	35,5	-	1 502,2	67,3
Управління молоді Ізюмської міськради	10 879,1	813,5	261,8	-	139,4	-	42,6	-
Наталинська сільрада	1 676,0	33,8	33,8	-	78,4	-	-	-
м. Київ, всього	41 362,0	12 576,7	7 993,0	2 740,0	11952,2	-	98 530,5	226 402,9
КК «Київавтодор»	23 862,3	3 139,1	172,1	2 506,6	11 952,2	-	-	65 344,5
КП «Спортивний комплекс»	17 499,7	7 820,9	7 820,9	-	-	-	97 116,9	10 274,4
КП «Житлоінвестбуд-УКБ»	-	-	-	233,4	-	-	1 413,6	55 166,2
КП «Солом'янка-Сервіс»	-	1 616,7	-	-	-	-	-	95 617,8
Разом	325 457,3	81 008,5	21 454,3	28 291,0	13 902,3	256 058,6	557 286,7	1 053 177,5

**Зведений розрахунок штрафних санкцій за порушення постачальниками (виконавцями) господарських зобов'язань
в частині строків постачання (виконання) товарів (робіт) за результатами аудиту ефективності використання коштів
державного фонду регіонального розвитку**

Замовник	Договір (дата і №)	Постачальник	Термін постачання		К-сть днів простро- чення	Розрахунок, тис. грн	
			за договором	фактично		пеня	штраф
ДБК Вінницької ОДА	24.07.2019 № 15	ТОВ «Будівельна компанія СТАМ»	25.11.2019	27.02.2020	95	4788,9 x 15,5/100/365 x 18 = 36,6 4788,9 x 13,5/100/365 x 49 = 86,5 4788,9 x 11/100/365 x 28 = 40,3 Всього – 163,5 тис. гривень	Договором не передбачено
			25.11.2019	03.03.2020	100	1088,5 x 15,5/100/365 x 18 = 8,3 1088,5 x 13,5/100/365 x 49 = 19,7 1088,5 x 11/100/365 x 33 = 10,8 Всього – 38,8 тис. гривень	
	06.11.2019 № 19	МКП «Аварійно- диспетчерська служба»	03.12.2019	11.03.2020	100	1343,8 x 15,5/100/365 x 10 = 5,7 1343,8 x 13,5/100/365 x 49 = 24,3 1343,8 x 11/100/365 x 41 = 16,6 Всього – 46,6 тис. гривень	Договором не передбачено
			03.12.2019	12.03.2020	101	854,2 x 15,5/100/365 x 10 = 3,6 854,2 x 13,5/100/365 x 49 = 15,5 854,2 x 11/100/365 x 42 = 10,8 Всього – 29,9 тис. гривень	
	24.05.2019 № 12	ТОВ «Подільські будови»	15.11.2019	11.03.2020	118	1562,9 x 15,5/100/365 x 28 = 18,5 1562,9 x 13,5/100/365 x 49 = 28,3 1562,9 x 11/100/365 x 41 = 19,3 Всього – 66,1 тис. гривень	Договором не передбачено

продовження додатка 3

ДКБ Дніпропетровсь кої ОДА	05.11.2018 № 548/11-18	ТОВ «РУБІКОМ- МОНОЛІТ»	30.12.2019	22.01.2020	22	48314,9 x 13,5/100/366 x 22 = 392,1	Договором не передбачено
	Д/у 19.08.2020 № 7		30.12.2020	21.01.2021	21	41671,0 x 6,0/100/365 x 21 = 143,8	Договором не передбачено
	29.05.2018 № 242/05-18		30.12.2020	21.01.2021	21	9817,0 x 6,0/100/365 x 21 = 33,9 Всього – 569,8 тис. гривень	Договором не передбачено
	01.08.2019 № 268/07-19	ТОВ «Майстер- БУД»	30.12.2019	26.06.2020	177	23658,3 x 13/100/366 x 30 = 252,1 23658,3 x 11/100/366 x 42 = 298,6 23658,3 x 10/100/366 x 42 = 271,5 23658,3 x 8/100/366 x 49 = 253,3 23658,3 x 6/100/366 x 14 = 54,3 Всього – 1129,8 тис. гривень	Договором не передбачено
	25.04.2019 № 188/04- 19-	ТОВ «БМПБ» «Новий ДІМ»	30.12.2020	24.02.2021	55	29565,8 x 6/100/365 x 55 = 267,3 Всього – 267,3 тис. гривень	Договором не передбачено
	05.06.2018 № 257/05-18 Д/у 31.08.2020 № 8	ТОВ «ДСЗ»	30.12.20	05.04.2021	95	20264,1 x 6/100/365 x 64 = 213,2 20264,1 x 6,5/100/365 x 31 = 111,8 Всього – 325,0 тис. гривень	Договором не передбачено
Покровська РДА (Донецька область)	25.10.2018 № 53	ТОВ «Донецький Інститут води»	31.10.2019	25.12.2019	55	12677,0 x 0,1/100 x 55 = 697,2 Всього – 697,2 тис. грн	12677,0 x 7/100 = 887,4 Всього – 887,4 тис. гривень
КНП «Обласна психіатрична лікарня» (Донецька обл.)	29.08.2019 № 1438	ТОВ «Хозхімсервіс»	31.12.2019	20.07.2020	202	3749,9 x 0,1/100 x 202 = 756,3 Всього – 756,3 тис. гривень	Договором не передбачено

продовження додатка 3

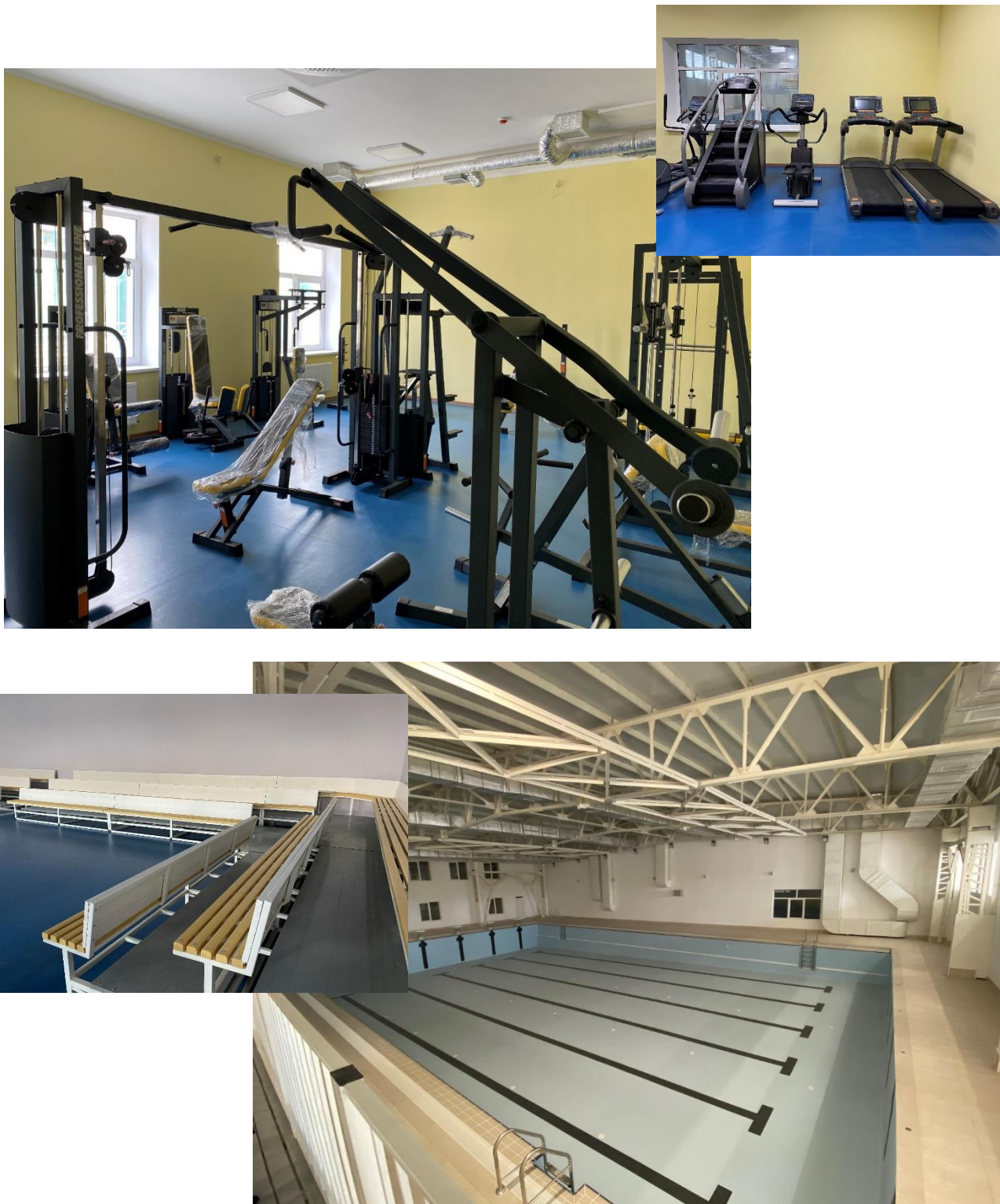
УКБ Львівської ОДА	05.12.2018 №20	ТОВ «ЗАХІД НЕО БУД»	31.12.2019	01.11.2020	304	$2916,2 \times 2 \times 13,5/100/366 \times 30 = 64,7$ $2916,2 \times 2 \times 11/100/366 \times 41 = 72,1$ $2916,2 \times 2 \times 10/100/366 \times 42 = 67,1$ $2916,2 \times 2 \times 8/100/366 \times 49 = 62,6$ $2916,2 \times 2 \times 6/100/366 \times 142 + 136,2$ Всього – 402,7 тис. гривень	Договором не передбачено
	24.09.2019 №7	ТОВ «БК «Прогрестехбуд»	31.12.2019	01.05.2020	120	$303,8 \times 2 \times 13,5/100/366 \times 30 = 6,7$ $303,8 \times 2 \times 11/100/366 \times 41 = 7,5$ $303,8 \times 2 \times 10/100/366 \times 42 = 6,9$ $303,8 \times 2 \times 8/100/366 \times 7 = 0,9$ Всього - 22,0 тис. гривень	$303,8 \times 7/100 = 21,3$ Всього – 21,3 тис. гривень
Південна міськрада (Харківська область)	09.10.2018 № 0910	ТОВ «Харківбудсервіс»	31.07.2019 31.07.2019 31.07.2019 31.07.2019	10.10.2019 31.10.2019 29.11.2019 19.12.2019	70 91 120 140	$2168,7 \times 0,1/100/365 \times 300 = 150,8$ $3267,5 \times 0,1/100 \times 91 = 297,3$ $1424,3 \times 0,1/100 \times 120 = 170,9$ $7378,3 \times 0,1/100 \times 140 = 1032,9$ Всього – 1653,0 тис. гривень	$14238,8 \times 7/100 = 996,7$ Всього – 996,7 тис. гривень
	16.09.2020 №16/09/2020		31.10.2020	23.10.2020	22	$1280,5 \times 0,1/+100 \times 22 = 28,2$ Всього – 28,2 тис. гривень	Договором не передбачено
Всього						6196,2 тис. гривень	1905,4 тис. гривень

Окремі об'єкти, що фінансувалися у 2019–2020 роках за рахунок коштів ДФРР, завершені будівництвом у 2020 році, але на час аудиту (квітень 2021 року) не експлуатувалися (з фото)

Реконструйована Ізмаїльська спортивна школа (Одеська область)
В експлуатацію не введена, сертифікат відсутній

На фото: Зовнішній вигляд будівлі спортивної школи, спортивні майданчики

На фото: Тренажерні зали, басейн, трибуни спортивної школи

(Станом на **16.04.2021** спортивна школа не функціонує: в приміщенні триває прибирання, фарбування трибун, підключення та налагодження тренажерів, спортивного обладнання, систем відеоспостереження та пожежної безпеки)

Збудований дитячий садок в смт Авангард Овідіопольського району
(Одеська область)

Сертифікат про прийняття в експлуатацію від 01.03.2021

На фото: Зовнішній вигляд будівлі дитсадка, дитячі майданчики, благоустрій території

На фото: Обладнання та меблі в дитячих групах, обладнання харчоблоку дитсадка

(Станом на **29.03.2021** в приміщенні дитсадка тривають підготовчі роботи до прийому дітей (прибирання, підключення та налагодження обладнання харчоблоку, розпакування посуду тощо))

Реконструйований фізкультурно-оздоровчий комплекс "Донець"
м. Ізюм (Харківська область)

В експлуатацію не введений, сертифікат відсутній

На фото: Зовнішній вигляд будівлі, басейн, спортивна зала, котельня з бункерами для зберігання палет

(Станом на **20.04.2021** роботи по будівлі ФОК "Донець" та котельні завершені, проте тривають роботи з благоустрою території, зокрема асфальтування, а також пусконаладжувальні роботи обладнання басейну)